

DISSERTATIONES THEOLOGICAS,
 Qvas
 DE
ADVOCA-
TIONE
JESU CHRISTI,

ad

i. Joh. II. vers. 1. 2.

edidit

JOH. OLEARIUS, SS. Theol. D.

Ejusdemque in Acad. Lips. Professor Publicus, & p. t.

Decanus.

L I P S I Æ,

Impensis NICOLAI SCIPIONIS, Anno 1688.

TESTAMENT OF THE NEW

DE

ALVO

TO

CHRIST

THE

OLD

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

AD DICTUM CLASSICUM I. JOH. II.
vers. 1.2.

EXERCITATIO APHORISTICA I.

Qua est

De Voce Advocationis & Duplici quam Scriptura
suggerit, FILII DEI ac SPIRITUS
S. Advocatione.

Instituimus, Divino adspirante lumine,
in Exercitatione superiori, Textus JO-
HANNÆI analyfin tum *Grammaticam*,
tum *Logicam*. Sequitur jam Tractatio
THEOLOGICA κατ' ἐχοχὴν sic dicta. His
enim cancellis sacras hasce operas nostras
ibidem §. 10. circumscribere placuit. Ea
verò circa res ipsas occupata duabus ferè partibus absolvi
poterit. *Prima* rem, cui tota vis argumenti Apostolici
velut causæ proximæ incumbit, h. e. ADVOCATIONEM CHRI-
STI NUNC EXALTATI PROPITIATORIAM (conf. ibid. §.
77.) certis Aphorismis inclusam, quoad omnes circumstan-
tias, paullo diligentius in thesi & antithesi explicabit. Al-
tera verò totius Textus *usum* maximè *Didacticum* atque
Elencticum, in aliis quoque Religionis Christianæ capiti-
bus per bonam consequentiam hinc deducendis, sub certis
Porismatibus sive consecrariis, breviter ac dilucidè propo-
net. Illam APHORISTICAM; Hanc PORISMATICAM vel Aphoristi-
CAM non incommode dixeris. Utriusque messem lætissi-
mam cum unius Dissertationis area non facile capiat, Stu-
diosæ Juventutis commodo, cui & feritur & metitur hinc
unicè, distinctis Exercitationibus deinde colligendam,

Dict. Joh.
TRACTATIO
THEOLOGICA

ca est vel Po-
rismatica.

ventilandamque publicè exhibebimus. Jamque adeo-
lix hujus instituti nostri auspiciū facturi, de *Voce Ad-
cationis*, ac duplici, quam *Scriptura* suggerit, *Filii DEI* ac *S-
ritus S.* *advocatione*, tribus Aphorismis καὶ δυνάμειν ag-
mus. O DEUS, qui das scientiam parvulis, huc ades & nost-
elemens allabere cæptis!

APH. I. ADVOCATIONIS vocab-
lum, Græci nominis παράκλησις faciem
præsentans, ex usu loqvendi magis propri-
Defensionem alterius in Judicio, sive m-
nus & actionem Patroni, Clientis causa
apud Judicem quoquo modo defendent
designat. A quo non multum recedit vo-
ADVOCATIÆ vulgaris ex veteri illa co-
rupta, nec non ADVOCATURÆ altera.

Advocationis
vox cultior.

Ejus forma
Græca

F. Quintiliani
autoritate,

& aliis latinū
sermonis ex-
emplis con-
firmata.

I. ADVOCATIO nomen abstractum à concreto *Ad-
tus* derivatum imitari videtur Græci nominis *formam*
Nam ut *παράκλησις* est ex *παρά* & *κλησις*, *παράκλησις*
παρά & *κλησις*, similiter *Advocatus* ex *Ad* & *vocatus*, *Adv-*
catio ex *ad* & *vocatio* componi videtur. Prout non pa-
ca Græcorum vocabula in suo sermone Latini non m-
dò interpretari, sed imitari & ad Græci nominis indolen-
inflectere conati sunt. Disertè hoc de Sergio Flavio
statuit *Fabius Quintilianus* lib. IIX. *Inst. Orat.* cap. 3. p. 3
edit. Parean. *Multa*, inqviens, *ex Græco formata nova*, ac p-
rima à Sergio Flavio, quorum *dura quædam admodum vident*
ut Ens & Essentia (Græcè τὸ ὄν καὶ ἡ οὐσία) quæ cur tantop-
adspernemur, non video, nisi quod iniqui Judices adversus
sumus, ideoque *paupertate sermonis laboramus*. Sic apud L-
tinus quoque *substantia* dicitur de facultatibus, & cen-
quia Græci hoc sensu οὐσία vocant. Ita *Qualitatem* & *Qu-*
titatem antiquiores Philosophi Latini ex ποιότης & ποσότης
procuderunt. Εὐθυμία Græcorum qui tranquillitatem

APH. I. DE VOCE ADVOC. EJUSQ. USU APUD CLASS. 3

animi latinè vocaverit, vim Græcæ vocis exprimit, non formam exhibet: qvi *Bonanimitem* fingere vellet, ut *æquanimitem* dicimus, ipsam faciem Græci vocabuli quodammodo repræsentaret. Paribus exemplis innumeris id, quod dico, comprobari posset, si instituti ratio ferret. Vide sis *Cl. Salmasium de Hellen. p. 117. seqq.* Idem judicium esto de ADVOCATIONIS voce cultissimis Latini Sermonis scriptoribus, ut mox patebit, perquam familiari.

2. Nec formam tantum, sed & vim vocis Græcæ, ADVOCATIONIS nomen exprimit. Id quod ex vario ejus usu cum voce Græcâ collato nemini potest esse obscurum. Præprimis *ὑποκλήσις* notione *consolationis* in Codice Græco N. T. & Patrum quorundam Scriptis admodum frequens est. Sed & eruditissimo Scriptori *Tertulliano* ADVOCATIO *Consolationem* non uno loco valet. Siquidem *adversus Marc. Lib. IV. c. 15.* verba *Luc. VI. 24.* ἀπὲχετε τὴν ὑποκλήσιν ἡμῶν bis vertit: *Quoniam* (vos *Divites*) *recepistis ADVOCATIONEM vestram.* Ibidem DEUM vocat *Mendicorum* ADVOCATOREM. Et c. XIV. ADVOCARE *languentes* dixit ex *Es. LXI. 2. 3.* Sic *lib. de Patient. c. XII.* *Risum* & ADVOCATIONEM conjungit: *Beati flentes atque lugentes: Talibus ADVOCATIO & risus promittitur.* De *Resurr. Carn. c. 26. p. 341.* *exhortationis* & ADVOCATIONIS voces copulat. Tales sunt apud *Esaïam c. LII. 1* *Exurge, Exurge, Hierusalem, induere fortitudinem brachii tui.* Quibus locis omnibus ex affectatione Græcismi *Tertulliano* *ὑποκλήσις* *consolationem* significari *Rhenanus, Pammelius, Laurentius, Janius* jam pridem judicarunt. In qua notione, *Irenæi* quoque Interpretem ADVOCATÆ nomen *Mariæ Geo- πόλεως* tribuisse, in proæm. disp. super. §. 4. p. 3. observatum est.

3. Sed hic usus vocis planè *singularis* & in aliis Autoribus non ita facilè obvi-
te utroque sermone viris præstantibus receptior ille, quo, ut à concreto incipiamus, *ὑποκλήσις* Lat. ADVOCATUS, in voce tum idem est quod accersitus vel rogatus, ut alicui sive *consilio*, sive *auxilio*, sive ut *testis*, sive ut *Judex* præstò sit. *Asconius,*

Ejusdem vis
& usus

α) singularis
apud Tertul-
lianum,

β) magis pro-
prius,

in voce tum
concreta,

4 EXERCITATIO APHORISTICA. I.

Pedianus in III. *contra Verrem Orat.* p. 108. edit. Colon. 1578. *Vel, uti consulantur, conveniunt ADVOCATI: vel ut alterutri parti apud arbitros adsint: vel ut ipsi Judices in rem aliquam, capiantur.* Posterior ætas ad causarum defensores nomina hæc restrinxit. Valla lib. IV. *Elegant.* c. 12. p. 314. edit. Basil. 1558. *Quicumque adest alteri in causa, officii gratia, ADVOCATUS appellatur: etiamsi nihil dicat, neque agat, sed qui tantum paratus sit defendere.* Fabius L. IX. *Instit. Orat.* c. 1. *An ei, qui ad DEFENDENDAS CAUSAS ADVOCATUR, non est opus fide, quam nec cupiditas corrumpat, nec gratia avertat, nec metus frangat?* Asconius de *Divin.* p. 4. *Qui defendit alterum, iudicio, aut Patronus dicitur, si orator est: aut ADVOCATUS, si aut jus suggerit, aut presentiam suam commodat amico: aut Procurator, si absentis negotium suscipit: aut Cognitor, si presentis causam novit, & sic tuetur ut suam.* Hic partes ADVOCATIONIS diversis quoque appellationibus (*Patroni, Advocati, Procuratoris, Cognitoris*) distingvi videas, quæ tamen omnes in ratione generali (*defensione alterius in iudicio*) amicè conspirant. Ab Ulpiano vero L. I. §. *advocatos ff. de Extraordin. cognit.* sub una ADVOCATORUM voce comprehenduntur: ADVOCATOS accipere debemus omnes omnino, qui CAUSIS AGENDIS QVOQVO STUDIO operantur. Hinc & Fabius *Dial. de Orat.* (*qui Tacito vulgo inscribitur c. I. n. 2. Caussidicos, Advocatos, & Patronos promiscuè sumi dicit: Horum temporum disertis, Caussidici & ADVOCATI, & Patroni, & quidvis potius quàm Oratores vocantur.* Idem L. XII. *Instit. Orat.* c. 1. *Non enim forenses quandam institui- mus operam, nec mercenariam vocem, nec inutilem sanè litium ADVOCATUM, quem denique Caussidicum vulgò vocant.* Qui dicti *Advocati* priscis Francis docet *Autor Fragmenti de Guelfis* à Canisio editus Tom. I. p. 178. *Qui nimirum vice Clientum suorum starent coram Regibus, Ducibus, & negotia judicialia expedirent.* Et hoc veritati consonum, ut quod maxime, doctissimo Barthio iudice *Advers. L. XLVII. c. 4. p. 2191.*

sum abstracta

4. Quod si jam nominis abstracti eadem est ratio, quæ

APH. I. DE VOCE ADVOC. EJUSQ. USU APUD CLASS. 5

quæ concreti, ADVOCATIO sane Latinis, uti ὑπακλήσις apud Græcos, sensu maximè proprio de Patrocinio ac Defensione alicujus in judicio, seu de Actione Patroni, Clientis sui causam apud Judicem quoquo modo defendentis adhibebitur. Quantum ad vocem Græcam, Budæus in *Comment. Lingu.* five Græca, Gr. p. 416. & 417. edit. Colon. 1530. duobus hoc exemplis confirmat. Unum est Demosthenis περὶ τῆς σεφ. οἱ ἐκ ὑπακλήσεως συνκαθήμενοι, qui sunt de Advocatione, id est advocati & corrogati, ut adsint judicio vel concioni, ut faveant concionanti vel causam dicenti. Alterum magis apertè hanc notionem insinuans Æschinis περὶ ὑπαπς. ὅτι σωφροσύνης παρῃ κλήσῳ ὑπακέκληκα, Patrocinium suscepi temperantia, & castitatis, & vitæ emendatæ: eleganti Græcismo, quo verbum ὑπακαλῶ, nominis à se deducti accusativum admittit. Idem verbum Budæus interpretatur: Pro alio precatior intervenio ut Advocatus & Patronus, ut cum Chrysostomus ait, περὶ τῶν μεγάλων στρατηγῶν τὸν βαλέα ὑπακαλεῖν. Et Æschinis phrasin hanc, Δημοσθένη ὑπακαλῆν, vertit, Demosthenem advocet, id est Advocatum accersat & imploret, aut postulet Patronum, fidem ejus imploret & patrocinium. Idem ex Platone de Legib. citat etiam ὑπακαλεῖν Ὀχλὸν preces adhibere pro Cliente.

5. ADVOCATIONIS autem vocabulo hanc veluti nativam significandi vim ex usu doctorum competere, longè pluribus exemplis statuminari potest. Ex innumeris selectiora tantum exhibere non frustra fuerit. Cicero Lib. VII. Epist. 10. Sed tu in re militari multò es cautior, quàm in ADVOCATIONIBUS. Et pro P. Sulla c. 29. p. 443. edit. Amst. 1661. Parens tuus ADVOCATIONEM hominis improbissimi sella curuli honestavit. &c. Fabius Dial. de Orator. c. IV. n. 21. Ego, cui desidiā ADVOCATIONIS objicis, cotidianum hoc patrocinium defendendæ adversus te Poëtica exerceo. Et cap. X. n. 10. Nec excusatur offensa necessitudine officii, aut fide ADVOCATIONIS, aut fortuita & subita diotionis impetu. Seneca Rhetor L. IV. Contr. 27. Quoniam eò scelerum perventum est, ut parricida Pater adsit, non istius ADVOCATIONI adsum: defendit,

6 EXERCITATIO APHORISTICA I.

quamvis nocentem. Plinius L. I. Ep. 22. Multos ADVOCATIONE, plures consilio juvat. Et L. V. Ep. 14. Recitavit libellum disertum & gravem, quo questus est venire ADVOCATIONES, venire etiam pravaricationes. Tertullianus Apolog. c. II. Et proprio ore & mercenaria advocacy utuntur ad innocentie sue commendationem. Cassiodorus L. XI. ep. 4. Nam si in ADVOCATIONIS studio justitie claritate fulsis, quid nunc provecti ad consilia nostra facietis? Et hinc est, quod etiam in Jure ADVOCATIO pro Patrocinio proprie accipiat, Leg. jubemus Cod. de Advocatis divers. Jud. Conf. Jo. Bapt. Magonium de recta patrocinandi ratione P. II. c. 1. p. 137. Aliquando collectivè pro turba Patronorum & Amicorum, qui alicui in Judicio adsunt, accipitur. Livius L. III. c. 47. Virginus sordidatus filiam suam obsoleta veste, comitantibus aliquot matronis, cum ingenti ADVOCATIONE in forum deducit. Sed & ad quamcunque Defensionem extrajudicialem trahitur. Tertullianus advers. Marc. L. I. c. 16. Nunc enim communibus plurimum sensibus, & argumentationibus justis, secutura Scripturarum quoque ADVOCATIONI (Rhen. defensionis) fidem sternimus. Est etiam, ubi Consultationem designat. Cicero Accus. in C. Verr. L. I. c. 49. p. 243. de æde Castoris: Quo sæpenumero Senatus convocatur, quo maximarum rerum frequentissima quotidie ADVOCATIONES fiunt.

γ) metonymia ex prioribus promanans.

6. Ab illa defendendi aliquem in judicio notione manavit hæc altera, Principum ævo maximè celebris, ac in judiciis æquè frequens, quæ ADVOCATIO Dilationem ad respondendum datam significat. Valde illustris in hanc rem locus est apud Ciceronem L. VII. Ep. II. Ego omnibus, unde petitur, hoc consilii dederim, ut à singulis Interregibus binas ADVOCATIONES postulent. Ille unde petitur, vocatur alter litigatorum, qui nimirum in jus vocatus erat in judicio privato, sicut is, qui in jus vocabat, dicebatur Petitor seu Actor, quoniam ab eo, cui litem intendebat, petebat aliquid plerumque dicere aut facere oportere. Hic ergo unde petitur, POSTULARE ADVOCATIONEM dicebatur, cum, postquam petitor actionem edidisset, peteret à Prætore tempus deli.

deliberandi, velitne stare iudicio, an facere, quod petitor postulabat. Hoc tempus ideo vocabatur ADVOCATIO, quia tunc amicos suos convocabat, cum quibus delibera-
bat *de unde petitur*, num velit causam excipere ac iure ex-
periri nec ne. Hi dicebantur ADVOCATI propriè, & tem-
pus deliberandi advocandique amicos aut peritos ADVOCATIO,
juxta doctissimi Grævii observationem in Not. Var. ad epist.
Cicer. p. 386. edit. recentiss. 1678. Inde longius ductum hoc
nomen, ut solet, ad omnem tergiversationem & moram. Seneca
LL de ira c. 16. Deinde ADVOCATIONEM etiam sibi petit, ut
erutienda spatium veritati habeat. Quaphrasi dare aut
petere advocacionem nihil apud hunc Scriptorem crebrius.
vid. L. II. de ira c. 29. III. 12. Lib. VII. Quæst. Nat. c. 10. Consol.
ad Marc. c. 10. epist. XXII. atque alibi. His adde Senecam,
Patrem in præf. L. 3. Epit. Controv. Plinium lib. V. ep. 8. Ea-
dem vox, monente Pighio, restituenda Val. Maximo lib.
II. c. 9. *Audit hic, quod etiam fortuna longam præstandi bu-*
jur meriti ADVOCATIONEM (Vulgati Codd. vacationem con-
tra MSS. omnium fidem) *estis affecuti*. Nec aliter Vetus
Poeta:

Cur differis mea lux rogata semper,

Cur longam petis ADVOCATIONEM.

7. Sed ut è diverticulo in viam, h e à metonymicâ vo-
cacione ad magis propriam revertamur, ejus vestigia
quoque in voce ADVOCATIÆ vulgari deprehendere licet.
Hæc, collabente sermonis Romani puritate vel jam penitus
collapsâ, in usu esse cœpit: ut ex Legibus Alamannicis &
Longobardicis, Capitulis Caroli M. rerum Germanicarum,
Conditoribus priscis, Balderico Cameracensi, Hincmaro, Lam-
berto Schaffnaburgensi, multisque aliis apparet: Et, ex veteri
illa Advocacionis voce, corrupta contra *οὐδὲν πᾶσι* æquè ac
ἐν τῷ πᾶσι peccat. Nam & ultimæ syllabæ terminatio,
hanc proximè antecedentis porrectio illis ignota, quos
hodieque pro norma & amussi dictionis habendos, elegan-
tiorum nemo in dubium vocarit. De significatu autem
vocis tenendum, Regibus & Imperatoribus, cadente &
colla-

Advocatiæ
vox semibar-
bara.

Ejus ætas,

natales,

8 EXERCITATIO APHORISTICA I.

significatus,

collapso jam Imperio Romano hunc morem fuisse, ut Prævinciis & Ecclesiis *Legatos* certos præficerent, qui ex auctoritate & vice velut ipsorum Principum controversias, quæ incidissent, dirimerent, & contra jus facientes pœnitis compellerent, etiam contra aliorum insultus defenderent. Ab hac summa Majestate delegati, & jam *Provinciis*, jam *Ecclesiis*, in jurisdictione exercenda præfecti, in historiis aliisque sequiorum temporum scriptis, *Patroni*, *Tutores*, *ADVOCATI*: Ipsum autem officium *Patronatus*, *ADVOCATIA*, & in antiquis Instrumentis *Mundiburdium*, i.e. tuitio ac defensio dicebatur. Ut docet Rud. Hospinianus de *Orig. Monach.* L. IV. cap. 13. p. 131. Cui jungit B. Höpfnerum *Sax. Evang.* S. II. Part. IV. cap. X. p. 467.

Advocatorum
genus duplex:
Urbium,

8. Duplex ergo hac ætate *Advocatorum* genus introductum fuit: *Urbium* unum; alterum *Ecclesiarum*. *Urbium Advocati* dicebantur Prætores, qui nomine regum in iis judicabant: quales in plerisque Imperialibus Urbibus prius Imperatores habuerunt. Hinc *ADVOCATIA* (*Βογτειν* Germanis κατ' ἐξουσίαν) terræ Prætorianæ Prætoribus Imperialiis peculiariter subjectæ. Vid. Barthium *Advers.* L. XLVII. c. 4. p. 2190. Et Voithlandia est *Terra Boëthorum* (*Βογτων*, unde quibusdam Germanicum *Boigt*) seu *Advocatorum* Æn. Sylvio apud Jo. Aventinum in *Nomencl. Lib. I.* Ann. Boj. præm. Lit. V. *Ecclesiarum Advocati*, quando & quorsum inducti fuerint, nos docet Can. XCIX. Synod. Carthagenensis. *Post Consulatum Stiliconis inducta est advocatorum defensio per causas Ecclesie.* Et Capitul. Caroli L. VII. Can. 308. *Pro Ecclesiarum causis ac necessitatibus earum, & Servorum DEI, Executorum vel Advocati seu Defensores, quotiens necessitas ingruerit*

Ecclesiarum,

ut fuere: Viri
Principes,

à Principe postulantur. Exemplum Ordinationis talis, ubi Gangolfus Vir illustris Monasterio Bessuensi *Advocatus* datur, sub Clothario Rege Francorum ponit Hieronymus Bignonius, ab Henrico Spelmanno transcriptum in *Glossar. Archæiol.* p. 20. Sic Trutmannus in *Advocatum* omnium certæ regionis Presbyterorum ordinatur sub Carolo M. in diplomate ex notis Meibomii à B. Henr. Höpfner

Sax. Evang. Sect. III. P. I. c. IX. p. 468. producto plenissime hoc munus explicante.

9. Quin ipsi Reges ac Principes *Advocati Sæ. Matris Ecclesiæ* erant. Sic Carolus Martellus Ecclesiam Moguntinam in *Advocatiam & Mundiburdium* speciale suscepisse legitur: & Carolum Regem Romanos elegisse sibi *Advocatam Sancti Petri* contra Reges Longobardorum *Engolismensis* in vitâ ejus refert. Et quia Romanæ Ecclesiæ tanquam primæ ac summæ in Occidente nemo dignior *Advocatus* esse posset, quam Imperator, ideò voluntate Patris ac Romanorum, Imperatores sibi ejus *ADVOCATIAM* reservarunt. Quæ quidem *ADVOCATIA*, Patriciæ potestatis, Regiæ æquipollentis pars erat, & in externa Ecclesiæ gubernatione sive politica administratione Bonorum temporalium, Ducatum, Principatum, Dominiorum & Territoriorum Ecclesiæ ab Imperatoribus, Regibus, Patriciis & Aliis eidem donatorum consistebat. Atque hinc etiam ratio dari potest Augustissimi illius tituli, quem hodieq; *Sacratissimus Imperator* sibi jure merito tribuit, quando se vocat *Ecclesiæ Advocatum* sc. *supremum*, & ut in *Recessibus Imperialibus* anno 1530. § *Nachdem aber &c.* habetur *Einen Obristen Vogt der Christenheit*. Quæ vox inter Germanos tritissima licet re ipsa idem sit, quod Græcis *Boëthius*, h. e. *Patronus, Defensor, Curator*, rectius tamen ex Latino *advocatus* deducta esse videtur. Goldasto *Rer. Alem. Tom. I. Part. I. p. 131.*

Reges

Imperator ipse

Germanicum
Vogt unde

10. Ut autem Imperator Romanus *Advocatum Ecclesiæ*, Rex Angliæ *Fidei Defensorem* se profitetur. Qui titulus à Leone X. decretus, per auream Bullam Clementis VII. postea tandem delatus est Henrico VIII. (commemorate H. Spelmanno *loc. cit.*) quod is regio calamo partes Ecclesiæ Romanæ contra Lutherum defendisset. Notum illud Civium Londinensium, quo transeuntes per urbem suam Carolus V. Imper. & Henricum VIII. d. 6. Jun. anno 1523. è spectaculis salutârunt:

Fidei Defen-
sor, Regis An-
gliæ titulus.

Carolus, Henricus, vivat DEFENSOR uterque,

Henricus FIDEL, Carolus ECCLESIAE.

Autores qui
de Advocatia
scripserunt.

Plura qui scire desiderat de voce ADVOCATIAE, ejusque ut-
tàm Politico quàm Ecclesiastico, adire potest B. Höpf-
rum nostrum *Sax. Ev. Sect. II. Part. III. cap. I. p. 264. & c. 3*
p. 307. it. Sect. III. Part. I. c. 10. p. 466. Barthium Advers. Lib.
XLVI. c. 1. p. 2116. Lib. XLVII. c. 4. pag. 2191. Spelmannum
Glossar. Archaiol. p. 19. 20. Speidelium in Specul. Var. Obserz
p. 682. & p. 1324. & qui est instar omnium, Mart. Magerum
à Schönberg in absolutissimo de ADVOCATIA armata Tracta
tu. Nobis hac vice ostendisse sufficit, etiam semibarbarar
vocem ADVOCATIAE, propriam illam significationem, qua
vox cultior ADVOCATIONIS gaudet, non prorsus perdidisse

Vocis Advo-
caturæ si-
gnificatus idem.

II. Nec aliter à quibusdam modernis Scriptoribu-
tùm alibi, tùm in hoc ipso, quod præ manibus habemus
argumento, ADVOCATURA nomen adhiberi videmus, cu-
jus eque vestigium hætenus nullum in vetustiori-
bus Scriptoribus reperire potuimus, nisi quod apud *Ter-*
tullianum, ut supra vidimus §. 2. ADVOCATOR legatur
unde ADVOCATURA, perinde ut à *Creator Creatura*, nobis
quidem κατ' ἀναλογίαν deducta esse videtur, licet, quo avo-
& quibus Autoribus hoc factum sit, dicere non habe-
amus.

APH. II. Ut autem vox Advocationi
in jure totum officium Patronatus comple-
ctitur; ita in Scholis Theologorum ea po-
tissimum parte sese commendat, quâ inter-
cessionem Patroni pro Cliente significat.

Advocationis
usus forensis

I. Defendit nempe *Patronus* Clientem suum in
Judicio partim AGENDO partim ORANDO. Ad hæc duo
enim generalia capita non malè singulas totius *Patronatus*
vel *Advocationis* partes referas, quas fusè recensuit *Jo. Bapti-*
sta Magonius Jctus Papiensis, in aureo, ut inscribitur, tracta-
tu de rectâ judicialiter patrocinandæ ratione, c. anno hujus
seculi

Seculi decimo Francofurti ex officina Jo. Saurii prodit.
Sed falcem in Jctorum messem immittere nolumus, quæ
potius curæ est, Theologorum sententias de usu vocis in
foro Theologico colligere.

translatus ad
Scholas Theo-
logorum:
Chemnitii.

2. Sic autem B. MARTINUS CHEMNITIUS P. I. LL. de
Spir. S. c. 2. p. 94. edit. Witeb. 1623. Advocati munus est clientu-
los suos 1) Instituire, sicubi dubitant, vel causam non recte
agunt: 2) Consolari & exhortari ne deficient, sed pergant:
3) Adjungere se reo & simul cum ipso causam agere. Imò
quod cliens, sicut decet, agere non potest, illud Advocatus
peragit, pro Cliente suo interpellando, Rom. II X. 34.
Eadem ex Chemnitio repetit B. JOH. GERHARDUS Tom. I. LL.
de Spir. S. cap. 3. §. 53.

3. B. HENR. HÖPFFNERUS Meditat. de Advocatione Höpffneri
Spiritus S. Col B. 3. Vteteres certis olim conditionibus de-
scripserunt advocationem, quibus ceu lineis officii hujus
signarent orbitam. Veri enim & fidelis Advocati est, ut
1.) Clientes instituat, sicubi aut dubitent, aut causam re-
cte non agant. 2.) Ut ambigua causarum facta (judici) ex-
ponat, suæque defensionis viribus in rebus publicis priva-
tisque lapsa erigat, fatigata reparet. 3.) Ut in fidem &
Clientelam suam receptos erigat & adhortetur, ne despon-
deant animum, sed in jure suo persequendo sint confiden-
tes. Hinc Ulpiano in Orat. Demosth. de malè obitâ Le-
gatione ὁ ἀπὸ τῆς ἀκλήσεως ἐλθὼν συνα-
γογῆσαι, qui alteri præsentiam suam commodat, ejusque
causam defensum venit. Et paulò post Col. D. 3. At neque
tùm emortuum est Patroni nostri auxilium, quo clientem
adjuvet. Nam cum hic nec audire, nec videre quid, aut
fari amplius potest, ille pro reo interpellat.

4. B. JO. CONRAD. DANHAUERUS Hædosoph. Phan. Danhaueri.
IX. p. 940. Complectitur vox Paracleti totum officium
Patronatus & Advocatiæ, consolationem, suggestionem
consiliorum, defensionem coram judice Clientis de sua
causa diffidentis, accusationem, supplicationem. Confer
Eundem Stylo vindic. process. Spir. S. à P. & F. p. 86.

Feurbornii.

5. B. JUSTUS FEURBORNIIUS *Fasc. IV. Diff. VI. §. 5.*
 ὑπὸ δὲ ἀνελκτ (Advocatus) notat illum, qui non tantum
 causam agit sui rei, sed & pro eodem, ut decet, *interpellat*
 & *intercedit*. Hæc (duo) sunt conjungenda, non autem
 opponenda: tametsi fatear. *Defensorem & Intercessorem* in
 aliquo puncto discrimen aliquod admittere. Nam ille
 diluendis vel obtegendis criminibus operam maximè im-
 pendit: *Intercessor* autem etiam, cum de culpa constat, pro
 poena removenda vel temperanda curam gerit.

Calovii.

6. DN. D. ABRAH. CALOVIIUS *Tom. VII. Syst. p. 538.*
 Notum est, quod *Paracleti* (Advocati) veri partes sint,
 non tantum causam sui Clientis penes Judicem rationi-
 bus agere, sed etiam ob eundem orare, ac *pro Cliente suo in-*
tercedere. Idem *ibid. p. 576.* Advocatum nostrum sese præ-
 stat *interpellando & orando pro nobis*, ut causam nostram agat
 non tantum consilio, non tantum suggestionis subsidio,
 non tantum ea, quæ dicendo vel scribendo proferenda
 sunt sufficiendo, defensionis auxilio & patrocinio. Quem-
 admodum Patroni causarum apud Judicem apologeticos
 libellos, & defensiones adornare, primæ defensionis repli-
 cam vel duplicam, & ubi opus est, triplicam quoque subji-
 cere, argumentis causam tractare, argumenta ab Adversa-
 rio opposita retractare ac profligare, quin etiam libellos
 supplices conficere, vel *ore tenus nostri causâ perorare & pe-*
tenda expetere solent.

Pareii.

7. DAVID PAREUS *Comm. ad Hebr. VII. 25. Opp. P. II.*
p. 921. *Advocatus* pro suis Clientibus comparet, cau-
 sam eorum agit, *supplicat*, *Judicem interpellat*, adversario re-
 spondet, crimina objecta diluit, & sic damnatoriam Judi-
 cis sententiam impedit. Idem *ad Hebr. IX. 24. ibid. pag. 920.*
 In judiciis rei habent Advocatos, qui quoties sit confes-
 sus, apparent in judicis conspectu pro suis clientibus, eos-
 que ab adversariorum accusationibus defendunt, quin &
interpellant pro ipsis.

Hesseli.

8. JO. HESSELIUS *apud Gvil. Estium Comment. in 1.*
Job. II. 1. p. 1254. Ad officium Advocati tria pertinent.

Bri-

Primum ea apud Judicem allegare, quibus citra rei condemnationem justitiæ satisfiat; *Alterum*, proferre humilitatem ac preces rei peccatum agnoscentis ac veniam postulantis; *Tertium*, suis etiam precibus apud Judicem intercedere, ut, clementer & misericorditer, non autem ex rigore justitiæ cum reo agat.

9. Ex quibus omnibus satis apparet in Scholis maxime quæ Theologorum ADVOCATIONIS VOCEM eo potissimum significatu laudari, quo *intercessionem* vel *interpellationem* Patroni pro Cliente apud Judicem designat. *intercessio- nem. notat.*

APH. III. Advocationem duplicem Scriptura suggerit: Unam FILII DEI, alteram SPIRITUS S. Quæ duæ Advocationes non uno modo inter se differunt.

I. ADVOCATIONIS terminus *abstractus*, cui apud Græcos vox *ὑποκλήσεως* respondet, ea notione, quæ hactenus nobis explicatus est, non eadem habetur in Sacris literis, invenitur tamen ibidem quoad *concretum* suum, ut cum *FILIUS DEI* 1. Joh. II. 1. & *SPIRITUS SANCTUS* Joh. XIV. 16. 26. XV. 26. XVI. 7. *ὑποκλήτης* dicitur. *Sub advocati- onis notione in S. Literis non quæ. παρά- κλησις, παρά- κλητης & tamen occurrit.* Quam vocem *Paracletus* in interpretatione novi fœderis Interpretes Latini retinuerunt, cum *Advocatum* tamen Vocem *Paracletus* serva- runt Latini Interpretes. vertere potuissent, ut autore est interpretandi *Paullinus Aquilejensis* contra Felicianorum five Adoptianorum hæresin disputans in libello, qui *Sacro syllabus* inscribitur apud Barthium *Advers. XLIII. c. II. p. 1947. Confitemini ergo, quod est deterius & omni blasphemiæ plenum, duos adoptivos, Filium, scil. & Spiritum S. Paracletum esse, quod enim Græcè PARACLETUS, hoc Latinè dicitur ADVOCATUS.* Scribendum autem, Aliquando corruptè scribunt *Paraclitus*, ut sit in dimetro Hymni sacri: *Et Spiritum Paraclitum*, ubi & proxima ab ultima perperam corripitur. *Paracletus* bunt *Paraclitus.* Quo tamen loquendi modo jam ab annis octingentis usos fuisse, ostendit locus ille *Haimonis* Episcopi Halberstatensis in Evangelia Dominicalia G. J. Vossio de

Vit. *serm.* c. 12. laudatus: Quidam Græcus veniens in Palatum Regis, cum legeretur illud Evangelium, ac diceretur, PARACLETUS, dixit PARACLETUS debere dici: Non est ibi Jota sed E longum. Tamen nos non audemus illud mutare propter consuetudinem (En! quantum possit in animis hominum error inveteratus] ne novum aliquid invenire dicamur. Sicut hæc ὡς ἐν παρόδῳ.

Tota Trinitas
an Paracletica?

2. Athanasius quidem *Tom. I. de communi essentia Patris, Filii, & Spiritus S. p. 379. edition. Commeliana anno 1600* totam SS. Trinitatem vult esse Paracleticam, ὅτι ἡ τριάς ὡς καλεῖται. Nam & DEUM PATREM Advocatorem facere ostendit ex 2. Cor. V. 20. Sciendum tamen Patrem I. c. in totam Trinitatem ὡς παρακαλεῖν, rogare, obsecrare, adhortari non per Apostolos, ut reconciliemur DEO. Sic enim verbi Textus originalis habent: ὡς τὸ θεὸς ὡς παρακαλεῖται ὁ δὲ μὲν, δεόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀλλάγητε τὸ θεῶν. Hæc erit ὡς παρακαλῆσις DEI Patris, non est, ut Filii & Spiritus S. c. mox patebit, intercessoria, sed mandatoria, non tendit DEUM, velut Judicem justum, sed ad homines cum DEO reconciliandos, nec tam Advocatio, quàm Invitatio, Adhortatio & Obsecratio est. Qua notione verbum ὡς παρακαλεῖται Scriptores N. T. valde usitatum esse, Schmidius *ad Mat. I. 40. p. 389* locis innumeris docuit. Ita Xenophon *L. 4. κυρ. ὡς παρακαλῶ ὑπὲρ θήραν* Invito ad venandum. Thucydides *L. 2. τῆς δόξης ὡς παρακαλῶντες* (solicitanter) καὶ ἐλθόντες ὑμῶν. Plutarchus in *Numa*: ὡς παρακαλῶντες ὑπὲρ τὴν βασιλείαν, hortantes ad suscipiendum Imperium. Et in *Apop. ὡς παρακαλεῖ με δίκαια*, rogat à me iusta. Vide H. Stephanum *Thes. L. G. Tom. II. p. 26.*

DEI Patris
παρακαλῆσις
qualis?

παρακαλεῖν
sepe idem
quod hortari,
obsecrare.

Vox παρακαλῆσις
de Spiritu
S. adhibita,
non tam Con-
solatorem,
quàm Advo-
catum signi-
ficat.

3. Quod autem Amandus Polanus *L. VI. Synt. Theol. c. 28. p. 441. Svarez Tom. I. in 3. part. Thom. qu. 21. D. 45. Sect. 2. p. 692. Gvil. Estius Comment. in Cap. I. ep. I. B. Job. 1254. maximè in annot. aur. in Job. c. XIV. p. 949. & alii non pauci Interpp. asserunt, etiam vocem Paracleti de Spiritu S. II. cc. adhibitam, non Advocatum sed Consolatorem significare, in eo frustra sunt, cum vis & indoles nativa ple-*

que significatio ipsius Græcæ vocis hoc requirat: Ipsaque vox *Advocati* ampliorem significationem, quam *Consolatoris* habeat, totumq; *Patronatus officium*, *consolationem* puta, *consiliorum suggestionem*, *defensionem* coram iudice clientis de sua causa diffidentis, *accusationem* adversarii, *supplicationem* complectatur. Bene Cyrillus Hierosolym. *Catech.* XVI. pag. 185. edit. Paris. 1631. *Παράκλητος* καλεῖται Ἀπὸ τοῦ Παράκαλεῖν & *Παραμυθεῖν* καὶ συναντιλαμβάνεσθαι τῆς ἀσθενείας ἡμῶν. *Paracletus* vocatur ob *advocationem*, *consolationem*, & *opitulationem* (five *auxilium*) *infirmittatis nostræ*. Accedit, quod ipse Christus, noster πρὸς τὸν πατέρα *Παράκλητος* 1. Joh. II. 1. Spiritum S. vocet ἄλλον *Παράκλητον*, alium non officio *Παράκλησεως* generali, sed *distinctione personali* Joh. XIV. 16. Jam verò si vox *Παράκλητος* enunciata de Christo, *advocatum*, de Spiritu S. *Consolatorem* significaret, alius *Παράκλητος* à Christo Spiritus S. dici non potuisset.

4. Rationes in contrarium afferri solitæ sunt ferè sequentes: 1.) *Advocatum non mitti ad reum, sed pro reo ad Judicem: Hunc autem Παράκλητον mitti nobis per Christum à Patre, non pro nobis ad Patrem, Job. XV. 26.* Respondeo, Spiritum S. eatenus dici nobis ut *Advocatum à Patre per Christum* mitti, quatenus & actoris vices pro DEO & Christo adversus mundum sustinet, & nobis in iudicium Mundi accersitis patrocinium præstat, & veluti *domesticus Advocatus* semper nobiscum manens, libellos supplices per Christum *cælestem Patronum* DEO offerendos in calamum quasi dictitat, imò votis ac desideriiis nostris per ineffabilem *ὑπεχώρησιν* sese uniens simul pro nobis interpellat. Qua de re infra § 5. 6. 7. plenius mentem nostram explicabimus. 2.) *In hæresin Macedonianam incidere, qui Spiritum S. nostrum Advocatum esse dicere velit.* Hic verò sciendum, à Macedonianis, ad inferioritatem Spiritus S. probandam, vocem *Advocati* & reliquas huic affines v. g. *ἐντυγχάνειν*, *ὑπερεντυγχάνειν* Rom. VIII. 26. 27. perperam fuisse adhibitas. Siquidem hæc *Advocatio* Spiritus S. non est *humilis & servilis postulatio*, sed *actus verè Divinus*, quo ipse per se sub-

Solutiones
Objectionum.
Prima, à
phrasi, qua
nobis hic
παράκλητος
à Patre mitti
dicitur.

Secunda, ab
Hæresi Macedo-
niana.

sistens

16 EXERCITATIO APHORISTICA I.

sistens aeternus & increatus Spiritus, DEO Patri & Filio perfectè æqualis desideria amicorum suorum in Consistorio SS. Trinitatis magna instantia, magno pondere & magna autoritate exponit, & ineffabili quodam modo repræsentat.

Tertia, à non competente Spiritui S. mediatoris officio.

Verba sunt Corn. à Lap. *Comm. ad Rom. VIII. p. 1.*
 3.) *Advocare seu interpellare pro altero Sacerdotalem ac Mediatorium actum esse; Scripturam autem Spiritui S. nusquam Sacerdotis vel Mediatoris partes tribuere. Conf. 1. Tim. II. 5. 6. Nego, operatione formali Advocationis seu interpellationis esse, ut ille, qui pro altero tanquam Advocatus apud Judicem interpellat, sit Mediator atque Sacerdos. Sic mulier illa Thabkoea pro Abschalomo apud Regem Davidem interpellat. 2. Sam. XIV. 5. - 18. Advocata quidem munus peragebat Sacerdotis haudquaquam. Ex conditione ergo subjecti est si quæ Advocatio, ut Christi unus Mediatoris DEI & hominum 1. Tim. II. 5. Mediatoria simul & Sacerdotalis est. Et has conditiones ab Advocatione Spiritus S. utpote non Mediatoris, nec Sacerdotis, abesse facile largior.*

Quarta ab autoritate SS. Patrum desumptæ.

4.) *Sanctissimi Patres vocem Παράκλητος locis allegatis non ADVOCATUM, sed vel PATRONUM, sed vel ADMONITOREM ac INFORMATOREM vel CONSOLATOREM exposuisse. Augustinum puta L. I. de sermone Dom. in monte sub init. Qui (Spiritus S.) maxime propterea Paracletus dicitur vel Consolator. Et Tom. X. serm. de tempore in Festo Trinit. serm. 6. Quod autem Paracletus dicitur Spiritus S. operationis ejus proprietas exponitur. Paracletus enim Græcè, Latine dicitur Consolator; & bene ipse pro Christo ad discipulos mittitur, ut eos consoletur inter tribulationes, quas ipsi erant confessione passuri. Theophylactum ad Job. XIV. 6. Subinde autem Paracletum nominat, propter continuas ipsorum afflictiones, benè sperantes efficiens, ut qui ab ipso refocillandi essent. Euthymium Comm. in Job. XIV. 16. Alium paracletum i. e. admonitorem & præceptorem in certaminibus virtutum, solatium subsidium in afflictionibus. Vide Fr. Gomarum Part. I. Op. Theol. p. 483. Ad hæc dico, interpretationem vocis Παράκλητος per Consolatorem, vel Admonitorem, & Informatorem, non penitus*

penitus excludere alteram per *Advocatum*; sed hanc illam ambitu suo complecti (ut Aph. II. vidimus, nec exclusisse predictos Patres. Siquidem ipse Augustinus in *Lib. Contr. Sermon. Arrianor.* c. 9. Tom. V. Opp. p. 688. edit. Froben. ubi: *Neque enim esset, inquit, Spiritus S. Advocatus alius, nisi hoc esset & Filius.* Idem Tr. LXXIV. in *Job.* Tom. IX. Opp. p. 435. *Ostendit (Christus) & seipsum esse Paracletum, Paracletus enim Latine dicitur Advocatus.* Quid quod longe plures ex Patribus pro hac nostra, quam illorum expositione militent, Tertullianus *advers. Prax.* c. p. IX. ex *Job.* XIV. 16. *Rogabo Patrem, & alium Advocatum dabit vobis.* Novatus de *Trin.* c. LXXX. ex *Job.* XIV. 26. *Advocatus autem ille Spiritus Sanctus quem missurus est Pater.* Et cap. XXX. *Nam hic ipse & in Prophetis populum accusavit, & in Apostolis Advocationem gentibus perficit.* Notanter Gregorius M. *Hom. I. in Job.* Tom. II. Opp. p. 451. b. edit. Basil. 1551. *Qui (Spiritus S.) idcirco Advocatus dicitur, quia pro errore delinquentium apud Justitiam Patri intervenit.* Sic Damascenus *Orth. Fid.* L. I. c. 10. p. 36. edit. Basil. 1575. *Ὁ ὑπὲρ πάντων ὁλων ὑπὲρ πάντων δὲ χριστὸν, i.e. Advocatum, ut qui cunctorum Patrocinia suscipit.* Quæ verba & apud Hesychium Lexicographum habentur. Nec aliter Chemnitius *P. I. LL. de Spir. S.* c. II. & quæcumque sequitur Gerhardus *Tom. I. LL. de Spir. S.* c. 3. §. 5. nec non *P. III. Harm. Contin.* c. 176. p. 489. seqq. 501. sqq. Turnovius *Comm. ad Job.* c. XIV. 16. p. 972. Höpffnerus *metaph. de advocat. Sp. S.* ex *Job.* c. XIV. XV. XVI. vocem *ὁ ὑπὲρ πάντων* exposuerunt. His adde Erasmus, Cornelium à Lapide, Piscatorem, Drusium, Gomarum, Ludov. de Dieu, Groen Hammondum, aliosque complures magni nominis Interpretes. Taceo nunc Targumicos atque Talmudicos Scriptores eandem vocem in suam linguam non aliâ, quam *Advocati* significatione recepisse, prout in *Exercit. Exeget.* §. 15. & 26. prolixè ostendimus.

5. Cæterum Spiritus S. *Advocationis* propriè sic dicitur, quia non una ratione fungitur. Nam & DEI & Christi

Advocatione
fungitur Spiritus S.

(1) Pro Deo & Christo contra mundum.

2) Pro fidelibus in iudicio humano.

3) Pro Homi- nibus in iudicio divino, idque tum assistendo,

tum interpel- lando,

non modo ef- fective,

*Christi, & fidelium suorum contra mundum, & mundi vel ho-
minum causam apud DEUM agit. Pro DEO & CHRISTO
contra MUNDUM Advocati vices sustinet, dum illum ar-
guit sive convincit (ἐλέγχει) de peccato, quod sc. ob reatum
peccati sit iræ divinæ ac æternæ damnationi obnoxius: de
Justitiâ, quod veræ justitiæ in Christi merito radicata sit,
prorsus inscius: De iudicio, quod eum repudiet ac oppu-
gnet, qui tollit peccatum, qui sua virtute nunc regnans
peccatorem justificat, qui denique Satanam vincit Joh
XVI. 8. PRO FIDELIBUS suis, in mundi iudicium, nunc.
per calumniam, nunc per tyrannidem, sub famæ vitæque
discrimine, accersitis tutelares has partes exequitur, dum
& instruit eos de modo agendi, & tractat causæ merita,
& animum addit, & opem ac præsidium innocentibus por-
rigit. Hinc Spiritus ille pro Apostolis apud Reges & Proceres
loqui Matth. X. 20. iis in toto hujus iudicii tractu semper
præsto esse Joh. XIV. 16. omnia Christi dicta in memoriam re-
vocare vers. 26. & causam ipsorum adversus Contradicentes
justificare Joh. XVI. 17. dicitur. Vide latius hæc dedu-
centem B. Höpffnerum nostrum in *Medit. de Advocatione*,
Spiritus S. ap. 6. ad 14. HOMINUM denique *advocatum* APUD
DEUM agit, tum assistendo, tum interpellando. Prius
facit, quando Clienti suo reoque coram Tribunali divino
constituto ac desperabundo solatia adspirat, causæ suæ
diffidentem animat, ignorantem modum precandi do-
cet, cæco lumen addit, consilii experti suadet salutaria,
accusatum defendit, languidum ad preces excitat, infir-
mam ejaculationem roborat, impuram defecat, ingratham
gratam facit, obscuram serenat, hebetem acuit, ignavam
sublimat, ad thronum DEI adducit tardam &c. uti ele-
ganter hanc advocationis partem explicuit B. Danhaue-
rus *Hedosoph. Phænom. IX. p. 941. 942.* Posterius præstat,
non tantum *causaliter* sive *transitive* quando ut *Spiritus pre-*
cum Zach. XII. 10. 1. Reg. I. 14. in quo clamamus *Abba Pater*
Rom. II. 15. Gal. IV. 6. Jud. vers. 20. orandi facultatem
in nobis excitat, ad preces instigat, verba & suspiria sug-
gerit,*

gerit, & nos intus informat, quid & quomodo precari debeamus, atque adeo veluti *praefectus libellorum supplicum*, apud Deum, omnibus precibus nostris praest, eas quasi in calamus dictitat ac moderatur, imo ut *Ludimagister* balbutientibus nobis in verborum pronuntiatione praest. Quibus jam olim similibus, praeter Origenem, Erasmus & Cornelius à Lap. ad Rom. VIII. usi sunt; sed etiam *formaliter* ac *subjectivè*, cum ipse Spiritus pro nobis amicis suis, in summis angustiis & periculis, vel in agone mortis constitutis, oratione *συναγωνιστικῇ* *formali* ac *ineffabili* interpellat. Sic enim Paulus Rom. IX. 26. 27. *Spiritus una sublevat* (συναντιλαμβάνεται) *infirmiuitates nostras*. Quid enim oremus, ut oportet, non novimus, sed ipse Spiritus intercedit (ὑπερεντυγχάνει) *pro nobis suspiriis inenarrabilibus*; Qui vero scrutatur corda, novit quid sapiat Spiritus: quia secundum Deum intercedit (ἐντυγχάνει) *pro Sanctis*.

Sed & subjective,

6. Hoc loco illuminatissimo innixus notanter dico, Spiritum S. *pro nobis interpellare* oratione 1.) ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΙΚῇ. Hoc enim vult sanctissima illa *συναντίληψις* & *ὑπερένταξις* Paulo in loco allegato adeo deprædicata, quæ Spiritus S. *συναντιλήπτως*, una quasi è regione cum suo Cliente stans, sublimi & penetrantissima quadam ratione, gemitibus ejus sese miscet, ac divina *ὑπερχωρήσις* infundat, ut contrita & DEO per Christum addicta anima suspirante, & desiderium suum exponente, ipse simul suspiret, intercedat, postulet. Conf. Glassium *Phil. S. Tr. 3. c. 22. p. 276* Dorscheum *Theol. Zach. P. II. Diff. IV. §. 43. pag. 188.*

Oratione

a) *συναγωνιστικῇ*,

ut patet ex voce emphatica *συναντιλαμβάνεται*.

2.) FORMALI. Siquidem Spiritus S. pro nobis dicitur *ἐντυγχάνειν* imò & *ὑπερεντυγχάνειν*. Omnis autem *ἐνταξις* τῷ Θεῷ facta, stilo Scripturæ, *formalis* est precatio Act. XXV. 24. Rom. VIII. 34. XI. 2. 1. Tim. II. 1. IV. 5. Hebr. VII. 25. Sap. IIX. 21. Macc. IIX. 32. Quidni ergò *ὑπερένταξις* Spiritui S. tributa formalem precationem significet? Dixerit aliquis, in phrasi Paulina Spiritum Sanct. non dici *ἐντυγχάνειν* τῷ Θεῷ aut *πρὸς τὸν Θεόν*, ut 1. Joh. II. 1. Christus, noster apud Patrem advocatus esse dicitur; sed vel

b) Formali, Probatur 1] ex phrasi *ἐντυγχάνειν τῷ Θεῷ*.

2) ex emphasi
pronominis
αὐτό.

3) ex minus
congruo sen-
su contrario.

4) ex gradibus
argumento-
rum

5) ex piorum
Theologorum
suffragiis.

simpliciter *προερευντυγχάνειν* v. 26. vel *ἐντυγχάνειν* κατὰ θεόν v. 27. utpote qui nos faciat *secundum DEum* postulare, sive *juxta voluntatem Divinam* precari. Respondemus, Christum Rom. IIX. 34. Heb. VII. 24. æque ac Spiritum S. h. l. simpliciter dici *ἐντυγχάνειν*, non addito τὰ θεῶν, aut πρὸς τὸν θεόν, & tamen vere ac formaliter ipsum pro nobis intercedere, apud DEum. Et cur non τὸ κατὰ θεόν v. 27. ad ipsum Spiritum S. referamus, utpote qui, cum Spiritus DEI sit, *secundum Deum* quoque pro Sanctis intercedit, nec ejus Intercessio cum voluntate Divina ullo modo pugnare, aut DEO per Christum jam nobis placato minus grata & accepta esse potest. Nec emphasi caret pronomen relativum αὐτό, IPSE SPIRITUS (αὐτό τὸ πνεῦμα) in semetipso, apud semetipsum, in illa Trinitate, in illa æternitate substantiæ, non in nobis, sed pro nobis, πρὸς ἡμῶν προερευντυγχάνει. Illa ergo *προερευντυγχάνει* ab ipso tanquam ab alio pro nobis in Consistorio SS. Trinitatis suscepta, non *effective* tantum ut Augustinus passim, maximè *Tract. VI. in Iob. Tom. IX. Opp. p. 49. & Epist. CXXI. c. 15. Tom. II. Opp. p. 628.* & qui eum hodie sequuntur, alij nonnulli exponere amant, sed *formaliter* intelligi debet, cum aliàs sensus foret, Spiritum S. facere, ut nos *interpellemus pro nobis*, sive ut nosmet nostri simus apud DEUM *Advocati*. Quod genus loquendi, si non absurdum, S. Literis tamen ignotum, & ex hoc loco neutiqvam exculpendum est. Accedit *Diversitas & gradus argumentorum*, quibus Apostolus assurgit. Nam v. 15. jam dum dixerat, nos accepisse Spiritum adoptionis, in quo clamemus Abba Pater. At vers. 26. 27. novum à iqvod à prioribus distinctum argumentum consolationis, cruce pressis proponit: quod sanè novum non esset, si Apostolus hîc tantum illud inculcasset, quod Spiritus nos faciat postulantes sive gementes. Quæ quidem *præcipua* pro formali ac propriè sic dicta Spiritus S. interpellatione ratio esse videtur. Vid. B. Gerhardum L. III. Schol. Piet. cap. 21. pag. 684. 685. B. Feurbornium Synt. I. P. III. Diff. 3. § 28. pag. 536. B. Danhauerum Hodof. Phan. IX. p. 245 & quos hi *Duumviri*, præter Pontificios Interpp.

terpp. magno numero pro hac sententia laudant ortho-
 doxos piosque Theologos plures alios. 3. INEFFABILI. 6) *Ineffabilis*,
 Sunt enim *συναγμοὶ* Spiritus S. interpellantis *ἀλάλητοι*, in-
 enarrabiles, vel ut Tertullianus interpretatur, *inelogues*: Confirmatur
 Gemitus puta non humani, sed *verè divini*, & sic ab omni 1) *voce ἀλά-*
 imperfectione & afflictione humana separati, *purissimi*, λητοι,

sublimes, ac ideo *cælestes*, quia *ἀλάλητοι*, *ἀρρήτοι*, quales fue-
 runt illæ *voces*, quas in raptu suo audivit Gentium Aposto- 2) *dicto 2. Cor*
 lus, *ρήματα*, *ἃ ὁκ ἐξὸν ἀνθρώπων λαλήσαι*, 2. Cor. XII. 4. XII. 4.
 Veteribus de hac lingua cælesti ac locutione DEO digna pul-
 cherrimè scripsit Ambrosius *Comm. in cap. 8. ad Rom. Tom. I.* 3) *Ambrosii*
Opp. p. 804. edit. Basil. 1527. Non humanis eloquiis postulare testimonio.
pro nobis dicit Spiritum Domini, sed more natura suæ. Cum
enim quod de DEO est. DEO loquitur, eo more loquatur necesse
est, quò ille loquitur de quo est. Nemo enim cum cive suo alia
lingua loquitur. Et paulò post. Manifestum est, quia DEO,
cui nihil tacitum est & occultum, nota est precatio omnium Spiri-
tuum, quantiò magis Spiritus S. qui ejusdem utique substantia
est. Eloquitur non impulsu aëris, neque ut angeli, aut sicut cetera
ex creaturis, sed sicut competit ejus divinitati. DEO ergo loqui-
tur, cum nobis tacere videtur, quia & videt, cum non videatur.
 Confer B. Gerhardum *Schol. Piet. L. III. cap. 21. itidem ad*
 hunc locum *Ambrosii* provocantem.

7. Sed aliud est, inquis, tribuere Spiritui S. *locutio-* Objectio, de
nem Divinam & Linguam cælestem DEO dignam, aliud suspiria & Gemitu mise-
gemitus (συναγμός) qui proprie sunt hominum tribulationi- rix indice,
 bus & miseriis affectorum. Quid enim est aliud, semper ge-
 mere, quam semper esse miserum? Augustinus *Tom. VI. L. 1.*
contr. Maxim. pag. 685. & L. II. cap. 9. pag. 713. 714. Ad hoc
 jamdudum respondit B. Gerlachius *Tom. I. Diss. VI. lb. 312.* à B. Gerla-
pag. 604. Si Spiritui S. indignum non est in peccatoribus habi- chio retusa-
tare, sordes peccatorum expurgare, &c. nec etiam ab ipso alienum
erit, pro nobis laborantibus ingemiscere. Per quod tamen ipse
non efficitur miser: Sed sicut Spiritui S. modo conveniente TRI-
STITIA à Paulo tribuitur, cum Eph. IV. 30. ait: Ne contriste-

Spiritus S.
modus inge-
miscendi ele-
ganter à Cor-
nelio à Lapide
expositus.

Suffragium B.
Dorischei;

& è veteribus
Gregorii Na-
zianzi.

Discrimen ad-
vocationis
Spiritus S. ab
advocatione
Filii Dei.

Primum à
conditione
personæ.

tis Spiritum S. DEI: Ita quoque intercessio ac gemitus, sine
omni illius mutatione eidem adscribuntur. Et hoc est, quod
paulo antea dixi: Gemitus hic non intelligi humanos, sed
verè Divinos, ab omni miseriâ humana separatos, purissimos &c.
Ipsam ingemiscendi modum ab omni imperfectione lon-
gissimè remotum quodammodo nobis adumbravit Cor-
nelius à Lapide *Comm. ad Rom. VIII. pag. 113.* Exponit,
inquiens, *Spiritus S. vota ac gemitus nostros Sanctissime Trinita-
ti hoc ipso, quo illa PER INTELLECTIONEM DIVINAM
COGNOSCIT, ET INTELECTU EA PROLOQUITUR CUM
AFFECTU ET AMORE (ecce! fundamentum Gemituum
illorum verè divinorum) coram SS. Trinitate. Licet enim
INTELLECTIO hæc & LOCUTIO essentialis sit, & tribus personis
communis, attribuitur tamen vel filio, cum nuda est & sola, vel
Spiritus S. cum jungitur AMORI, & ex eo promanat, ut hic fit.
Charitas enim, AMOR, & gratia attribuuntur Spiritui S. uti sa-
pientia attribuitur Filio, Potentia Patri: vide D. Thom. & DD.
1. P. qv. 37. 38. Quæ verba Cornelii B. Dorscheus P. II. Theol.
Zach. Diss. 5. §. 43. pag. 189. notanda esse monet contra Bel-
larminum Lib. VI. de Grat. & Lib. Arbitr. cap. 16. §. Tertium,
&c. & Lib. I. de Bon. Op. cap. 7. §. Quod autem &c. Et huc
Gregorius Nazianzenus respicere videtur *Orat. II. de Fil. quæ
est IV. de Theol. pag. 587. edit. Paris 1630. ubi τὸ ὑπερεντυγχάνει
vel vertit πρεσβεύει, id est legatione fungitur, legatum agit, &
velut Internuncius & Interpres Gemituum nostrorum postu-
lat pro nobis Spiritus.**

8. Quod si jam quæras, ut hæc Spiritus S. ὑπερεντυγχάνει
ab ADVOCATIONE CHRISTI differat, sciendum in hac
mundi machina, quæ tantum in ænigmate ac velut in speculo
DEum ac res divinas cognoscimus 1. Cor. XIII. 12. non
aliud sciri posse discrimen, nisi quod ex hætenus dictis ad
sacri Codicis normam colligere licet. Nimirum Christi
ὑπερεντυγχάνεις est Θεανδρική Deo-Virilis: Spiritus S. θεϊκή merè
Divina. Illa est mediatoria ac Sacerdotalis: Hæc absque
respectu tali, ut simplex advocatio, concipienda. Unus enim
est

est Sacerdos N. T. & unus Mediator DEI ac hominum, Homo Jesus Christus 2. Tim. II. 5. ac illam proinde sententiam Hieronimicus, quæ Spiritum S. ut Pontificem æternum pro nobis intercedere, & per Melchisedecum significari dixit, hæresibus Epiphanius, advers. Heres. L. II. Heres. LXVII. Tom. I. Opp. pag. 711. edit. Petavian. 1622. rectissimè accensuit. Christi advocatio innititur merito ipsius Intercessoris & Advocati pro nobis Clientibus suis passi, mortui legique divinæ subiecti, Gal. IV. 4. 1. Joh. II. 1. 2. Hebr. II. 9. Sed Spiritus S. ὡς ἀνταγωνιστὴς alterius, nempe Christi satisfactionem sufficientissimam respicit. Scite Philippus Melanchthon Comm. ad Rom. VIII. Filius est interpellator (sive advocatus) quia, est redemptor qui persolvit pretium, ut satisficeret Iustitiæ DEI, & placaretur ira DEI. Sed Spiritus S. interpellat post placatam iram per Filium. Christus est, ut Galli loqui amant, Advocat plaidant, causam nostram & fideliter & vehementer & feliciter agens in foro divino; Spiritus S. Advocat consultant, nobis in Consilium & Consiliarium datus assiduum, qui suggerat jugiter, quæ sunt agenda, & suis præmonitionibus & inspirationibus, ne impingamus, præcaveat. Vid. Maresium Tom. III. Hydr. Socin. expugn. pag. 438. Hic nempe Spiritus S. ut Domesticus Advocatus preces ac libellos supplices nobis ad DEUM dictitat, & si Clientis in agone mortis constitutus nec audire, nec videre quid, aut fari amplius potest, ipse pro reo gemitibus inenarrabilibus interpellat Rom. IX. 26. Ille nempe Christus, ut cælestis Patronus coram apud DEUM apparens, & ad dextram solii ejus assidens, preces nostras DEO commendat, Rom. VIII. 34. Hebr. VII. 24. 25. 1. Joh. II. 1. 2. vide Outramum de Sacrific. L. II. cap. 7. §. 9. pag. 366. Advocatus hominis peccatoris Christus est ante thronum Iustitiæ, cui λύτρον sanguinis pretiosissimi satisfecit: Spiritus S. ante thronum misericordie divinæ lytron hoc ab alio persolutum peccatori in Christum credenti gratis & velut proprium imputantis. Ille tantum hominum Advocatus est in judicio DEI; Hic objecti.

Secundum
ab actionis
fundamento.

Tertium
ab agendi
modo.

Quartum
ab actoris
qualitate.

Quintum
à diversitate
fori.

Sextum
à distinctione
Hic objecti.

Pro quo lau-
datur Epi-
gramma B.
RAPPOLTI.

Hic & causam Dei contra Mundum, & Mundi vel hominum
causam apud DEUM orat. Cujus postremæ svavitatis
Doctrinæ abreptus olim Antecessor noster maximè Rev.
Dn. D. FRIDR. RAPPOLTUS p. m. *Advocationem* Spiritu-
S. *utramque* eleganti hoc epigrammate expressit:

*Causam, Sancte, DEI contra me, Spiritus oras,
Idem oras causam sed quoque, Sancte, meam.
Nec tua, dum servit, pravaricat actio, binis,
Aut similis nostro Causidicina foro est.
Peccata accusas, & corda incredula damnas,
Sicque DEI partes Spiritus acer agis.
At, dum animo fractum solaris, & Abba vocare
Ritè doces, partes tunc agis, Alme, meas.*

Tantum hac Vice!

AD
DICTUM CLASSICUM I. Joh. II.

v. I. & 2.

EXERCITATIO APHORISTICA II.

Quæ est

De Advocationis FILII DEI Distinctioni-
bus variis, Diversisque ejus Appella-
tionibus.

APH. IV.

ADvocatio filii DEI est vel ab æ-
terno, vel in tempore facta: Et
hoc vel ante vel post incarna-
tionem: idque in statu primum
Exinanitionis, deinde Exaltati-
onis: virtute officii tum Prophetici, tum Sa-
cerdotalis.

1. Quot modis nempe *Persona τῷ λόγῳ* sive FILII DEI, tot
modis ejus *Advocatio* considerari posse videtur. Quia vero in
Theologorum hæc ipsa spectatur, vel ut *ab æterno* cum
ac Spiritu S. unus idemque numero verus & æternus Deus
est; vel ut *in tempore*, jam inde à condito Mundo, Generi Hu-
mano sese manifestavit, hinc aliam ejus *Advocationem* esse dici-
mus quam *ab æterno*, aliam quam *in tempore* exercuit. Porro, totidem e-
jus *Advocatio* con-
siderari
quia in tempore FILIUS DEI primum ἀσάρκῳ, deinde ἐνσάρκῳ
fuit, ἀσάρκῳ in Veteri, ἐνσάρκῳ in Novo Testamento, potest.
post naturæ nostræ in infinitam suam hypostasim assumptionem; potest.
haud absolum erit, *Advocationem* quæ Christi ἐνσάρκωσιν an-
ecessit, distinguere ab *Advocatione* quæ illam *secuta est*. Quia
de-

denique Sacrae literae FILIUM DEI ἐνσπερον sub gemino statu *exinanitionis* puta & *exaltationis*, modo ut *Prophetam* sive *Doctorem*, modo ut *Sacerdotem* exhibent, nihil impedit, quo minus dicas, *Advocationem* Christi esse vel *exinaniti* sive *humilem*, vel *exaltati* sive *gloriosam*: Utramque vel *Propheticam* vel *Sacerdotalem*. Cui postremae, *Advocationi* scilicet *Sacerdotali* CHRISTI nunc *exaltati*, ut hujus loci magis propriae multum lucis foenerabimur, si & *reliquos* *Advocationis modos* hic paulo distinctius praecognoverimus.

Advocatio

τὸ λόγος

aeterna

quid?

Probatur

1) Dictis

Scripturae.

2. ADVOCATIO τὸ λόγος aeterna est, *qua ipse ut DEUS ab aeterno pro nobis (in praeordinatione divina) in peccati foveam prolapsis apud DEUM Patrem verè intercedens, vadem ac sponsores se se nostrum exhibuit, in quo temporis plenitudine pro peccatis hominum se satisfacturum esse promisit.* Est enim aeternus hic λόγος, aeterno decreto constitutus, & ante jacta Mundi fundamenta προωρισμένος praordinatus nobis Mediator, Sacerdos & Advocatus, 1. Pet. I. 20. In ipso ut nostro sponso ac intercessore, ob intercessionem hanc ejus aeternam, & infinitam efficaciam sponsonis, ac certissimè futurae meritoriae satisfactionis, nos, qui finaliter credituri sumus, Deus ab aeterno ad vitam aeternam elegit, Eph. I. 4. 2. Thess. II. 13. In hoc & per hunc Filium causam nostram apud Patrem ab aeterno agentem Gratia DEI nobis data, imo facta esse dicitur μετὰ χρόνων αἰώνων ante tempora aeterna 2. Tim. I. 9. Ergo secundum Deitatem, secundum quam ab aeterno fuit ὁ λόγος, officium intercessionis & sponsonis, mediationis sive *advocationis* ab aeterno habuit. Benè sic colligente B. D. Caelest. Mislena in Ant. Sachs. Part. post. c. 3. p. 201. n. 2.

2) Testi-

monio S.

Bernhardi.

3. Ex Veteribus egregie hanc doctrinam illustravit S. Bernhardus in annunc. B. Mar. Serm. I. de Verb. Psal. LXXXV. v. 11. p. 123-127. edit. Colon. 1620. ubi Divinam misericordiam, justitiam & sapientiam &c. in aeterno Trinitatis consilio de Redemptione generis humani quasi consultantes introducit: tandemque FILIUM DEI, & redemptionis medium, mortem scilicet ejus, qui ex charitate moriturus nihil debeat morti, suggessisse, & ad ferendum auxilium, i. e. mortem hanc subeundam, sponte sua semet-

semetipsum obtulisse ostendit. Illud Consilium Trinitatis, & hanc FILII DEI intercessionem atque sponsonem idem *Bernhardus de nat. & dignit. Divini amoris c. XI. & XII. p. 1162.* repetit, ac FILIO DEI pro homine æternæ damnationis reo apud DEUM Patrem *intercedenti* hæc verba tribuit: *Videns* (in prænotione sc. divina) *imago DEI, Deus Filius angelum & hominem, qui facti erant ad imaginem DEI, per inordinatum imaginis & similitudinis ejus appetitum periisse: Heu, inquit, sola miseria caret invidia, sed subveniendum est ei, cui subvenire non prohibet justitia. Exhibeo me, igitur, bonum hominem, despectum, & novissimum Virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem, ut zelet ac imitetur in me humilitatem, per quam perveniat ad gloriam, ad quam præproperè festinat. Mox gestum quasi depingens æterni hujus Sponsoris & Advocati: Accinxit ergo se, pergit, quodammodo Filius DEI & aggressus est per humilitatem recuperare eum, qui per superbiam perierat. Itaque inter DEUM & hominem medium se faciens, hoc modo boni mediatoris personam induit.*

4. Bernhardum imitatus *Flacius Part. I. Clav. Script. p. 1)* Suffragio 430. edit. Jen. 1674. *Statuendum est, ait, Christum jam olim, Flacii II. post (prævisum ab æterno) primorum parentum lapsum nostri lyrici, misertum ad cælestem Patrem accessisse, sese pro nobis vadem persoluto remque, aut potius victimam & reum, ad luenda nostra peccata pœnasque, seu persolvendum illud ingens debitum obedientie ac pœne obtulisse, & denique suppliciter flagitasse, ut miseris peccatoribus parcat, sibi que eorum debita pœneque imponantur. Et paulo post p. 431. Possis etiam non incommode quasi formulas quasdam supplicis flagitationis, atque adeo picturas ipsius rei gestæ excogitare ac tibi met proponere, ut olim FILIUS DEI supplex quasi ad genua provolutus clamavit: O Pater miserere generis humani, parce ei, & illius ingentia ac innumera peccata fac in me incurrere, mihi ea imputa, meque per imputationem injustifica: ut sim pro illis peccatum & maledictum legis, seu injustus ac puniendus, eoque illorum ingens debitum justitiæ obedientie ac pœne dependam. Ad objectionem, quæ hic fieri solet, ex*

eo, quod Intercessio sit ἀποτέλεσμα Christo secundum *utramque naturam* competens, jam ante nos respondit B. *Eccurbornius* Tom. IV. fasc. D. ff. Theol. IX. θ. 8. p. 551. Tota difficultas perit, si notetur, *advocationem FILII DEI eternam*, cum respectu ad *futuram ejus incarnationem passionem & mortem inseparabiliter fuisse conjunctam.*

Advocatio
τὸ λόγος
ἀσκήσας
in tempore
facta quid?
Negari vi-
detur ab
Augustino,

maxime à
Stancaro &
Bellar. qui
Christum
mediatorē
esse volūt,
secund. H.
N. tantum.

Agnoscutur
vero ab
Hierony-
mo,

& aliis tum
Vetustio-
ribus sive
Græc. sive
Lat. Patri-
bus,

5. ADVOCATIO τὸ λόγος in tempore & quidem ante incar-
nationem facta est, *qua ipse ut Deus jam inde ab origine mundi,*
adeoque post Moysen etiam, sub V. T. causam generis humani egit
ac suo pro populo apud Patrem benigne interpellavit. Augustinus
quidem L. I. de Trin. c. 6. & 10 Tom. III. Opp. p. 246. 251. Mediatoris
nomen aptandum esse *ad ejus obedientiam* dicit; itaque non arbi-
trari *aliud tempus mediationi* [sive quod perinde est, advocatio-
ni] FILII congruere, quàm *novissimum*, quando *se exinanivit.*
Eadem sæpe alibi repetit. Et necessario in eadem sunt opinio-
ne, qui Christum volunt Mediatorem esse secundum *humanam*
naturam tantum, ut *Stancarus & Bellarminus*; etsi *Bellarminus*
neget, se id dicere eodem sensu, quo *Stancarus.* Vide ipsum *Bellarmin.*
Lib. V. de Christo Mediat. c. 1. & 2. Tom I. Opp. p. 123. Quicquid
sit, cum ille velit Christum secundum personam, quæ DEUS est,
Mediatoris partes agere tanquam *principium quod*, non autem
ut *principium quo*, quod vult esse in humana natura tantum; se-
quitur, non potuisse Christum ullam *Mediationis* actionem, & sic
nec *Advocationem* exequi, nisi in *humana natura* actu existente.
Hieronymus tamen ad Gal. III. v. 19 Tō. IX. Opp. p. 177. edit. Basil. 1573.
post natiuitatē ex Virgine, Christum Sequestrem dictū: antequam
vero corpus humanum assumeret, & esset apud Patrem in prin-
cipio DEUS verbum, ad omnes sanctos, ad quos factus est sermo
DEI, Enoch videlicet, Noë, Abraham, Isaac, & Jacob: & postea
Mosen & cunctos Prophetas, quos Scriptura commemorat, sine
additamento hominis, quem nondum assumpserat, Mediatorem
tantummodo nuncupatum fuisse, ait. Cum *Hieronymo* præstantissi-
mi quique Græcorum senserunt super eodem Pauli loco *Chryso-*
stomus, Theophylactus, Oecumenius &c. Ex Latinis autem, *Am-*
brosius, Primasius, Bruno, Thomas, Lyranius &c. qui per conse-
quens

quens in eâ fuisse videntur sententia, FILIUM DEI mediatoris partes aliquas obiisse ante incarnationem. Confer copiose ista exequentem Andr. Rivetum Comm. in Hos. c. XII. Qv. An Christus Mediatoris munus ante incarnationem obierit? Tom. II. Opp. p. 767. cui junge Cælest. Mislentam in Anti Sachs. Part. post. c. 3. p. 102. nec non Job. Georg. Dorscheum, Pentad. Disp. XV. §. 7. & 8. p. 539.

tum Recē-
tioribus
Theologis.

6. Ut ergo alias FILIUS DEI ἀσὺγξ & juxta Deitatem, probatur actus officii sui exercuit, puta promulgando Prot-evangelium, & 1) ex aliis, consolando primos parentes Gen. III. 15. repetendo promissionem Actibus de semine benedicto Gen. XII. 3. XXII. 18. Ecclesiam colligendo, pro- Officii Me- pagando, defendendo, conservando Exod. III. 2. seqq. XIV. 19. seqq. diator. F. D. Jos. V. 13. Jud. II. 1. sqq. VI. 11. XIII. 18. legem promulgando, Ex. ἀσὺγξω cōpetētib9. XIX. & XX. coll. cum Act. VII. 38. inobedientes puniendo Ex. XVII. 2. 7. Num. XXI. 6. coll. cum 1. Cor. X. 9 satisfaciendo ac peccata hominum expiando per sacrificia: unde agnus dicitur occisus ab origine mundi Apoc XIII. 8. Spiritum S. mittendo super Prophe- tas 1. Pet. I. 11. Ita non est dubium, Eundem jam inde ab ini- tio mundi, & tempore V. T. suo modo pro lapsis hominibus inter- cecisse, ac Ecclesia sua orasse.

7. Cujus Advocacionis non unum in S. Literis deprehen- 2) ex testi- dere licet vestigium, ut cum DEUS Pater ad hunc filium suum monis Scri- dicit Ps. II. 8. Postula à me (לְךָ אֶפְרַיִם) & dabo Gentes pturæ: hereditatem tuam. Et FILIUS vicissim Patrem his verbis allo- a) Ps. II. 8. qvitur Ps. XVI. 3. Ad sanctos omnis mea voluntas, h. e. non dele- b) Ps. XVI. 3. tor ego hominibus sceleratis, sed omnis mea voluptas in sanctis, quos in hac terra tibi adducere, meaque passione verè demum sanctos parare annitor. Uti ἀσὺγξ Summe Rev. Dn. D. GEIERUS Comm. ad h. l. p. 226. Sic ipsam intercessionis summam, qua olim, mox post primorum parentum Lapsum, FILIUS DEI nostri misertus pro homine misero apud Deum Patrem inter- pellavit, S. Hiobus cap. XXXIII. 24 recitat: Redime eum, ne descen- c) Hiob. dat in foveam, expiatione quam inveni. Quæ verba à Gregorio XXXIII. 24 M. Glossa ordinaria, Hugone, Sculteto in Annal. Coccejo Com- ment. in h. l. FILIO DEI adscribi docet Dn. D. Calovius Tom. IV.

LL. art. I. c. 1. p. 5. 6. Neque hoc citra rationem. Quia, si Textum inspiciamus, FILIUS DEI v. 23. vocatur מַלְאָךְ מְלִיךְ Angelus Intercessor, & ὁ δὲ ἀλητ & vel Advocatus apud Deum, ut Targum Raf Jose exponit, cujus verba adduximus Diss. Exeg. § 25. p. 22. & quidem מֵאֶלֶף מֵאֶלֶף unus ex mille. Ejus est annunciare homini rectitudinem DEI. Ipse miseretur hominis, ac solus dicere potest : מִצְנֵתִי כִפָּר h. e. λύτρωσιν expiationem si-ve propitiationem hominis in foveam prolapsi inveni. Idem solus virtute propitiationis, quam vi meriti sui invenit, pro nobis intercedere potest.

d) Zach. I.
12.

8. Aliam interpellandi formulam, quæ olim in V. T. FILIUS DEI pro populo suo precatus est, Zacharias cap. I. 12. suggerit istam: Domine exercituum, usque quo tu non misereberis Hierusalem & urbis Juda, quibus jam LXX. annos iratus es. Quod enim per virum equitantem super equum rufum & stantem inter myrtos v. 8. qui deinceps v. 11. & 12. Angelus Jehovæ appellatur (confer Gen. XVI. 7. XXI. 11. XXXI. 11. XXXIII. 20 & c.) hoc loco Angelus increatus, angelus faciei Domini Es. LXIII. 9. Angelus fæderis, Mal. III. 1. μεγάλης βελάης ἄγγελος apud LXX. Interpp. Es. I X. 6. Angelus מְלִיךְ intercessor vel Advocatus Hiob. XXXIII. 24. hoc est ipse FILIUS DEI humana specie, inter Deum PATREM atque Genus humanum ut Verbum, Sapientia, & Potentia DEI interveniens, ac pro Ecclesia intercedens intelligatur, decem argumentis è visceribus Textus erutis ostendit Dn. D. Calovius Syst. Theol. Tom. IV. art. 1. c. 2. qu. 18. n. 17 p. 258. seqq. quem vide. Judicium Phil. Melancthonis de Advocatione vel Intercessione FILII DEI in V. T. & nominatim de hoc Zacharia loco invenies apud B. Feurbornium Fasc. IV. Diss. IX. §. 23. p. 558. 559. Conf. Eundem Diss. IIX. n. 32. p. 522. seqq.

Advocatio
& λόγος
ἐνσάρκωσις,
vel exinaniti
s. Humilis,

9. ADVOCATIO ἐνσάρκωσις & λόγος secuta, CHRISTI est, ut paullo ante vidimus, vel exinaniti, vel exaltati. Illa de-functus est Christus in terris adhuc degens; Hac etiam nunc fungitur in cælis. Illa humili seu deprecatoria; Hæc θεαυδερική seu autoritativa intercessione absolvitur. Illa in diebus carnis facta

facta est sub *forma servi* Phil. II. 7. cum *elevatione oculorum in cælum* Joh. XI. 41. XVII. 1. cum *geniculatione* Luc. XXII. 41. cum *gemitu* Marc. VII. 34. cum *animæ turbatione* Joh. XII. 27. cum *ingenti tristitia* Matth. XXVI. 38. cum *dejectione in faciem* v. 39. cum *sudore sanguineo* Luc. XXII. 44. cum *clamore valido & lacrymis* Hebr. V. 7. cum *sensu iræ DEI adversus nostra in ipsum coniecta peccata* Es. LIII. 4. Ps. XII. 2. Hæc, sine forma servi, ad dextram DEI, sine istis recensitis & aliis humilibus infirmitatibus, gloriosè ac θεοπρεπῶς peragitur. Illa *satisfactoria*, nostræque salutis *meritoria* Hebr. V. 7. 9. Hæc *applicatoria* tantum Hebr. VII. 24. 25. *non meritoria* est. Conf. Joh. XIX. 30. Hebr. X. 14. Quod contra D. Pareum Comm. in Hebr. V. P. II. Opp. 875. D. notandum, qui CHRISTUM in statu exinanitionis *oblatione precum* pro peccatis nostris Divinæ justitiæ *satisfecisse* negat. Vid. Tom. III. Giff. Diss. XV. §. 102 p. 643. Illa cum *humilitate* ac *indigentia potestatis* fuit conjuncta; Hæc non excludit *potentiam conferendi beneficia nobis acquisita*, utpote quam Christus, quoad *plenariam usurpationem*, habet, non modo τῇ φύσει per *naturam*, ut DEUS, sed etiam τῇ χάριτι per *gratiam unionis personalis* ac *sessionis ad Dextram DEI Patris*, ut θεῶν ἰσχυρῶς exaltatus. In Neutra Advocatione five Intercessionem confundendæ sunt preces *Propheticae cum Sacerdotalibus*.

vel Exaltati, five Gloriosa.

10. Prioris generis preces ad statum *exinanitionis* spectantes sunt, quas ut *Propheta & Doctor* à Deo cœlitus, quasi programma in aëre affixo, *ter* confirmatus, ad Deum pro *felici doctrinae suae successu* fudit, in officii hujus *introitu*, Matth. III. 17. in *medio cursu*, Matth. XVII. 5. Luc. IX. 28 29. 35. & *prope cursus finem*, Joh. XII. 28. Ita, cum dimisisset à se turbas cibi naturalis & doctrinæ cœlestis alimonia probè pastas atque saturatas, ascendit in montem solus *ad orandum*, Matth. XIV. 23. Marc. VI. 43. Luc. IX. 18. Mane quoque surgens in desertum locum abiit, & illic *precabatur* Marc. I. 35. Luc. V. 16. Missurus Apostolos ad prædicandum, egressus est in montem *ad orandum*, pernoctans ibi in *oratione ad DEUM*, Luc. VI. 12. Sic Lazarum è mortuis resuscitaturus, & hoc miraculo doctrinam suam confirmaturus,

Advocatio
CHRISTI
exinaniti
peracta vir-
tute officii
1) Prophe-
tici,
ut docet
Historia
Evangelica
passim.

à Pa-

à Patre exauditus fuisse legitur Joh. XI. 41. Et plena *bujusmodi* precum est Historia Evangelica, quas omnes ad officium Christi *Propheticum* rectissime retuleris. Nam & *Prophetarum* est *orare* tam pro se quam pro *populo* à se in via Domini erudiendo, maxime pro *felici doctrina*, quam annunciant, *successu*. Quales sunt *Apostolorum preces* in Actis & Epistolis ipsorum passim obviae.

2) Sacerdotalis,

ut ex Historia passionis praecipue constat.

II. *Posterioris* generis preces CHRISTI *exinaniti* sunt illae, quas ut *Sacerdos* atque *Pontifex* N. T. paulò ante passionem suam Joh. XII. 27. deinde *in hortu ἐν ἀγῶνιᾳ constitutus*, Matth. XXVI. 39. 42. 44. Luc. XXII. 41. 44. denique *in cruce pendens* Matth. XXVII. 46. Luc. XXIII. 46. & alias *in diebus carnis suae* pro salute *omnium* promiscuè hominum, etiam *transgressorum* Es. LII. 12. & *crucifixorum* suorum Luc. XXIII. 34. ad Deum PATREM ablegavit. Pertinet huc illa *Vinitoris pro ficu infrugifera intercessio Symbolica* Luc. XIII. 8. Conf. B. Chemnitium Harm. Evang. Tom. I. cap. CXI. p. 1207.

Satisfit

Objectioni St. Curcell. de precibus Christum privatim spectantibus Jo. XII. 27. Matt. XXVI. 39. &c.

12. Et quamvis ex illis precibus non paucae Dominum JESUM *privatim* spectasse videantur, non tamen propterea cum *Steph. Curcellaeo* Arminianorum post Sim. *Episcopium* Promacho *Inst. Christ. Relig. Lib. V. c. 19. n. 11. p. 299.* existimandum, quod melius ad ipsius officium *Propheticum* quam *Sacerdotale* referri queant. Non enim Christus Joh. XII. 27. Matth. XXVI. 39. 42. 44. Luc. XXII. 41. 44. Matth. XXVII. 46. Luc. XXIII. 46. pro se oravit *terminativè*, ac si quod hinc à Deo petiit, *in se solo* terminatum fuisset, sed *nostram sibi assumens & approprians personam* pro nobis precatus est. Ita v. g. rogans Deum, ut *ex hora passionis ac mortis exiperetur* Joh. XII. 27. nostram intendit ac procuravit salutem. Si enim in morte mansisset, tunc *in peccatis nostris adhuc essemus*. I. Cor. XV. 17. Orans igitur se ex morte eripi, oravit nos inde eripi. Et ut CHRISTUS pro se non est passus & mortuus, sed pro nobis, ita etiam Il. cc. hoc à Deo postulavit, quod *nobis à peccato liberandis* & proficuum & necessarium fuit. Confer B. Feurbornium Fasc. IV. Diff. VII. § 25. seqq. p. 486.

13. Ad illas preces *passionales* respiciens *Autor Epist. ad Hebr. c. V. 7.* CHRISTUM, scribit, *in diebus carnis sue preces & supplicationes* δὲν (εἰς τὴν καὶ ἱκετηρίαν) apud eum, qui poterat ipsum *servare à morte, cum clamore valido & lacrymis obtulisse, & exauditis precibus ex metu liberatum fuisse.* Ubi, observante Dn. D. Calovio Annot. ad Hebr. c. V. v. 7. p. 1225. phrasis *sacrificialis* προσευχῆς optimè convenit *precibus à Christo Pontifice in ana-*
crucis sese offerente fufis : Quia tùm nostri loco fuit surrogatus *offerens peccata nostra in ligno in corpore suo,* 1. Pet. II. 24. Unde *in ipso salvati & liberati nos sumus à morte :* ipseque Vas & Spon-
 sor noster *pro peccatis nostris* satisfaciens, *preces illas ac deprecations cum lacrymis ac voce magnâ offerre* necessum habuit, ut ne *relinqueretur in ista morte, in ista desertione Patris, in istis infernalibus horroribus & cruciatibus,* sed *salvatus, nos salvaret, & causa nostræ salutis fieret.*

Confirmatur
 tur uberius
 sententia
 orthodoxa
 ex Heb. V. 7

14. Utriusque ferè naturæ, h. e. *Propbetica* simul & *Sacer-*
dotalis esse videtur *eximia illa & solennis precatio,* quæ legitur *Joh. XVII.* facta paulkò ante, quàm CHRISTUS in hortum trans-
 gressus ab hostibus suis caperetur, & *typum* veluti continens *in-*
tercessionis, quæ nunc *in cælis* fungitur. Patet hoc ex *objectis* cir-
 ca quæ ardentissima illa precatio versatur. Nam primo CHRI-
 STUS hic orat pro se, ut nempe mutua sit, per officium *Propbeti-*
cum sibi demandatum, *Gloriæ suæ atque Patris illustratio,* a v. 1.
 ad 6. Deinde orat pro *Apostolis* ad prædicandum Evangelium
 è mundo separatis, a v. 7. ad 19. Denique pro toto *credentium*
grege ut *Sacerdos* precatur, ut ubi est ipse, & illi sint, videntes
Gloriam ejus, a v. 21. ad 26. Confer *Paulum Tarnovium Com-*
ment. in Job. Cap. XVII. p. 2042. sqq.

Precationis
 tum Proph.
 tū Sacerdo-
 talis for-
 mula.

15. Similiter in statu *exaltationis* oratio *Propbetica*,
 est, quæ CHRISTUS nunc etiam in dextra DEI constitutus, pro *illu-*
minatione ac confortatione Doctorum Ecclesiæ, nec non *doctrina,*
 quam illi annunciant, *successu felici,* Deum Patrem sollicitè ro-
 gat, prout se facturum promisit ipse, Joh. XIV. 16. 26. *Ego (in-*
quiens, Doctor & Magister vester) rogabo Patrem, & alium
 E Para-

Advocatio
 Christi
 nunc ex-
 altati, pera-
 cta iterum
 virtute of-
 ficii,
 a) Pro-
 phetici:
 Id quod

34 EXERCITATIO APHORISTICA II.

probat ex
Jo. xiv. 16.

Et contra
Socinianos
officium
Christi
nunc exal-
tati Prophe-
ticum
impugnā-
tes defen-
ditur.

Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum, Spiritum veritatis, qui vos docebit omnia & suggeret vobis omnia &c. Nam ex ipsis verbis facile animadvertitur, Christum non respexisse *tempus exinanitionis praesens*, sed *futurum exaltationis*. Nec enim, quod Sociniani faciunt, officium Christi *Propheticum* ad tempus, quo Christus olim *in terris* versatus est, restringi debet. Christus nunc etiam *in statu gloriae*, ut *Propheta noster illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, & arcana Patris sui nobis revelat* Joh. I. 9. 18. *docuit, & admonuit Homines per Prophetas ante manifestationem suam in carne* 1. Pet. I. 11. Idem etiam nunc facit *per Doctores & ministros Ecclesiae*, Eph. IV. 11. 2. Cor. V. 20. qui Christo uni suo *Doctori*, mentes ipsorum atque Auditorum *interius illuminanti*, 2. Cor. III. 14. 18. subordinantur Matth. XXIII. 8. 10. Eleganter hac de re scribens B. Dorscheus *Pentad. Diss. 15. §. 32. p. 554.* CHRISTUS, inquit, *sedet in dextris DEI Patris Potentiae (Justitiae &c.) digito suo, imperii caelestis maiestatem commendantis, ut summus Rex in throno suo regio. Sedet in dextra DEI Patris Misericordiae, digito suo nos resingentis & annulo digiti sui aeternam nobis gratiam obsignantis, velut summus Sacerdos super Cherubinos gloriae. Sedet in dextris DEI Patris Sapientiae, digito suo scribentis Legem in corda nostra*, Jer. xxxi. 33. *ut summus Propheta in Cathedra Doctorali.*

2) Sacerdo-
ralis, ex
1. Jo. II. 1.
1. Tim. II.
4. &c.

16. De intercessione denique *Sacerdotali* sive *Advocatio-
ne CHRISTI nunc exaltati propitiatoria*, praeter locum Johanneum 1. Ep. II. 1. 2. loquuntur Dicta classica 1. Tim. II. 4. Rom. IX. 34. Hebr. VII. 25. IX. 24. Apoc. IIX. 3. 4. de quibus Aphorismis sequentibus plura dicendi occasio se nobis offeret.

APH. V.

APH. V.

Advocatio CHRISTI nunc exaltati propitiatoria, stilo Scripturæ etiam dici potest : 1.) Μεσίτῳμα five Mediatio. 2.) Ἐν-τάλξις, Intercessio five Postulatio & Interpel- latio. 3.) Ἐμφανισμὸς Apparitio in conspe- ctu DEI.

1. MEDIATIONIS appellationem Paulus in diversis locis *Mediation-* suggerit. Primus est 1. Tim. II. 5. 6. εἰς μεσίτης, *Unus est media-* tor DEI & Hominum, Homo CHRISTUS JESUS, *qui sese dedit anti-* *latio prima,* λυτῶν pro omnibus. Alter Hebr. II. 6. Nunc autem excellen- tius ministerium sortitus est, quo præstantioris fæderis est μεσίτης. Tertius Hebr. IX. 15. Ideo Novi Fæderis mediator est, ut morte, intercedente ad redemptionem transgressionum vocati vitam æ- ternam acciperent. Quartus Hebr. XII. 24. Accesistis ad novi pæcti Mediatorem Jesum meliora loquentem, quam loquitur Abel.

2. Socinus equidem L. 1. Prel. c. 7. μεσίτης vocem in S. à Socini Literis nil aliud significare vult, quam DEI interpretem, quo ὁ ὁ θεὸς DEUS ad fædera cum hominibus pangenda utatur, & per quem μενεία *vindicata,* populus cognitione voluntatis divinæ instructus ad DEUM acce- dat. Sed aliud nobis svadent loca jam in medium adducta, ex quibus apparet, τὸ μεσίτῳμα CHRISTI, non uno illo Socini, sed tribus actibus absolvi, ut sunt : Interpretatio voluntatis divinæ *tribus acti-* *bus absol-* *vitur,* apud Homines Hebr. II. 6. Reconciliatio hominum cum DEO 1. Tim. II. 5. 6. Hebr. IX. 15. Supplicatio pro hominibus apud Deum, Hebr. XII. 24. Benè Leonb. Hutterus in LL. art. XIII. con- *juxta B.* *Hutterum* τροῦ. 3. p. 431. Corrigimus proinde errorem (Socini) asseren- tes Christum triplici respectu in Scripturis nominari Mediato-

& R. Bel-
larminum.

rem 1.) *Quatenus* interpretis est voluntatis divinæ *Job. I. 18.*
2.) *Quatenus ipse est* medium reconcilians nos DEO eique nos
conjungens, *Job. XIV. 20. XVII. 21.* 3.) *Quatenus ut* Sacer-
dos per preces & sacrificium sui corporis mediator fuit inter
Deum & Homines *Rom. IX. 34. 1. Job. II. 1. 2. IV. 10.* Sed &
Bellarminus Lib. V. de Christ. mediat. c. 1. mediationem Christi,
juxta Scripturam, tribus istis modis fieri agnoscit: 1.) *Referendo pa-*
tra, & conditiones Dei ad homines *Mal. III. 1. Hebr. XII. 24. 2.) Sol-*
vendo & satisfaciendo, *1. Tim. II. 5. 6.* 3.) *Orando & supplican-*
do DEO pro hominibus *Rom. IX. 34. 1. Joh. II. 1. 2.*

Ex quibus
ultimus hic
maxime
attenditur.

3. Ultimi hujus actus intuitu *Advocatio Christi propi-*
tiatoria καὶ συνεκδοχήν MEDIATIO & Christus Advocatus ME-
DIATOR noster in hunc usque diem dicitur: Ubi sane, vel ipso So-
cino fatente voluntatem Patris non ipse annunciat amplius,
nec λύτρωσιν sanguinis in ara crucis offert, sed *interpellando meri-*
tum passionis sue nobis applicat *Rom. VIII. 34.* Nam ut bene
Augustinus L. II. contra Parm. c. 8. loquitur: *Pro quo nullus*
interpellat, sed ipse pro omnibus, hic unus & verus est ME-
DIATOR. Confer *Balduinum Com. in 1. Tim. II. 5. 6. qu. 7.*
p. 1284.

Atque adeo
discrimen
inter medi-
atores in-
tercessio-
nis ac Re-
demptionis
rejicitur.

4. Nec est, cur *Pontificii* discrimen sibi fingant inter
Mediatores Intercessionis ac *Redemptionis*, cum, si Scripturæ du-
ctum sequamur, *mediatio redemptionis* ab *intercessionis media-*
tione nihil differat, sed à priori posterior necessario pendeat, in-
que *Sacerdotali* Christi officio, *satisfactio, meritum*, ac *interces-*
sio indivulso nexu jungantur *1. Tim. II. 5. 6. 1. Joh. II. 1. 2.*
nec mediator statim audiat, qui *quacunque ratione orat pro alio*
(oratur enim pro alio, aut *jure communionis in fide & charitate,*
aut *virtute meritorum remissionem peccatorum impetantium,*)
sed ille solus *Mediatoris* titulum mereatur, qui ex *vi meritorum*
suorum pro omnibus ac singulis, quod solus Christus facit, in-
tercedit.

Interces-
sionis ap-

5. ALTERA denominatio habetur *Rom. IX. 34. Christus*
ad

ad dextram DEI ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, interpellat pro nobis. ^{pellatio altera}
 Item Hebr. VII. 25. *semper vivens* (Jesus) εἰς τὸ ἐντυγχάνειν
 ὑπὲρ αὐτῶν, ut interpellat pro eis. Vox Græca ἐντυγχάνειν est ^{ex usu vo-}
*convenire aliquem super negotio alterius, & intercessionem vel in- ^{cis Græcæ}
terpellationem cum oratione sive postulatione conjunctam signifi- ^{ἐντυγ-}
 cat, veluti si quis expositurus & commendaturus causam amici ^{χάνειν,}
 principem adeat. Id quod Patronorum seu Advocatorum pro- ^{apud Scri-}
 prium; siquidem postulare [ἐντυγχάνειν] est *desiderium suum,* ^{ptores,}
vel amici sui in jure apud eum, qui Jurisdictioni præest, exponere, ^{tum Clas-}
vel alterius desiderio contradicere, juxta Ulpianum l. 1. §. 2. ff. ^{ficos,}
de postulando. Et intercedere ἐντυγχάνειν apud Jureconsultos
 est *quasi medium se interponere, se vel res suas obligare pro a-*
lio. Hinc intercessor ἐντυγχάνων est veluti quidam inter duos
 medius & sequester apud Jac. Cujacium ad Africanum Tract. IV.
 Huic opponitur κατεντυγχάνειν *convenire & compellare ali-*
quem contra alium. Unde κατεντυγχάνειν obloquutor, qui ali-
 quem conveniens & compellans accusat, vel alium, vel illum ipsum
 quem convenit ac compellat. Hesychius: ἐντυγχάνειν, ἀπὸ πάντων
 κατὰ τὸν πλημμελησάντων, δέησις εἰς ἐκδίκησιν. Similiter in
 Sacris, ut ἐντυγχάνειν κατὰ ἑνός, est *occurrere alicui ad accu-* ^{tum Sacros}
sandum Act. XXV. 24. Rom XI. 2. 1. Macc. IIX. 32. X. 61. XI. 25. ita ^{exposita.}
 ἐντυγχάνειν ὑπὲρ τινός ἐστι *occurrere DEO ad defendendum,*
 sicuti Abigail Davidi irato obviam venit, 1. Sam. XXV. 18.
 Quod & Augustinus perspicuè docet Ep. LIX. ad Paulin. Tom.
 II. Opp. p. 998 affirmans apud Apostolum interpellare positum
 esse pro eo, quod est postulare.*

6. Rectè vero Theologi nostrates occasione horum lo- ^{Distinctio}
 corum distinguere solent inter ἐντυγχάνειν θεανδρακλήν, ^{Theol. inter}
Sacerdotalem, mediatoriam, & ἱλαστικήν meritoriam, ac propitiatoriam, ^{ἐντυγχάνειν}
 qua solus CHRISTUS vi sanctissimi ac sufficientissimi sui meriti pro ^{ἱλαστικήν,}
 nobis præstiti apud Deum Patrem intercedit: & interpellatio- ^{& συνα-}
 nem συναγωνιστικήν, qua sancti qui in terris adhuc militant, con- ^{γωνιστικήν}
 junctis precibus adversus Satanam & ejus organa nobiscum pu- ^{approbata.}
 gnant. In terris habemus multos Intercessores ἐντυγχάνοντες, qui

humiliter nobiscum Divinam misericordiam & opem implo-
rant, sed in coelis *unicum intercessorem* vi sanctissimi sui meriti
pro nobis deprecantem habemus JESUM CHRISTUM. Conf.
*B. Gerbardum LL. Tom. II. §. 370. 199. p. 245. B. Kromayerum
Theol. Posit. art. XIII. §. 5. & 6. p. 730.*

7. ULTIMA denique appellatio eruitur ex Hebr. IX. 24.
Jesus introivit in caelum ipsum $\nu\upsilon\nu \epsilon\mu\phi\alpha\nu\iota\sigma\eta\nu\alpha\iota \tau\omicron\varsigma \pi\epsilon\rho\omega\tau\omega\varsigma$
& $\Theta\epsilon\omicron\varsigma \iota\pi\epsilon\rho \eta\mu\omega\nu$, ut appareret nunc vultui DEI pro nobis. Qua
quidem locutione $\pi\epsilon\rho\omega\tau\omega\varsigma$ Apostolus respicit ad $\iota\pi\omicron\delta\epsilon\iota\gamma\mu\alpha$
Pontificis Judaeorum Veteris, qui ingressus intra velum diceba-
tur *apparere in conspectu DEI pro populo*, quatenus se cum san-
guine hirci piacularis Deo praesentabat, & ut ille, propter sangui-
nem Christi mediatoris hircino illo repraesentatum, populi pec-
catis propitius esse vellet, *precibus fufis supplex orabat*, Levit. XVI.
2. 3. 12. 13. 14. 15. 16. 17. Unde $\epsilon\mu\phi\alpha\nu\iota\sigma\mu\omicron\varsigma \chi\epsilon\iota\varsigma \epsilon\nu \pi\epsilon\rho\omega\tau\omega\varsigma$
& $\iota\pi\epsilon\rho \eta\mu\omega\nu$ five *apparitio CHRISTI coram vultu Dei pro no-*
bis haec duo includit: *Ostensionem*, qua se Christus ut victimam
piacularem pro peccatis nostris ante caesam, in sacrario coelesti
Deo PATRI exhibet; & *Interpellationem*, qua nostri causam a-
gens apud Deum, illius satisfactionis suae vim & efficaciam nobis
in hunc usque diem applicat.

8. Actum hujus $\epsilon\mu\phi\alpha\nu\iota\sigma\mu\omicron\varsigma$ priorem si quis cum Theo-
logis nonnullis (conf. *B. Kromayerum Theol. Pos. Art. XIII.
Antith. 18. n. 5. p. 779. & Andr. Rivetum Comm. in Ps. CX. Tom. II.
Opp. p. 323.*) Oblationem CHRISTI in caelis coram Deo dicere
velit, is *duplicem* CHRISTI *oblationem* considerari posse observa-
bit: *maclationis* five *destructionis* unam, & *ostensionis* five *presen-*
tationis alteram. Prior per $\phi\alpha\nu\epsilon\rho\omega\sigma\iota\nu \tau\eta\varsigma \gamma\upsilon\tau\iota\alpha\varsigma \alpha\upsilon\tau\omicron\varsigma$ h. e.
manifestationem immolationis suae in terris facta est, Hebr. IX.
26. Posterior etiamnum fit per $\epsilon\mu\phi\alpha\nu\iota\sigma\mu\omicron\nu$ h. e. *presentatio-*
nem ejusdem in caelis v. 24. Perinde ut Legalium Oblationum
una in Templo per immolationem victimae piacularis, *altera*
in ipso penetrati per asperisionem sanguinis victimae jam macla-

tæ peragebatur, ita ut *illa* non sacrificii præparatio, sed verum ^{sensu non} sacrificium; *hæc* non tam sacrificium, quàm facti sacrificii com- ^{Socin. ob-} memoratio esset. Nec enim credendum cum *Socino* & ejus Al- ^{latione Sa-} seclis, *Crellio*, *Volckelio*, *Schlichtingio*, *Grotio* &c. perpetuam il- ^{cristialem} lam *comparationem* sive *presentationem* corporis Jesu in cœlis ef- ^{cū repræ-} se ipsam *oblationem sacrificialem*, à qua Christi sanguis, ut victi- ^{sentatione} mæ piacularis sanguis est, expiandi vim & efficaciam sumserit. ^{confunden-} Distingvenda potius hæc *ὁλοκαυστῶν* sive *oblatio corporis Christi* ^{sed ortho-} ad *DEUM* nobis reconciliandum in ara crucis semel facta, ^{doxo hæc} *Hebr. IX. 25. 26. 28. X. 10. 12. 14.* ab *ἐπιφάνειᾳ* sive *oblatione illâ*, quæ ^{duo accu-} *Christi Pontificis intercessioni*, ut olim in terris, ita nunc maximè ^{rate distin-} in cœlis perpetuo est conjuncta, cum *Sacerdos ille magnus coram* ^{gvente,} *facie DEI* comparens, vulnera & cruentum illud sacrificium, Corporis sui Deo Patri exhibet, ut ab *illius* virtute *intercessionis* suæ pondus accedat, *Hebr. IX. 24.* Sicut etiam in precibus nostris *hæc victima* nos unicè Deo gratos reddens semper DEO exhibenda, *Job. XIV. 13. XVI. 23. 24. Jac. I. 6.*

9. Atque hæc duo non confundenda esse *typus* ille *Sacerdotis Veteris*, quem hic Apostolum respexisse diximus, clarissimè ostendit. Ut enim *Sacerdos V. T.* non sacrificabat in ^{ipsum typi} Sancto Sanctorum, sed *extra* illud sacrificia offerebat, cum san- ^{supra infi-} guine autem victimali in *Sanctum Sanctorum* ingrediebatur, ut ^{nuati.} coram arca Fœderis *compareret*; Ita *CHRISTUS Sacerdos N. T.* non obtulit sese in sacrificium *in adyto cœlesti* (quemadmodum *Socinus* fingit, ut *satisfactionem pro peccatis nostris per sacrificium Christi* destruat) sed *in altari crucis*, cum mactatus est pro nobis, & sanguinem suum effudit in remissionem peccatorum, post factam autem purificationem peccatorum nostrorum cœleste illud tabernaculum ingressus est, ut *ibi cum proprio sanguine ipse compareret coram vultu DEI pro nobis*. Ut ergo *Sacerdos Aaronicus* Sanctum Sanctorum ingrediens *sanguinem animalium* in sacrificium *mactatorum* secum intulit; Sic & *CHRISTUS sanguinem suum* jam olim in arâ crucis *effusum* in cœleste Sanctuarium hic saltem *intulisse*, ac DEO veluti *presentasse* atque

ex-

exhibuisse dicitur, ex eo tempore ut *Sacerdos* perpetuo c
DEO cum hac sua *hostiâ* adstituturus, nec unquam è sanctu
donec *expiationis applicatio*, respectu *omnium credentium*,
luta fuerit, egressurus.

Δετέρας
eadē locu-
tio Regū &
judiciorum
consuetudi-
nē respicit.

10. Sub eadem locutione Hebr. IX. 24. *δετέρας* e
spectari videntur *consuetudines regum & judiciorum* inter h
nes. *Reges* enim foederati in suis Aulis mutuo habent Le
pacis obsides, quos hodie *Ambassatores* vocant, qui quamdi
parent in Regis conspectu, firma stat confederatio. In Ju
autem Rei suos habent *Advocatos*, qui quoties fit confessu
judicis conspectu pro suis Clientibus apparent, eosque ab Adv
riorum accusationibus defendunt. Ita CHRISTUS Angelu
Legatus foederis inter DEUM & homines, *apparet in consp*
DEI pro nobis, quasi obles pacis in carne nostra. Est & *A*
catus sustinens causam nostram in DEI iudicio. *Perpetuò* ig
tur *apparens pro nobis*, perpetuo ab Adversariorum
criminationibus nos liberat.

Tantum!

AD
DICTUM CLASSICUM I. Joh. II.

v. 1. & 2.

EXERCITATIO APHORISTICA III.

Quæ est

De Advocationis CHRISTI Sacerdotis
nunc Exaltati Veritate atque
Proprietate.

APH. VI.

Dvocatio CHRISTI Sacerdotis
nunc Exaltati, vera & realis, non
saltim metaphorica impro-
prieque sic dicta Advocatio
est.

I. Duo hic nobis asserenda veniunt. *Unum* est Advoca-
tionis Christi nunc exaltati VERITAS, sive realis Existentia: *Alte-*
ram, ejusdem PROPRIETAS. Sunt enim, qui observante B. Dor-
theo Pentad. Diss. XIV. §. 37. p. 503. Intercessionem sive Advoca-
tionem Christi vel negant omnino, vel *metaphoricam tantum*,
et contendunt, v.g. Socinus *Prel. Theol. cap. XXIX. Part. II. De*
Christo Serv. c. XXI. Comm. in I. Joh. II. 1. p. 41. Autores Catechismi
Rom. c. XIII. de mun. Chr. Sacerd. q. II. Smalcus *contr. Smiglo-*
rum de satisf. cap. IX. fol. 253. & de Divinit. Chr. cap. XXIII. f.
148. Ostorodus *Instit. Germ. c. XL. p. 385.* Schlichtingius
ad Rom. VIII. 34. Tom. I. Com. fol. 247. seqq. & Tom. II. fol. 374. & c.
His accedunt ex Pontificiis, Rupertus Tuitiensis *L. IX. de divin.*
effic. c. 3. Claudius Espensæus *de Mediat. c. 8.* Sasbouth *Comm. in*
cap. IIX. ad Rom. Barthol. Medina *in 3. part. Thom. qv. 21. art. 1.*

Advocationis
C.N.E. Veri-
tatem &
proprieta-
tem
impugnant:

a) Sociniani,

b) Pontificii,

Gabr. Vasqvetz *Tom. I. in 3. part. Thom. Diss. 82. c. 2. & Lib. 1. de Adorat. diss. 4. c. 3. n. 91.* & alii Thomistæ recentiores, contra quos disputant copiosè Tannerus *P. IV. Theol. Schol. Diss. 1. q. 7. dub. 2. p. 447.* Svaretz *Tom. I. Comm. in 3. part. Thom. qv. 21. diss. 45.* Ex e) Calviniani. *Calvinianis* autem, Zanchius *Tom. I. part. 2. de trib. Elo. L. 3 c. 11. p. 487.* Polanus *L. VI. Synt. Tb. cap. XXIX. p. 442. & cap. XL. p. 481.* Joh. Jacob. ad Portum *cont. Ostorod. c. 37. p. 523.* Dav. Pare9 *Comm. ad Rom. IIX. fol. 190. & ad Hebr. IX. fol. 920.* Sohnius *Tom. III. opp. p. 47.*

Probationis
veræ senten-
tiæ fontes:

I. Nomina

2. VERITAS Advocationis Christi nunc exaltati adstruitur
1.) *Nominibus*, 2.) *Oraculis*, 3.) *Actibus*, 4.) *Figura* seu *typo*,
5.) *Ratione*. Conf. B. Danhauerum *Hodos. Pphanom. IIX p. 711.*

3. NOMINUM duo sunt: unum *Hebraeum* *יְהוָה*, alterum
Græcum *Θεὸς*. Prius tribuitur CHRISTO *Job. xxxiii. 23.*
Posterius 1. *Joh. II. 1.* De illo in *Exercit. II. Apb. IV. §. 7. p. 29. 30.*
de hoc in *Tractat. Exeg. Text. Johann. §. 24. 25, 26.* ex professo
egimus.

II. Oracula

1) Rom. IIX,
34.

4. ORACULA tria vel quatuor numeramus. Primum est *Rom.*
IIX. 34. Quis est, qui condemnet? CHRISTUS JESUS qui mortuus est,
imo qui & resurrexit, qui est ad dextram DEI, ὅς ἡμεῖς ἐντυγχάνει
ὑπὲρ ἡμῶν, qui etiam interpellat seu intercedit pro nobis. Alterū

2) Hebr. VII.
24. 24.

huic maximè affine *Hebr. VII. 24. 25. Hic autem, eo quod manet in*
eternum, sempiternum habet sacerdotium. Unde & salvare in
perpetuum potest accedentes, per semetipsum ad DEUM, semper
vivens, εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν, ad interpellandum pro

3) Hebr. IX.
24.

his. Tertium *Hebr. IX. 24. Non enim in manufacta sancta Jesus*
introivit, exemplaria verorum, sed in cælum ipsum, νῦν ἐμφανι-
σθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, ut appareret nunc vul-
tui DEI pro nobis. Ultimum denique *Johanneum nostrum est* 1.

4) 1. Joh. II. 1. 2

Ep. II. 1. 2. Filioli mei, hæc scribo vobis, ut non peccetis, sed &, si quis
peccaverit, ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔχει ἑαυτὸν πατέρα ἡμῶν, ἵνα ἡμεῖς ἔσταιμεν
Advocatum habemus apud Patrem JESUM CHRISTUM ju-
stum: Et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, &c.

III) Actus
intercessorii:

5. Ad Actus ipsos refero non modo eximiam illam & so-
lennem *precationem*, quæ *Job. XVII.* maximè à *comm. 20. ad 26.*
legi-

legitur, & *Intercessoribus* quasi *formulis* à Christi *exaltationis* statu non alienis plena est. vide supra *Exerc. II. Apb. IV. §. 14. p. 33.* sed & illud, quod extat *Apoc. IIX. 3. 4.* Tum alius Angelus venit ac stetit ante altare habens *thuribulum aureum*, & dati sunt ei *suffitus multi*, ut offerret cum *precibus sanctorum omnium* super altare aureum, quod est ante *thronum*. Ascendit autem *fumus suffituum* cum *precibus Sanctorum* è manu Angeli in conspectum DEI. Quod enim per Angelum hunc habitu sacerdotali stantem apud aram, & *intercessione* efficaci pro nobis apud Deum fungentem, ipse CHRISTUS intelligatur, ex *Vetustioribus* agnovère *Augustinus, Primasius, Ambrosius*, ex *seqvioris ævi* Patribus, *Beda, Haymo, Ansbertus, Anselmus Laudunensis, & Cantuariensis, Richardus de S. Victore, Thomas sive Aquinas* sive potius *Anglicus, Hugo-Cardinalis*, & qui his *calculum suum* ex *recentioribus* adjiciunt, *Blasius Viegas* Comm. ad h. l. *Secl. 2. p. 343.* & *Cl. Espenseus de Christo Mediat. c. 9.* Cujus enim, Viegas inquit, *alterius est, universa Ecclesie incensa, h. e. orationes, in thuribulo aureo, tanta majestatis specie Patri offerre?* Illud tantum ob stare videtur, quod in toto hoc libro Apocalypseo Dominus Jesus nusquam nomine Angeli designatur, sed semper ab Angelis, qui sunt ministratorii spiritus, distinguitur, sive sub figura *agni maculati*, sive sub alia Johanni appareat. Verum istud (Stephanus Curcellæus hanc sibi objectionem formans respondet *Inst. Rel. Chr. L. V. c. 19. n. 12. p. 299.*) non est tam magnum incommodum, ut propterea Angelo alicui servo DEI tribuere debeamus, id quod est unigeniti Filii ipsius. Sed de hac re alibi fusius. Vide B. Dorscheum *Pentad. Diss. III. §. 26. p. 132. 133.* Dn. D. Calovium in *annot. ad b. l. p. 1798* Andr. Rivetum *Catb. Orb. Tr. II. qv. 45. n. 7. p. 247.* Sam. Marefium *Hydr. Socin. expugn. Tom. II. p. 382.*

a) ex Joh. xviii
20-26.

b) ex Apoc.
IIX. 3. 4.

Cujus loci ex-
positio de
Christo,

1) confirmatur
suffragiis Ve-
terum & Re-
centiorum,

2) ab objecti-
one liberatur.

6. FIGURAM quod attinet, Advocatio CHRISTI Sacerdotis nunc exaltati in *summo Sacerdote* velut in typo præfigurata est *Hebr. IX. 7. 12. 24.* Hic enim, unoquoque *expiationis* die, sanguinem sacrificii à se peracti inferebat in Sanctum Sanctorum, ac ibidem se quasi cum sanguine isto DEO præsentans *suffitum sacrum* adolebat, eoque ritu *preces* illas Deo *συμβολικῶς* offerebat, *Exod.*

IV. Figura Sa-
cerdotis summi
Hebr. IX, 7,
12, 24.
Typus hic
1) explicatur

44 EXERCITATIO APHORISTICA III.

2) ad Christū applicatur.

3) Ejus ab antitypo discrimen ostenditur,

V. Ratio ex officio Christi Sacerdot. Enthymemate inclusa.

Ejus consequentia.

XXI IX. 29. 35. XXX. 30. Lev. XVI. 2. 15. 17. 18. 34. *Preces* autem *thymiamate* fuisse figuratas constat ex Ps. CXXI. 2. Ap. VI, 8. Sic *intercessio* cum *oblatione* conjungitur Job. XLII. 8. Et populus hora thymiamatis *precationi* vacabat Luc. I. 10. Cum igitur Pontifex Judæorum, Pontificem nostrum JESUM CHRISTUM: & Adytum intimum, *supremum cælum*: Sacra denique suffimenta, & *populi & Pontificis preces* adumbrarent; fieri non potuit, quin Pontifex ille V. T. hæc eadem sacra *suffimenta* in adyto intimo Deo adolens Pontificem N. T. CHRISTUM non modo nos ac nostra generatim, sed & speciatim Ecclesiæ Christianæ *preces* Deo nunc in cælo commendantem præfiguraret. Illud tamen inter hos *typos & antitypos* interfuisse constat: Primò, quod Pontifex Judæorum non ipsa victimarum corpora, sed *sanguinem* tantum, velut animam earum, intimo inferret templi adyto: CHRISTUS autem Pontifex noster non animam tantum victimæ pro nobis immolatæ, sed & *corpus* in cælum intulerit adyto isto adumbratum. Deinde quod Pontifex Judæorum suffitum sacrum Deo adolens *συμβολικῶς*, ut modò diximus, suas populiqve *preces* offerret: CHRISTUS autem res nostras atqve preces, sine *symbolis* ullis interpositis, Deo nunc *precibus* suis in cælo commendet.

7. RATIO tandem ex officio Christi sacerdotali deprompta hoc *enthymemate* includitur: CHRISTO competit *verum ac reale Sacerdotium*, Hebr. V. 6. 7. 8. IIX. 3. IX. 12. X. 10. seqq. *etiam in cælo* Hebr. VII. 24. seqq. *quod ut Sanctū Sanctorum ingressus est*, Hebr. IX. 24. Ergo *etiam in cælo veri Sacerdotis munus obit*, non quidem *oblatione sui pro nobis in hostiam*: hæc enim *semel facta in terris* non amplius repetitur Hebr. IX. 26. X. 12. 14. sed *interpellatione merito oblationis hujus expiatoriæ innixa*. Vis tota *consequentia* in eo sita est, quod omne *Sacerdotium* duabus ferè partibus, *Oblatione* scil. & *Intercessione* absolvatur. Sacerdotis enim est *coram DEI vultu comparere*, Lev. XVI. 2. sqq. *hominum causam agere apud Deum*, Hebr. II. 17. pro illis Deo *offerre ac interpellare*, cap. V. 1. eaque ratione iis *remissionem peccatorum* à Deo quodammodo *impetrare*. E quibus CHRISTO Sacerdoti nunc exaltato, vel utrumqve, vel *alterutrum* actum competere necesse est.

8. PRO-

8. PROPRIETAS huius Advocationis ex hactenus dictis nullo negotio deduci potest. Qui enim dicitur מְלִיץ & ὁ ἑὸς ἑμῶν ἡμεῶν sive *Advocatus*, & pro clientibus suis in conspectu Judicis comparat, illorum causam agit, instar Patroni apud Judicem commendat, ab Adversariorum accusationibus defendit, imò pro iis interpellat, ac orat; huic Advocatio propriè sic dicta competit. CHRISTUS autem nunc exaltatus dicitur מְלִיץ Job. 24. & ὁ ἑὸς ἡμεῶν sive *Advocatus noster*, 1. Joh. II. 1. ipse pro nobis Clientibus suis ἐμὸς πατήρ τῶν ἡμεῶν in conspectu DEI comparat Hebr. IX. 24. causam nostram instar Patroni apud Deum Patrem commendans à peccati accusationibus nos defendit 1. Joh. II. 1. 2. imò sedens ad dexteram DEI ἐμὸς πατήρ τῶν ἡμεῶν interpellat ac orat pro nobis Rom. VIII. 34. Hebr. VII. 24. Ergo CHRISTO nunc exaltato Advocatio propriè sic dicta sine ullo tropo aut figura competit. Majori sua veritate constat, quod Advocationis propriè sic dictæ actus sunt pro iis Clientibus comparere, causam eorum agere, supplicare, interpellare, adversario respondere, crimina objecta diluere, sic damnatoriam judicis sententiam impedire. Jam vero, quod minorem attinet, causa nulla est (ut ex objectionum solutionibus patebit) cur testimonia Scripturæ, quæ actus hos omnes de CHRISTO ἀπαρτίον enunciant, à proprio ad figuratum sensum transferamus. Hoc enim qui faciunt, ex Sacrosancto DEI verbo ludum & jocum faciunt, & ludibrio illud, quantum in iis est, aliis proponunt, ipso Crellio fatente L. de divin. Chr. c. 4. p. 12.

Advocationis
Proprietas
demonstrata
Syllogisticè.

Ratio majoris.

9. CONTRA VERITATEM Advocationis Christi nunc exaltati criminis militare videtur ipsius CHRISTI testimonium Job. XVI. Illo die in nomine meo petetis, & non dico vobis, quod ego pro Patrem pro vobis, ipse enim Pater amat vos, quia vos me amatis. Quasi dicat: Post discessum meum ad Patrem, intercessio vel advocatione mea non indigebitis. Nomen quidem & meritorium meum necessarium est, oratio mea non est necessaria, ut impetris, quæ in nomine meo petieritis. Pater vel me tacente beneficia sua sponte dabit. Vide post Ostorodum Inst. Germ. c. 40. p. 368.

Veritas Advocationis huius impugnatur:
1) Testimonio Christi Joh. XVI. 26. 27.

Ubi a) ex locutionis adhibitæ distincta explicatione respondetur,

b) Instantia diluitur,

c) Responsio superior uberius declaratur,

d) Aliorum responsiones paucis attinguntur.

2) Rationibus Scholasticorum quatuor,

Toletum, Lucam Brugesem, Maldonatum, Menochium. Hic sciendum, aliud esse: *Dico, me pro vobis non rogaturum Patrem*: aliud autem: *non dico vobis, me patrem rogaturum pro vobis*. Posterius dixit Christus, non prius. Hoc enim (vult dicere) quod post ascensionem meam in coelum *pro vobis Patrem rogaturus* sim (Joh. XIV. 16. *Ego rogabo Patrem &c.*) prætereo, quasi minus eo, quod nunc ad maius quoddam solatium vestrum inferam: *Ipsum nempe Patrem sua sponte vos amare, quia vos me amastis*. At, inquis, verba hæc: *Ipsæ enim Pater amat vos*, satis clarè significant, Christi intercessionem non opus esse nobis, *quia Pater ipse nos amat*. Respondeo: non evertere hæc verba Christi intercessionem, sed supra omnia commendare *Patris amorem*, qui velut *radix* illius Advocacionis est, ut nihil sit, cur dubitemus, quin ea, quæ à DEO in CHRISTI nomine petamus, statim impetremus. Ita passim CHRISTUS unum ex duobus in speciem removet, ut alterum tantò magis commendet, ut cum *Job. V. 45.* ait. *Nolite putare, quod ego accusaturus sim vos apud Patrem* (quod tamen *Job. XII. 48.* explicatè affirmat) *est qui accusat vos Moyses, in quo speratis*: nec non *Job. XII. 44.* *Qui credit in me, non credit in me, sed in eum qui misit me.* Adde *Job. IX. 3.* *1. Cor. III. 7.* *Ps. LI. 4.* Eadem est verborum *Job. XVI. 26.* positorum ratio: in quibus non negat CHRISTUS, se rogaturum pro nobis Patrem, sed adeo magnum erga nos *Patris sui amorem esse* testatur, ut quæ ab eo in CHRISTI nomine petierimus, facile consecuturi simus. Quod idem ferè *Salmeronis Comm. ad 1. Job. II. 1. Disp. X. p. 198.* *Zegeri, Pauli Tarnovii, Jac. Capelli &* aliorum hoc de loco iudicium est. Paullò aliter *B. Hunnius*, & qui eum sequitur *B. Justus Feurbornius Fasc. IV. Disp. VI. §. 10 p. 409.* exposuere. *Gvil. Estii* sententiam in significatione verbi λέγω responsionem quærentis vide apud *Theod. Hackspanum Not. ad b. l. p. 407.*

10. Rationes, quibus *Scholastici §. 1.* laudati ad impugnandam *Advocationem* hanc inducuntur, ita recenset *Tannerus Tom. IV. Theol. Schol. Disp. 1 qu. 7. dub. 2. p. 448.* Quia 1.) *Christus in cælis nihil novi postulare potest: omnia enim quæ ad nostram salutem pertinent, cum ipso DEO, optime iam ante in hac vita composui*

transigit. 2.) *Etiam secundum humanam naturam nunc in throno DEI positus potestatem habet per se efficiendi omnia, juxta illud Matth. XXIX. 18. Data est mihi omnis potestas in coelo & in terra.* 3.) *In publicis Ecclesiae precibus nunquam imploratur Christus, ut in coelis pro nobis oret.* 4.) *Illam orationem Christus aliquid promereret, cum tamen merita Christi statu exinanitionis consummata & terminata sint.* Nullam tamen has omnes efficaciam habere, contra *intercessionem* Christi verè ac propriè sic dictam, non offendit B. Dorscheus ad Hebr. cap. VII. 25. apud Dn. D. Calixtum Tom. II. Annot. N.T. p. 1259. Nam 1.) etsi CHRISTUS nihil nisi in coelis postulet, præter id, quod in statu exinanitionis, & in his terris postulavit; non tamen repugnat, ut id, quod humiliter *exinanitus* in his terris postulavit, *sublimiter exaltatus* in coelis postulare possit, in effectum deduci, sicut meruit. 2.) Etiam si CHRISTUS potestatem efficiendi per se omnia habeat, nihil tamen *obstat*, quo minus illam ipsam respectu fidelium in Ecclesia militante *postulorum*, sub certa *ratio* usurpet, adeoque postulando à DEO Patre eandem exerceat. 3.) Potuit ex certis causis Ecclesia *abstinere* ab ista forma implorandi CHRISTUM, ut in coelis pro nobis oret, abstinere, imprimis, ne *Arianis* occasionem calumniandi præberet, quasi hoc ipso CHRISTUS inferior Patri statueretur. Aliud certum est, salva *analogia* fidei, Ecclesiam potuisse CHRISTUM ita implorare, quia revera CHRISTUS hoc modo adoratus, inferior Deo Patri secundum *Divinitatem* non statuitur. Et de factomnino ita CHRISTUM Ecclesia implorat, quia perennem *Mediatorem* apud Deum Patrem agnoscit. Vid. B. Gerbar. Lib. II. Conf. Cathol. Part. II. art. 10. c. 2. p. 647. 4.) Non sequitur, quia CHRISTUS orat, ideo ipsum aliquid oratione ista *mereri*, non quævis CHRISTI oratio, sed *humilis*, in forma servi facta & in statu exinanitionis peracta, *meritoria* sit. CHRISTUS enim in throno gloriæ mediator & ad DEI dextram postulans, ultra *merendi* conditionem jam positus est. Haftenus Dorscheus. Confer etiam quæ ad rationes istas respondet Tannerus l. c. pag. 449. & 450.

Responsio B.
Dorsches,
ad Primam,

Secundam,

Tertiam,

Quartam.

Ratio a Do-
minio Christi
nunc exalta-
ti, argumentū
est Sociniano-
rū palmariū,

11. Ex his argumentum *secundum à Dominio & potestate* CHRISTI nunc exaltati omnimoda depromptum, Sociniano-
tum non ἀκρίβειαν erroneæ suæ ac nobis adversæ sente-
ntiæ quæ in Veritatem ac realem Existentiā hujus Advocationis
συνάπτειν irrunt, constituere solent. Ostorodus *Instit.* C.
c. 40. *Christus factus est omnium Dominus, & omnia in manu*
sua habet. Ergo non opus habet, ut quæ dare nobis promisit, pro-
inde à DEO impetret. Crellius *Resp. ad Lib. H. Grotii de satisf.*
c. X. partic. 54. Tom. IV. opp. p. 228. Cum Deus, omnem Cuius
in cælo ac terrâ potestatem dederit *Matth. XXIX. 18.* eum
nobis, ut nobis remissionem peccatorum, eternamq; vitam largi-
retur, & nos qui ipsius membra sumus, perpetua ope foveat: cur Deus
huc verè oret, & preces apud ipsum interponat, ut peccata
remittere velit? Volckelius *Lib. III. de V. R. c. 38 p. 148.* Qui ver-
terpellat, eumq; in finem coram aliquo adstat, is hoc ipso indicio
susceptæ rei persiciendæ potestatem minimè habere, sed necessè
ut eam ab illo, qui largiri potest, impetret. Hoc autem in Christi
minimè convenire hinc colligitur, quod is simul ac cælum ingressus
est, omnem nostram juvandi potestatem perpetuò sibi inhærentem
adeptus est, & ideo nequaquam habere necessè, quoties in
aliquod beneficium conferre constituit, rei ejus facultatibus
exorare.

Quod contra
Proprietatem
hujus Advoca-
tionis
a] maximè
urgent:
Socinus,

Schlichtingi9,

12. Nec eos sub alio ferè, quàm hujus à Deo accepti-
minii prætextu, classica scripturæ loca *Rom. II. 34. Hebr. VII.*
1. Job. II. 1. improprio ac figurato sensu intelligere videas.
Socinus *Comm. ad I. Job. II p. 41. edit. Racov.* Sunt modi isti loqui
di, inquit, quod Christus sit Advocatus noster, quod sit Sacerdos
noster æternus, non minus quam is, qui *Rom. VIII. & Hebr.*
extat, quod scilicet Christus oret ac interpellat pro nobis, non
proprii revera sed figurati, quibus DEI Patris prærogativa, &
pro ipsum Christum autoritas & eminentia & interim summa
Christi potestas & cura liberandi nos à pœnis peccatorum de-
betur. Schlichtingius *Comm. ad Hebr. IV. 14. fol. 112.* Neque
putandum est, Christum in cælis habitantem propriè loqui
pro nobis orare, aut interpellare. Id enim pugnaret cum supre-

ius in omnia dominatu & imperio. Crellius *contr. Grot. cap. II.* Pot. 38. ibid. p. 89. *Christus cum propriè Rex ac Judex sit, im-*
propriè Advocatus appellatur, & pro nobis interpellare dici-
tu, non secus, ac si alienam nobis benignitatem impetraret, cuius
ipsa exhibenda plenissimam habet potestatem. Idem c. 7. part.
ibid. p. 151. Christus peccata nobis remittens, quia alienum hac
in parte beneficium dispensat, & non naturali ac sibi planè propria,
sed ab alio (DEO) sibi data potestate id perficit, & eatenus alie-
ni id facit nomine, ideò ita de eo loquitur Scriptura, ac si ab alio
quam Sacerdos aut Advocatus remissionem peccatorum nobis
alibi impetraret, & efficeret, ut Deus actu ipso se nobis exhibeat
propitium & clementem, cum re ipsa clementia illius effectum no-
bi jam antea decretum praeftet. Volckelius *L. III. de V. R. c. 38. p. 149.* Volckelius.
 In interpellationem minime Christo propriè assignari dico, nisi
 veracissimum DEI Spiritum sibi ipsi turpissimè contradicere vo-
 luerit, idque tum in diversis literarum sacrarum locis, tum in eo-
 dem verborum contextu, ut quidem apud Paulum Rom. IIX. 34.
 et successu foret, qui & sessionem à Dextris DEI, id est plenis-
 simam in omnes res imperium, & interpellationem pro nobis, ea-
 dem ratione comprehendit. Ex quo fit, ut aut in omni potestate
 Christo data atque concessa figuratè loquendi modus sit cogitand⁹
 aut in interpellationis supplicationisque munere. Atque illud fi-
 ri nequaquam potest, cum sic nec IESUS ille, Christus seu populi
 Dei Rex, nec porro adorandus esset, nec invocari posset. Itaque
 consequens est hoc posterius, nimirum interpellationem nequa-
 quam propriè, sed per translationem quandam Christo tribui, ni-
 hil revera aliud ejusmodi loquendi formis significari, quam
 Christum, divinitus sibi concessa potentia, omnia quæ ad salutis
 nostræ rationem pertinent, summo studio perficere. His gemina
 tradunt reliqui §. 2. notati.

13. Socinianorum vestigiis tenaciter inhærent Arminiani. b) Suum in
 moderni. Sic enim Simon Episcopus Tom. II. opp. p. 219. a. hac super faciunt
 de re differit. Necesse est, ut hoc pacto actiones has IESU Christi, Arminiani:
 quas ei Scriptura tribuit, interpretemur, ut convenient cum statu S. Episcopus,
 gloriose exaltationis, in quo nunc est, & ne ea, quæ status humili-
 tatis propria sunt, ad gloriosum etiam statum referantur: Quod
 fieri
 G

fieri necesse est, siquidem has actiones propriè velimus accipere & urgere: aut enim potentia illa eximia & supereminens illa regia potestas, quæ ad dextram DEI sedens à Patre donatus est, impropriè Christo competit & tribuitur in Scripturis, aut hæc interpellatio: *Medium non datur*. Potentia autem autoritas & potestas, ut impropriè Christo competisse ac tribui dicatur, fieri nequit: Quia regnum ei competat necesse est, quæ ad Christianam fundandam & conservandam Religionem necessarium est, & sine quo frustra futura esset Religio Christiana tota. Si vero regnum competit, potentia etiam hæc ei competat necesse est: Igitur interpellatio impropriè ei tribuatur necesse est. Similiter Steph. Curcellæus *Rel. Chr. Instit. L. V. c. XIX. §. 13. p. 299.* Existimo, figurato loquendi genere id vocari intercessionem, quod Christus virtute sanguinis, quem effudit in cruce, compareat coram Deo, ut nostram salutem procuret, & potestate, quam ab illo accepit, peccata fidelium suorum expiet, ne propterea in condemnationem veniant. Et sanè nullius alius rei meminit Scriptura, quam Christus pro nobis nunc peragat, cui intercessionis nomen datum applicari possit. Videturque, ideo Spiritus S. per Apostolos loquens hac voce usus, ut designaret, Christum potestatem illam, quæ peccata nobis condonat, & alia, quæ ad salutem nostram pertinent, procurat, non ex seipso habere, sed DEO Patri acceptam referre, à quo jam olim eam precibus suis impetravit, etiamsi, ex quo semel accepit, non necesse sit, ut amplius quicquam novi supplicationibus suis impetret.

Fontes solutionis hujus argumenti 1) paulo accuratius expenduntur,

ut sunt:
a) Diversus Respectus CHRISTI Regis & Sacerdotis.

14. Sed omnia hæc vana & nullius momenti esse nemo non intelligit, qui CHRISTUM, alio respectu Regem, alio Sacerdotem esse observat: Ejus 2.) intercessionem, quæ nunc in cœlis fungitur, non ut *humilem & deprecatoriam*, per modum *suffragii*, sed ut *θεαυδε, ἡνὶ* atque *autoritativam*, per modum *Jurisdictionis* ex officio mediatorio promanantem; nec 3.) regiam ipsius potestatem ut *absolutam*, sed ut *sub certa quadam τῶς Θεοῦ seu libera DEI Patris ordinatione positam* concipit. Primo scilicet adversus nos CHRISTUS Regem, adversus Deum Sacerdotem se gerit. Omnis enim Sacerdos primò ac propriè *circa Deum* versatur. Ut Rex est, nos verbo suo regit, auxilio Spiritus S. juvat & brachio potentia suæ adversus hostes nostros defendit. Ut Sacerdos DE-

APH. VI. DE PROPRIETATE ADVOC. CHRISTI &c. 51

um ob mortis & passionis suæ meritum nobis vult esse propiti-
um, nos ac preces nostras DEO commendat, easque gratas haberi
postulat. Deinde quæcunque salutis *applicanda* nobis causa vult
& expetit CHRISTUS Sacerdos, *supplici* prece interpositâ postulat,
qualis est *viatorum* pro se mutuò precantium, aut etiam *cælitum*
pro Ecclesiæ militantis indigentia generaliter, ut multi autumant,
orantium; sed ea prorsus *ἐν τῷ Θεῷ* *autoritate*, quæ cum statu *glo-*
riosa exaltationis, & *potentia illa divina*, quæ nunc ad dextrâ DEI
sedens donatus est, convenit. Denique non *indigentia* aut *simpli-*
cis necessitatis coactionisve, autoritativa hæc Christi Advocatio,
sed *libera voluntatis* est, *ad ordinem salutis nostræ à DEO institu-*
ta, & *mediatoris officium pertinens*. Nam & supereminens illa
CHRISTI potestas Regia sub *certaina æconomia & divina voluntatis*
ordinatione ac dispositione posita, ejus naturæ & conditionis est,
ut suum quoque DEO *Patri* Dominium & Autoritatem relin-
quat. Omnia nunc administrat CHRISTUS Rex atque Judex omni-
um, sed ad DEI *voluntatem*: *Potest* ille, quæ *vult* omnia *Matth.*
XXIX. 18. nihil autem *vult*, ut in omnibus, sic & in negotio sa-
lutis humanæ, quod non idem DEUS *Pater* velit *Job. IV. 34. V. 30.*
VI. 38. 39. 40. DEI *Patris* autem hæc est *voluntas*, ut JESUS CHRI-
STUS, quem ipse tam *μεσίτην* Hominum apud se, quàm suum a-
pud *homines* constituit *I. Tim. II. 5.* & *sedeat* à dextris DEI ut *Rex*,
& pro hominibus apud DEUM *interpellet* ut *sacerdos Rom. II. 24.*
nec tantum populum suum, verbo & Sacramentis regat, Spiritus
sui auxiliis juvet, ad vitam æternam resuscitet &c. sed etiam ut
Patronus & Advocatus ejus causam apud Patrem agat *I. Job. II. 1.*
utpote quod ad *honorem* illum, quem sibi proprium esse voluit,
illustrandum & amplificandum pertinet. Neque enim putandum
est, DEUM Patrem Majestatis suæ throno cessisse *Hebr. IV. 16. XII. 2.*
aut JESU CHRISTO *μεσίτην* ita *regnum tradidisse*, ut illud sibi abro-
gaverit, aut semetipsum CHRISTO subjecerit *I. Cor. XV. 27.* nihil ut
nostra nunc intersit, PATREM nobis propitium esse, precesque no-
stras exaudire. Id enim si ita esset, nullæ nisi CHRISTO ut *μεσίτην*
adhiberi deberent *preces*, & perperam ab Apostolis, ab Ecclesiâ
Catholica per tot secula adhibitæ fuissent aut etiamnum à nobis
adhiberentur. Cum autem fieri non possit, ut ille, *in quo vivi-*

β) *Distinctio*
Intercessionis
Humilis & ab-
jectæ, ab Au-
toritativæ
& gloriosæ,

γ) *Observatio*
æconomia, or-
dinationis ac
dispositionis,
sub qua regia
Christi pote-
tas libera Dei
voluntate est
posita.

mus, movemur, & sumus Act. XVII.28 qui *omnia implet* ac *intue-*
tur, eorum quæ ad nos *salvandos* pertinent, nihil cogitet, nihil
velit, nihil ad se pertinere putet, nihil ipse de *salute* nostra apud se
statuat, sed omnia susque deque habeat; certum omnino est, erga
nos homines, aliquam DEI Patris *voluntatem* esse, & CHRISTUM
ut *Pontificem* nostrum id agere, id imprimis velle, ut *benevola* &
propitia sit DEI erga nos *voluntas*, nec minus ut *Patronum* atque
Advocatum nostrum pro nobis apud Patrem *vere proprièq;* in-
terpellare.

2) ad ipsum
argumentum
in formam
Syllogisticam
reductum

15. His observatis tota illa moles Socinistarum CHRISTI *nunc*
exaltati dominio Regio superstructa corrui. Quod si enim illam
in hanc formam Syllogisticam contrahamus: *Quæ actio sensu*
proprio accepta Dominium Christi regium, ac supereminentem illā
potestatem Christo Regi nostro ad dextram DEI nunc exaltato ve-
rè & absq; ullo tropo competentem, penitus evertit; illam figurato
atq; metaphorico loquendi genere in *S. literis* Christo tribui oportet.
Atque intercessio & Advocatio CHRISTI pro nobis apud Patrem
sensu proprio accepta, Dominium Christi regium, ac supereminen-
tem illam potestatem CHRISTO Regi nostro ad dextram DEI nunc
exaltato verè & absq; ullo tropo competentem penitus evertit. Er-
gò intercessionem sive Advocationem Christi pro nobis apud Pa-
trem, figurato atq; metaphorico loquendi genere in *S. literis* CHRI-
STO tribui oportet: Minoris propositionis falsitatem ex hactenus
dictis evidentissimè colligere possumus.

breviter ap-
plicatur.

Novum argu-
mentum ma-
gis arduum,

16. Majus adhuc dubium Catholico alicui subnasci forte,
posset ex (adeò impugnata Socino) CHRISTI *satisfactione*, si apud
se cogitet: Annon CHRISTI *Advocatio pro nobis* argumentum sit
imperfecti meriti per mortem CHRISTI adqvisiti. Nam post quod
opus est alio adhuc adminiculo ad salutem, id non est sufficiens me-
ritum salutis. Post Christi sacrificium opus est adhuc *Advocatio-*
nis adminiculo pro nobis. Sacrificium igitur Christi non videtur
plenum meritum salutis. Ita nempe hoc dubium proponit D. Pa-
reus *Explic. Dub. in cap. VIII. ad Rom. v. 35. n. 13. Part. II. opp. p. 196.*
Confer eundem *Com. in Epist. ad Hebr. cap. IX. 25. ibid. p. 899.* Et
ne quid dissimulemus, Socinistæ ipsi *Crellius & Schlictringius* ex
illo *ἐμὸ φανί* *Quæ Hebr. IX. 25. satisfactionem* Christi evertere co-
nantur,

quo directè
à Socinistis Sa-
tisfactio Chri-
sti impugnari
solet,

nantur cum *comm. fol. 162.* dicunt: *Ubi alteri plenè satisfactum, ibi oblatione, apparitione, ac interpellatione res non indiget.* Directa erit contradictio, si sic argumententur: *Pro quibus necesse est Christum etiam post sessionem ad dextram apud Deum Patrem εμΦανίζεσθαι, pro illis satisfactio omnimoda Deo Patri præstita non est.* Ratio, quia non est opus interpellatione, ubi jure agitur. Atqui pro genere humano opus est etiam post sessionem Christi ad dextram εμΦανισμῶ. Ergo pro illo satisfactio plena Deo præstita non est. Quo argumento licet ex mente Socinianorum directe *Indirecte advocatio Christi destrui possit videtur.* impugnetur Satisfactio, nihil tamen impedit, quo minus etiam per deductionem ad absurdum adhibeatur contra Intercessionem CHRISTI vel Advocationem ipsam. Quia enim Syllogismus hic conclusionem infert nobis Catholicis absurdam, necesse est, aut majorem aut minorem esse falsam. Sed quia major ab opponente pro vera habetur, falsa relinquitur minor, Respondentis thesin, quæ nostra est, expressè constituens. Sed recte hic 1.) negatur *Responsio ad ejus majorem a) per Negationem,* major, cum satisfactio Christi pro nobis cum temperamento misericordiae conjuncta sit, adeoque cum *advocatione* vel *interpellatione* optimè consistere queat. Etiam si enim illa *absolutè* loquendo pretiosissima sit ac infinitæ efficaciae, ex temperamento tamen *misericordiae cum justitia* factum est, ut nobis profit & applicetur. Quod enim CHRISTI satisfactio pro nobis apud Deum acceptetur, h. e. poena, quam nos meruimus, in Mediatorem translata sit, ex mera misericordia promanat: indeque *advocatione apud Deum Patrem* rectissimè nobis *applicatur*, quod satisfactione *adquisitum* est. 2.) Ad majorem & illud notari *b) Distinctionem,* potest, *satisfactione* præstita, *interpellationem* pro eo, pro quo satisfactum est, necessariam non esse *simpliciter*, posse tamen fieri ex *ordinatione DEI libera*, & amoris erga illum, pro quo satisfactum est, *superabundantia*, adeoque non esse impossibilem. Sic ergo satisfactio Christi propter *ineffabilem illam sapientiae divinae* in negotio salutis humanae οἰκονομίαν, & *superabundantem* CHRISTI erga genus humanum *amorem*, *advocationem* admittit, licet *absolutè* non sit necessaria. Vide quæ de hac *ἐξουσίᾳ* vel *ordinatione* Divina, quoad *potestatem* Christi *regiam*,

paulo ante monuimus §. 14. pag. 50. 51 Confer B. Dorschéum ad Hebr. IX. 25. 26. apud Dn. D. Calovium Annot. N.T. Tom. II. pag. 1319. a.

Exceptionum
adversæ partis
Discussio.

1. Exceptio
ad Rō. IX. 34

Responsio.

17. Adhuc levioris momenti sunt *Exceptiones* quævis *ὁι ἐξ ἐναντίας* vim atque robur argumentorum § 3. 4. 5. 6. 7. 8. adductorum infringere satagunt. Ad locum enim Rom. VIII. 34. Schlichtingius Tom. I. opp. p. 247. ait: *Ἐντυγχάμεν intercedit, interpellat non verbis, non orationibus ac precibus; sed rebus ipsis ac factis, quæ omni prece sunt validiora.* Sua nimirum morte, quam pro peccatis nostris tanquam *victimam* à DEO data subiit, suo sanguine, quem pro illis fudit. Respondeo: Unius positio non est alterius exclusio. Intercedit Christus pro nobis, intercessione non tantum *interpretativa*, dum Deo Patri obedientiam suam sanctissimam loco nostro præstitam ostendit, quam Schlichtingius hic admittere videtur; sed & *formali*, ut loqui amant Scholæ, quæ postulat à Deo Patre, ut obedientia sua credentibus per fidem imputetur & salus spiritualis ac æterna ipsis conferatur. Hæc ejus morte sanguine ac merito *armata Advocatia* omni prece nuda validior est: validior ea prece quæ [à Socino impugnata] *satisfactione* armata non est.

2. Exceptio
ad Hebr. VII.
24. 25.

Responsio.

18. Circa locum Hebr. VII. 24. 25. Crellius Tom. IV. opp. p. 227. ita tricatur: *Interpellatio illa seu ἐντὶ ὧν nil est aliud, quam assidua salutis nostræ cura, quam Christus ad DEI dextram collocatus suscipit ac gerit. Nam ut Pontifex Legalis ideo dici poterat ἐντυγχάμεν seu intercedere pro populo, quia victimam offerendo apud Deum curabat, ne populus peccatorum suorum pœnas lueret; ita Christus, dum apud Deum comparens salutem nostram vehementer desiderat atque assiduè curat, ἐντυγχάμεν dici potest.* At hæc inaudita & mirabilis est verbi ἐντυγχάμεν explicatio. Aliud enim est salutis curam gerere, aliud ἐντυγχάμεν seu intercedere. Deus Pater etiam salutis nostræ curam gerit, sed quis eum pro nobis ἐντυγχάμεν interpellare diceret. Neque natura vocis ἐντὶ ὧν ad alium intercessionis modum significandum, quam ad eum, qui

per

per preces fit, apta esse videtur. Nam ut ἐντυγχάνειν καὶ accusato-
ri est, ita hoc ἐντυγχάνειν ὑπὲρ, Advocati pro suo Cliente inter-
cedenti sit necesse est: ut ubi ἐντυγχάνειν ὑπὲρ ἡμῶν CHRISTUS
dominus est, ejusmodi munus ei detur, quod propriè ad Patronum
vel Advocatum pertinet. Vide quæ de voce hac jam dicere præoc-
cupavimus *Treatat. Exeget. Text. Johan. §. 23. p. 19.* nec non *Exerc.*
liber II. Aph. V. §. 5. 6. p. 37. 38. Sic de Pontifice Legali nemo uni-
us audivit, eatenus ipsum pro populo intercessisse, quatenus
ad Deum curavit, ne ille peccatorum suorum poenas lueret.

19. In dicto *Hebr. IX. 24* *Crellius & Schlichtingius* ad h. l. . Exceptio
ad *Hebr. IX. 24.*
liber quique eos secutus est *H. Grotius*, ἐμφανισθῆναι apparere in
conspectu Dei pro nobis v. 24. idem esse volunt, quod φανερωθῆναι
manifestari v. 27. & εἰ αὐτὸν προσφέρειν semetipsum pro peccatis ho-
minum ut victimam piacularem offerre, sive peccata hominum ob-
latione sui expiare v. 25. Sed pessimè confundunt Hæretici, quæ
tam accuratis limitibus hic distinxit Apostolus. ἐμφανισμός enim
sive comparatio Christi, in cælis, coram Deo Patre peragitur: φανερω-
σις, autem est manifestatio hominibus facta in terris; idque osten-
dit modus manifestationis additus, διὰ τὴν θυσίαν vel per immo-
lationem sive oblationem in ara crucis. Hæc autem immolatio sive
oblatio non fit in cælo. Ergo nec ipsa manifestatio per immolatio-
nem sive oblationem in cælo facta est. Porro ἐμφανισμός à Chri-
sto fit nunc i. e. perpetuum & semper ut c. VII. 25. docetur. Πρὸς
τοὺς ἄγγελους verò semel tantum pro hominibus facta est, ὁ Χριστὸς ἀπαξ
προσφέρειν, v. 28. non enim Christus sæpè semetipsum offerre
v. 25. cum alioquin & sæpè (πολλάκις) pati eum oporteret v.
26. Denique φανερωσις & προσφορά non nisi beneficiorum ad-
plicationem: ἐμφανισμός, & acquisiti meriti ostensionem in san-
ctuario coelesti, & ejus per preces Sacerdotales applicationem con-
tinet. Qua de re infra pluribus *Exercit. Aph. V. σὺν Θεῷ* agemus.
Vide quæ jam supra ad *Aph. V. §. 8. & 9.* diximus p. 38. 39.

Exceptio
ad *Hebr. IX. 24.*

Responsio.

20. Ad locum i. *Joh. II. 1.* *Socinus* in *Comm.* ad h. l. p. 42. edit.
Racov. frivole ita excipit. Christum pro nobis Patrem orare sive ro-
gare, non satis convenire videtur appellationi Advocati. Neg, enim
Ad-

4. Exceptio
ad *1. Joh. II.*
1. 2.

Responsio.

Advocatus orat seu rogat propriè loquendo, sed causam r. Judicem agit. Sed quis non videt, opponi hîc conjungend *ἐγκλητ* & enim (ὅτι τὸ ὁρκολεῖν advocare, orare, in re) talem hic Patronum designat, qui vocem quoque Pa in judicio clienti suo promte commodet, adeoque t tercedendo causam Clientis agat, quàm causam agendo p ente suo intercedat. Quod si Socinus cum Asconio Pediano lum enim respicere videtur) dicere velit: Qui defendit in judicio, aut Patronus dicitur, si orator est: aut Advocatu jus suggerit, aut praesentiam suam commodat amico: Sciat tàm Latinum, quam Græcum vocis usum hic esse attende 2.) Latinis etiam Advocatum sæpissimè idem esse, quod Pat nec 3.) Asconium tàm Patronum ab Advocato, quam par vocationis, diversis saltem appellationibus à se distingvere se, ut ostendimus Exercit. Apb. I. apb. II. §. 3. p. 4. Insignis lenchus est: Christus ut Advocatus nostram causam agit. E nobis ut Patronus non intercedit. Nam utrumque junctim Christus. Vide sis B. Feurbornium Fasc. IV. Disp. VI. §. 5. p. 4.

5. Exceptio ad figuram summi Sacerdotis.

Responsio.

21. Quid loco Apoc. II. 3. 4. opponi possit, jam supra v & verbis Curcellai expeditivimus §. 5. Ad figuram autem vel Summi Sacerdotis §. 6. propositum Crellius Socinista Resp Lib. H. Grot. de satisf. c. X. p. 54. & p. 227. hæc regerit. De pr quas Sacerdos fundere debuerit pro peccatoribus, praesertim Etuario, aut tùm, cum expiaret peccata, nihil legitur. Imo ver tificem hoc in adyto tùm præstitisse patet, cum Deo ibi sole tu suffitum sacrum, ut precum suarum populiq; symbolum, p 2. Apoc. V. 8. offerret. Sicut enim ille συμβολικῶς suas atq puli preces Deo obtulit, ita CHRISTUS in coeli tabern abjectis omnium Symbolorum umbris, pro nobis cora adstet, apparet, ac interpellat, suisque precibus nostras prec commendat. Huc pertinent illa Origenis contra Celsum p. 386. edit. Cantabr. Unum Deum & unum eius Filium ac V quantum possumus, precibus & honoribus veneramur, ad rerum universitatis Deo preces per unigenitum suum, cui p

offerimus, rogantes, ἵλασμεν ὄντα περὶ ἁμαρτιῶν ἡμῶν, προσευχαγεῖν ὡς ἡρχιερεῖα, καὶ εὐχὰς, καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰς ἐντολὰς ἡμῶν, τῷ ὅπῃ πᾶσι θεῷ, ut ipse qui peccata nostra expiat, dignetur ut Pontifex preces nostras, & sacrificia, & supplicationes rerum universitatis Deo offerre.

22. Rationem denique ab Officio Christi Sacerdotali depromptam §. 7. validè Sociniani arietare se posse credunt, si CHRISTO Sacerdotis titulum non nisi *catacresticè*, *figuratè*, ac *impropriè* convenire asserant. Ad Loca igitur, quæ *Autor Epistolæ ad Hebræos* suggerit, hac vulgo exceptione uti videmus: *Unum Epistolæ ad Hebræos Autorem, qui figurato orationis genere valde delectetur, Sacerdotis illi titulum assignare. Cateri Scriptores N.T. (inquit Crellius contr. Grot. c. X. part. 56 fol. 226.) Regnum potius & Propheticum Christi munus commemorant, nec ullus ex iis Christum disertè Sacerdotem aut Pontificem vocat, facturi id procul dubio creberrimè, si id in cæteris ipsius muneribus intelligi ac tacitè comprehendi non posset.* Eadem nobis occinunt Smalcus de Divin. Christ. c. 23. fol. 135. Ostorodus Inst. Germ. cap. XL. f. 385. Volckelius Lib. III. de vera Relig. c. XXXVIII fol. 149. Atqui nihil futilius aut frigidius hac quidem exceptione afferri potuit. Quasi verò CHRISTUS munus Sacerdotis propriè dicti habere nequeat, nisi multi Scriptores Sacri Sacerdotis nomen ei tribuant. Num verò ei vel *Propheta* vel *Regis* nomen multi tribuunt? Imò pauci potius, neque hi creberrimè. Apostolus quidem ad Hebræos bis eum *ἡρχιερόν* vocavit cap. II. 10. XII. 2. septies autem *ἱερεῖα*, & decies *ἡρχιερεῖα*, testibus Concordantiis. At, inquires, in epistolis Apostolorum ea Christo tribuuntur, quæ ad *Regem* & *Prophetam* pertinent, licet ista nomina βασιλεὺς aut προφήτης disertè non ponantur. Rectè quidem. Sed & illa ibidem invenies, quæ ad *ἡρχιερεῖα* sive Pontificem spectant, licet nomen istud omittatur. Toties in Scripturis N.T. Christus ut *Sacerdos* introducitur, quoties *Sacerdotalia* & *Sacrificialia* illi tribuuntur. Ita dicitur *agnus DEI, qui tollit peccata Mundi* Joh. I. 29. 36. Act. IX. 32. I. Pet. I. 19. Apoc. V. 6, 12. VII. 9, 12, 17. &c. *Pascha nostrum,*

6. Exceptio ad Rationem ab officio Christi Sacerdotali.

Responsio:

quod pro nobis sacrificatum est 1. Cor. V. 7. Peccatum $\pi\eta\mu\epsilon\tau\eta$
 vel victima pro peccato 2. Cor. V. 21. $\iota\lambda\alpha\sigma\eta\epsilon\iota\omicron\nu$ vel $\iota\lambda\alpha\sigma\mu\omicron\varsigma$
 propitiatorium & propitiatio pro peccatis nostris Rom. III. 25. 1
 Joh. II. 2. IV. 10. semetipsum pro nobis obtulisse victimam DEO
 in odorem bonae fragrantiae Eph. V. 2. Conf. Matth. XX. 28. Rom.
 IV. 25. Gal. II. 10. 1. Tim. II. 6. Tit. II. 14. Deinde non credibile est,
 Paulum ad Hebræos tam fuse tam accuratè prosecuturum fuisse
 illam appellationem CHRISTO jam assignatam Ps. CX. 4. Zach.
 VI. 13 propositis variis membris convenientiae & discrepantiae illi-
 us cum Sacerdotibus Legalibus, nisi CHRISTUS propriè Sacerdotis
 personam sustineret. Quà de re fusius agemus in subsequenti
 Exercit. Aphorist. IV. Ut nunc taceamus, vel ideo Paulum ad
 Hebræos scribendo, eò accuratius & magis penficulatè ac sigilla-
 tim id voluisse per partes explicare, quod Hebræis major rerum
 Sacerdotalium peritia ex ipsorum sacris domesticis competeret,
 & facilius illis esset, quam Gentilibus ad fidem Chri-
 stianam conversis typos suos cum prototy-
 po conferre.

AD
 DICTUM CLASSICUM I. Joh. II.
 v. 1. & 2.

EXERCITATIO APHORISTICA IV.

Qua est

De Advocationis CHRISTI Sacerdotis
 nunc Exaltati Ratione com-
 muni.

APH. VII.

Advocatio CHRISTI Sacerdotis
 nunc exaltati sub ratione com-
 muni sive generali spectata,
 Officii, non, ut Sociniani vo-
 lunt, Regii sed Sacerdotalis
 vere proprieque sic dicti, actus realissimus
 est.

§. I. Ut alia res quævis, sic & ADVOCATIO, quam CHRISTUS Sacerdos nunc in cœlis exercet, sub ratione, vel *communi*, vel *propria*, considerari potest. Sub ratione *communi* sive *generica* spectatam Sociniani, vi hypotheseos suæ, quæ duo ista munera, *Regium* nempe & *Pontificium*, non multum à se invicem differre, sed potius alterum in altero comprehendere statuunt, ad officium CHRISTI *Regium* vulgo referre solent. Nos autem manifesta Scripturæ autoritate innixi, quæ distinctam à Prophetica & Regia *Pontificiam* dignitatem non figurate dictam

Heterodoxia Socinianorum

Opponitur Thesis Catholica nostra.

sed maximè propriam CHRISTO, ut paulò post videbimus, assignat, Advocationem ejus, *actum merè Sacerdotalem* esse dicimus.

Itaque probatur:

I.

Ex Advocationis

Conjunctione cum

Oblatione

sacrificiali

1. Joh. II.

v. 1. 2.

§. 2. Nam primò hæc *ὑποκλήσις* & *Advocatio*, cum *ἱλασμός* vel *Oblatione sacrificiali* ut altera parte officii *Sacerdotalis* expressè conjungitur in Dicto classico 1. Joh. II. v. 2. *Si quis peccaverit, ὑποκλήτον advocatum habemus apud Patrem J.C. justum. Et ipse est ἱλασμός propitiatio pro peccatis nostris.* Quà premì se videns ratione *Crellius* contra *Grotiū cap. X. part. 56. Tom. IV. Opp. p. 228. b. Johannes*, inquit, *dum Christum Advocatum, quem apud Patrem habemus, nominat, & eum simul expiationem pro peccatis nostris vocat, censerì potest munus Sacerdotale nobis descripsisse. Ubi tamen regium munus non apponit. At cum ad consolationem illam, quam eo loco peccantibus proponit Johannes, pertineat scire, Christum plenissimam habere pœnas peccatorum à nobis auferendi potestatem, tacitè id (officium nempe regium) in suis verbis inclusisse censendus est. Quis verò Socini veneno non infectus Crellio crediderit, Apostolum ea omnia, quæ ad solatium peccatorum ullo modo pertinent, uno hoc loco cumulare voluisse, ut necessario intelligere censendus sit, quæ verba ejus nullo modo præ se ferunt? Cognito Sacerdotio, quod CHRISTUS ad salutem hominum lapsorum obiit, facillè largimur, dubium esse non posse, quin & *regiam* suam potestatem in eundem finem fideliter sit exerciturus: de *regia* verò *potestate* Apostolo hic quippiam in mentem venisse unde *Adversarius* probabit? Neque enim *ὑποκλήσις* & *Regem* significat, sed *Advocatum* sive *Patronum*, cujus munus est *alterius apud alterum causam agere*: quod CHRISTUS, non ut *Rex*, sed ut *Pontifex* pro nobis apud Deum perficit. Munus etiam Christi *Propheticum* ad solidam peccatorum consolationem facit plurimum. An vero propterea *Crellius* de illo perinde ac de *regio* hic agi autumabit: aut ullum Scriptorum sacrorum, si unum aliquod solatium pro lapsis attulerit, reliqua simul omnia, quacunque ratione huc spectantia verbis suis inclusisse censebit? Apostolus ergo non alia hoc loco peccatoribus solatia attulisse cen-*

ser.

sendus est, quàm quæ ex CHRISTI officio Sacerdotali, ejusque parte gemina, Oblatione puta sacrificiali, nec non Sacerdotali Intercessionem proficiscuntur: quæ autem vel ex Regio vel Prophetico ejus officio redundare possunt, nec attigisse, nec attingere hic voluisse, nisi forte Scriptoribus sacris eos pro lubitu suo quis sensus affingere velit, quos verba ipsorum haudquaquam enunciant. Qua semel concessa licentia, nullus tandem ineptiendi, nullus Sacra profanandi modus erit.

§. 3. Nec tantum conjungitur *Advocatio* vel *intercessio* CHRISTI cum ejus *Oblatione*, sed etiam, in qua *secunda* nostra ratio consistit, à *Regia potestate* manifestò distinguitur. Utrumque fieri videmus Rom. VIII. 34. *Quis est, qui condemnet? Christus is est, qui mortuus est, imo vero qui etiam excitatus est: qui etiam est ad dextram DEI, qui etiam interpellat pro nobis.* Docet hic Paulus, neminem esse, qui crimina intentare adversus electos DEI aut eos condemnare possit. Idque hoc axiomate confirmat: *Nemo condemnaverit eos, quibus Christus Sacerdotio suo succurrit, quosque regia sua potestate tuetur.* Sacerdotium describit, partim à Sacrificio cruento: *Χριστός ὁ ἀποθανών* CHRISTUS is est, qui mortuus est; partim ab Intercessionem sacrificii hujus virtute innixa: *ὃς ἐντυγχάνει ὑμῶν, qui etiam intercedit pro nobis.* Regnum verò, à Sessione ad dextram Dei: *ὃς καὶ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, qui etiam est ad dextram DEI.* Resurrectionis autem mentionem facit, quia non modo hæc ipsa de Oblationis illius sacrificialis valore testatur, sed & antecedens tum Sessionis Christi ad dextram DEI, tum sacerdotalis ejus pro nobis Interpellationis requisitum fuit. Cujus veritatis luce quam ipse Crellius l.c. scribit: *Regiam Christi potestatem Apostolus ibi commemoravit in verbis: Qui etiam est in dextra DEI, & interpellationem ab ea distinxit.* Quando vero sententiam hanc suam corrigens mox addit: *sed potestatis illius actum expresse non commemoravit, contentus interpellationem nominasse, in qua tacitè etiam actum regia ipsius potestatis ad nos pœnali-berandos pertinentem, tanquam interpellationis quendam effectum proximum complexus est: nihil aliud facit, quàm ut cantilenam*

I L.
Ex inter-
cessionis
Christi a
Regia Pote-
state distin-
ctione,
Rom. IIX.
34.

Quam ipse
Crellius
agnoscere
cogitur.

§. 1. explosam repetat suisq; offuciis clarissimo scripturae Textui tenebras offundat.

III.
Ex natura
Sacerdotii.
Hujus ar-
gumenti
Major
Hebr. V. 1.
continetur

§ 4. Tertia ratio ducitur à Natura Sacerdotii, cujus effectus proximus imò proprius est *versari circa Deum*, five *res hominum agere apud Deum*, juxta illud Paulinum Hebr. V. 1. *Omnis Pontifex pro hominibus constituitur, in iis quæ apud Deum agenda sunt.* Non dicit Apostolus, Pontificem constitui *ὑπὲρ Θεῶν* & *ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων*, pro DEO in rebus, quæ hominem concernunt, sed *ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων τὰ ὑπὲρ τὸν Θεόν.* Ubi pro hominibus constitui & *ὑπὲρ τὸν Θεόν* in rebus ad Deum pertinentibus, idem est, ac *res hominum apud Deum agere.* Prius Regii ac Prophetici muneris, posterius Sacerdotalis est. Rex enim vicarius DEI *Ἀνάκτορος* & *ὑπὲρ Θεῶν* Rom. XIII. 4. Propheta Legatus ejus apud Homines 2. Cor. V. 2. Sacerdos autem hominum apud Deum Patronus est. Idem calculo suo Scriptores confirmant Hebræi, Gentiles, ac Christiani, quorum in hanc rem judicia & testimonia magno numero laudat Guil. Outramus L. II. de Sacrif. c. 20. à fol. 235. ad 247. qvi & cap. 19. à fol. 215 ad 234. prolixè hoc demonstrat ex sacrificandi loco Judæis constituto, ex victimarum delectu apud eosdem habendo, ex plerisque ritibus, quæis sacrificia peracta, ex illorum fine &c. Jam verò Advocatio CHRISTI nunc exaltati ex earum actionum numero est, quæ pro homine fiunt apud Deum. Nam ideo JESUM CHRISTUM *ὑπὲρ ἡμῶν* & *ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων* Advocatum apud Patrem habere dicti sumus 1. Joh. II. 1. Ideo CHRISTUS *ὑπὲρ ἡμῶν* & *ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων* *ὑπὲρ ἡμῶν* pro nobis apud Deum interpellare Rom. IX. 34. Hebr. VII. 21. & *ἐμφανισθῆναι τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν* in conspectu DEI pro nobis apparere Hebr. IX. 24. dicitur. Ergo Advocatio CHRISTI nunc exaltati actus merè Sacerdotalis est.

Ad Exce-
ptiones
Crellii re-
spondetur.
Una Majo-
rem argu-

§. 5. Quæ licet adeò clara sint, ut vel cœci assensum impetrare valeant, Crellii tamen aciem haudquaquam perstringunt. Is enim Resp. ad cap. X. Libri Grot. de satisf. duo contra hanc veritatem excipit: Unum argumenti nostri majorem, alterum minorem concernit. Ad majorem propositionem in-

infringendam hac utitur instantia fol. 20. & 201. *Paulus Rom. XV. 17. licet de munere suo Apostolico loquatur, cuius vis circa homines primo versabatur, & quod pro Deo aut Christo apud homines erat, nihilominus se habere dicit gloriationem in Christo Jesu, τὰ πρὸς Θεόν, in iis quæ ad Deum.* Dicit quidem, sed ideo dicit, quia v. 16. quæ ad Sacerdotem propriè pertinent, *metaphoricè* ad se transtulerat. Dixerat enim, ideo se *ἰεργυεῖν τὸ εὐαγγέλιον* & Θεῷ *operari Dei Evangelio*, ut accepta sit ἡ *προσφορὰ τῶν ἐθνῶν oblatio gentium per Spiritum S. ἡγιασμένη consecrata.* Gentes nempe, quas Christiana fide ac sanctitate imbu-
ebat, quasi Deo consecrabat Apostolus, indeque *translatio* lo-
quendi genere *Sacerdotis* personam sumens se quoque τὰ πρὸς
τὸν Θεόν habere dicit, in quibus gloriari possit. Interim hujus
muneris *Prophetici & Apostolici* ratione ipse in Sacris literis nus-
quam *ἱερεὺς* aut *δεξιτερεὺς* dicitur, manetque perpetuum hoc
inter Ministerium Evangelicum & Sacerdotium Aaronicum
discrimen, quod illud *pro Deo apud homines* præcipuè constitu-
tum sit, hoc *pro hominibus apud Deum.*

§. 6. Altera exceptio Crelli *minorem* Syllogismi nostri tangens hæc est fol. 19. *Quemadmodum Oblationis (& quæ ab obla-
tione, juxta illud, re ipsa non differt, advocacy seu intercessionis)* Altera mi-
vox ad hanc *Christi actionem ob similitudinem cum Legalibus sa-* norem spe-
cificiis transfertur: ita & locutio hæc, quod peragatur vel fiat ctans a si-
apud Deum pro hominibus. Utraque hic manu acceptamus ob- militudine
lationis item intercessionis vocem ad CHRISTUM ob *similitudi-* cum Legali
nem cum *Legali Sacerdote* ejusque *sacrificiis* translata esse. Ea Sacerdote
verò similitudo a *natione typi*, unde originem traxit, æstimanda. est de præ-
Cum ergo Pontifex Judæorum, CHRISTI Sacerdotis *typus*, non pta.
alia actione causam populi apud Deum egerit, quàm *oblatione &
intercessione*; sequitur etiam, CHRISTUM ut *Antitypum* Sacerdo-
tis veteris verè *offerendo* ac *interpellando* causam hominum a-
pud Deum agere. Quando autem Crellius ibid. addit: *simili-*
tudinem in eo esse, quod, ut Legalia sacrificia ideo Deo offereban-
tur, & coram ejus vultu perficiebantur, ut iis peractis, vi Decreti
divini, homines, pro quibus offerebantur, remissionem peccato-

rum à Deo obtinerent; ita interveniente Christi oblatione seu apparitione coram DEI vultu per sanguinis fusionem factâ, & cum summo salutis nostrae perficienda desiderio conjuncta, homines à Deo, vi decreti divini, ac virtute Christi eum in finem accepta, liberationem obtineant: hoc sanè ut falsissimum reprobamus. Nuspiam enim Sacrae literae CHRISTI sacrificium in ara crucis peractum & cum apparitione coram DEI vultu haudquaquam confundendum, *Sacrificium per similitudinem*, h.e. ut Crellius intelligit, *metaphoricum* vocant: quin potius Legalia Sacrificia *umbrae* & *typos* Sacrificii CHRISTI veri & perfectissimi constituunt. Conf. Coloss. II. 17. Hebr. X. 1. cum Esa. LIII. 4. 6. 7. 10. Eph. V. 2. I. Pet. II. 24. Utriusque generis item sacrificiis, non ut nudè peractis, vim consequendi remissionem peccatorum ex Decreto divino, sed *Deum iratum placandi* & *peccata expiandi virtutem* in solidum adscribunt: Illis quidem carnaliter & typicè; huic autem spiritualiter, verè ac perfectissimè, ut ex collatione Lev. XVII. 11. cum Hebr. X. 4. nec non Lev. XVI. 14. 16. Num. XIX. 1. 4. cum Hebr. IX. 13. 14. patet.

IV.
Ex Figura
Sacerdotū
V. T.

§. 7. Et hæc ratio nostra quarta est in Figura non modò *Sacrificiorum*, sed & *Sacerdotum* V. T. consistens. Sacerdotes enim V. T. quia tales, Deo pro hominibus *sacrificia* & *preces* obtulere. At hi quâ tales *typi* fuerunt Sacerdotis CHRISTI. Ergo *antitypum* hoc ipso respondere oportet *typo*. Quod enim *typo* quâ tali convenit, id etiam revera competit *antitypo*. Sed *precum oblatio*, post sacrificiorum oblationem, Sacerdoti V. T. quâ tali convenit. Ergò *intercessio* CHRISTO etiam Sacerdoti, quâ *Sacerdos* est, adscribi debet. Urget hoc argumentum præprimis Paulus Hebr. VII. 24. 25. sqq. *At iste (Christus) propterea, quod in æternum manet, perpetuum habet Sacerdotium.* Unde & *servare potest eos, qui accedunt eum, semper vivens, ut interpellet pro eis.* Et cap. IX. 24. 25. *Non in manufactum sacrarium ingressus est Christus, quod sit exemplar vero sacrario respondens, sed in ipsum cælum, ut compareat faciei DEI pro nobis. Neque ut sæpè offerat semetipsum, sicut Pontifex ingreditur in sacrarium quotannis cum sanguine.* Hinc evidentissimè constat, *inter-*
ces-

cessionem CHRISTI pro nobis jam in coelo factam, ad officium *Sacerdotale* esse referendam. Ut enim *Summus Pontifex* V. T. ad quem uterque locus respicit, cum semel in anno Sanctum Sanctorum ingressus oraret pro populo, toto hoc tempore, quo in adyto illo manebat, non modo *Sacerdos* erat, sed & Sacerdotio suo *actu* secundo fungebatur: ita certe in æterno illo sacratio CHRISTUS verè Sacerdotis partes exequitur, & illa ejus apparitio pro nobis sive interpellatio *actus* merè *Sacerdotalis* est.

§. 8. *Ultima* denique ratio ab Advocationis Christi nunc exaltati *Fundamento* sumitur. *Qui actus ab actu sacrificandi pendet, eumque ponit velut in actu continuo, is actus Sacerdotalis est.* Sed propriè Advocatio CHRISTI nunc exaltati *ab oblatione sacrificiali pendet, eamque velut in actu continuo ponit*, vi dicti Johannei 1. ep. II. 2. *Quotiescunque peccaverimus, Advocatum habemus apud Patrem Jesum Christum, ἵνα μὴ ὀν propitiationem pro peccatis nostris.* Quia igitur Advocatione sua CHRISTUS aduè nobis *applicat* illam peccatorum nostrorum remissionem merito sanguinis sui adqvisitam, & jugi illius sanguinis piacularis ostensione apud Deum Patrem *efficit*, ut revera nullam peccatorum poenam sustineamus amplius, ideo hæc Advocatio CHRISTI, ex vi Sacrificii propitiatorii, *actus* propriè *Sacerdotalis* est, quem Christus per seipsum exequitur, nec aliorum Sacerdotum ope vicaria utitur, eum ea, quæ pertinent ad CHRISTI Sacerdotium, jam non alibi quàm in cœlis fieri possint. Nec verum est, quod *Bellarminus de Euchar. L. V. c. 6. §. Tertia ratio, Tom. III. Contr. p. 203.* opponit: *Si verò contendant (Hæretici) Christum in cælo semper intercedere pro nobis ut Sacerdotem, id est mediante oblatione victimæ, tum necesse est, Christum semper offerre; & proinde (cum hoc per se non fiat) Eucharistiam esse sacrificium, quod à Christo per ministerium humanum jugiter offeratur.* In eo enim, quod aliquis non possit intercedere quatenus est Sacerdos, nisi *actu* per se vel per alium *sacrificium offerat*, manifesta est fallacia *ὅθεν τὸ μὴ ἐπὶ ὁρίζον.* Ita sane (quod paulo ante §. 7. adstruximus) *Summus Pontifex* V. T. non interces-

V.

Ab Advoca-
tionis
hujus Fun-
damento,
quod est
Oblatio Sa-
crificialis
1. Joh. II.
1. 2.

Ubi dicitur
πρόδο
satisfit ob-
jectioni
cuiuspiam
Bellarmini.

flet

fisset ut Sacerdos, quia stilo Bellarmini, *hostiam non conficiebat in Sancto Sanctorum*, ubi apparebat pro populo. Sufficit igitur ad intercessionem Sacerdotalem, *ut fiat ab eo qui sacrificium obtulit, ex vi sacrificii oblatis*, quæ quamdiu durat, apta est ad intercessionis efficaciam. Cum autem *vis* unicæ illius CHRISTI oblationis sit *eterna* Hebr. IX. 12. ad actum intercessionis Sacerdotalis non opus est, *ut iteretur*, sive in cœlo, sive in terris, isthæc Oblatio.

Anthithe-
seos Socini-
anæ

πρωτον
ψυδω,

quod est
Identitas
Officii Sa-
cerdotalis
cum Regio

paulo ac-
curatius
discutitur:

1) ex Rei
natura

§. 9. Hactenus *Tbesin* argumentis firmissimis roboratam, & hæc simul ab Adversariorum maxime *Crellii* Sociniani exceptionibus vindicata exhibuimus. Nunc etiam *Antitbesin* Socinianorum, quæ *intercessionem* æquè ac *expiationem* CHRISTI, actum *regiæ potestatis* esse contendunt, sub examen paulo accuratius revocabimus. *Præcipuum* falsæ istius doctrinæ *fundamentum* est, quod officium Christi *Sacerdotale* à *Regio* ejus munere *non distinctum*, sed *cum illo* revera *idem* esse statuant. Ostendit *Inst. Germ. c. 40. fol. 387. Administrationis Regni & Sacerdotii Christi eadem ratio est. Crellius in resp. ad cap. X. Lib. Grot. part. 56. fol. 228. Munus Regium & Pontificium in S. literis à se invicem disjuncta & contradistincta nusquam cernas: sed potius alterum in altero quodammodo comprehensum videas. Et Comm. in Hebr. IV. 14. Tom. II. Opp. fol. 112. Munus Sacerdotale idem est reipsa cum regio Christi munere. Item: Sacerdos seu Pontifex appellatur Christus, non quod hoc munus re diversum sit à munere Regio &c. Sed profecto minimè mirum est, si, qui CHRISTO Gloriam naturalem h. e. veri nominis Deitatem sustulerunt, iidem & Officia ejus imminuant & beneficia CHRISTI præcipua recusent agnoscere. Nemo verò inter homines sana mente præditos est, qui quantum discriminis inter *Thuribulum & Sceptrum* inter *Insulam & Diadema* sit, non satis perspectum habeat. *Rei natura* non minus ac *ipsa Scriptura* Sacerdotium à Regno sufficienter distinguunt. *Naturam* si respicias, Sacerdotium in *oblatione* ac *intercessione*, Regnum in *cura gubernandi, subditos contumaces compescendi, bonos efficaciter prote-**

gen-

gendi consistit. Rex dominatur, administrat, protegit: Sacerdos ^{2) ex S.} ^{Scriptura,} ^{tū in thes,}
 intercedit. Similiter stilo Scripturæ, à DEO Reges ^{Scriptura,}
 præciuntur subditis ad illos regendos, tuendos, in officio conti-
 nendi Dan. IV. 14. 28. Rom. VIII. 1. sqq. Sacerdotes ^{ἱερεὺς ἀν-}
^{τίθεται καὶ ἑαυτὸν ὡς τὸν Θεόν, ut DEO offerant dona &}
 sacrificia pro peccatis hominum Hebr. V. 1. Regia dignitas Juda
 tributa fuit Gen. XLIX. 8. sqq. ad quam tribum nihil locutus
 est Dominus de Sacerdotio Hebr. VII. 14. In CHRISTO vero ^{tum in hy-}
 sunt duo munera functionibus particularibus & administratio- ^{potheci.}
 bus sunt planè diversa, ut quod formaliter unius est, alte-
 rius esse nequeat. Sacerdotio salus & beneficia *adquiruntur*:
 in Regno salus *parta applicatur, defenditur & conservatur*.
 CHRISTI Sacerdotis est *Ecclesiam proprio sanguine adquirere*
 Act. II. 34. Ut Sacerdos *caput*
 Ecclesie Eph. I. 22. V. 23. ut Rex Dominus omnium hominum ac
 totius *universi* est Ps. II. 6. 8. Hæc certè ad Regnum non perti-
 nent, *sed per Spiritum S. offerre immaculatum Deo*. Hebr.
 IX. 14. *seipsum offerre semel ad multorum exhaurienda peccata*
 ut *nam pro peccatis offerre hostiam* Hebr. X. 12. quæ tamen
 CHRISTO ut Sacerdoti competunt. Sacerdotio quoad sacrifi-
 cium expiatorium in ara crucis peractum *posterius* est Regnum,
 cuius plenarium usum CHRISTUS in sessione demum ad de-
 xteram DEI fuit evectus. Per *prius* etiam ac *ordine nature* fun-
 ctio ejus Sacerdotalis Regiam præcedit, quia *jus* nos regendi pro-
 tegendi & ad salutis æternæ possessionem deducendi *fundatur* in
 suo Sacrificio, Satisfactione, ac Intercessione pro nobis præstitâ.
 Hinc est, quod Spiritus S. Ps. CX. de *Officio Regis* v. 1. 2. 3. ac de
 Sacerdotio Messie v. 4. *distinctè* agat. Quid quod in *propria*
ipse Officii Regii Ps. II. XLV. LXXII. XCVII. eorum, quæ ad Sa-
 cerdotium pertinent, *nulla* omninò fit mentio. Vicissim in
 suo Sacrificio CHRISTI perquam prolixa tractatione, quæ apud
 auctorem Epist. ad Ebr. legitur, functionis Regiæ ne *obscuri-*
scutam, quidem occurrit vestigium. Quomodo autem id fa-
 cere omisissent Divini Scriptores, si *proprie* Sacerdotium in ad-
 ministratione Officii Regii consisteret? Et quid opus tandem
 K fuisset

fuiſſet munus *Sacerdotum Leviticorum* à *CHRISTI Sacerdotio* exactè adeò diſtingvere Hebr. VII. 11. ſi toto genere differrent, & *Sacerdotale munus* nihil aliud eſſet, quam *adminiſtratio Regni*.

Rationes à
Crellio al-
latæ ſub
examen re-
vocantur:

I.
à Sacerdo-
tii definiti-
one per
potestatem
auferendi
peccatorū
pœnas, &c.

§. 10. Cur autem Officium *CHRISTI Sacerdotale* à *Re-
gio* non diſtinctum ſit *Crellius* II. cc. quam plurimis *Rationibus*
evincere ſatagit. Has velut accuratiore diſcuſſione digniſſi-
mas ſub literis alphabeti *majusculis* eo jam ordine diſtinctè lu-
ſtrabimus: (A) *Munus Christi Sacerdotale in eo ſitum eſt, quod*
potestate ſibi à Deo data pœnas peccatorum auferat, eorumque ſa-
lutem omni ratione procuret. Proinde hoc munus idem eſt cum
Regio. Cujus poſtulati falſitas ex eo conſtat, quod S. literæ
Officium *CHRISTI Sacerdotale* nuſpiam *in potestate remittendi*
peccata, ſeu *procuratione ſalutis ſubditorum*, ſed *in oblatione cor-*
poris ac effuſione ſanguinis ejus ſitum eſſe tradant. Siqvidem
Apoſtolus *Hebr. V.* veri proprièque ſic dicti Sacerdotis defini-
tionem v. 1. poſitam, *CHRISTO* mox integram applicat v. 5. eum-
que à *DEO ex hominibus ad Pontificiam dignitatem electum eſſe*
dicit, non ut *potestate ſibi à DEO data pœnas peccatorum à ſuis*
auferat, eorumque ſalutem omni ratione procuret, ſed ut in iis,
quæ ſunt ad Deum, præſit hominibus, & illorum vice ſeipſum in
victimam ac ſacrificium Deo offerat v. 7 8. 9. Idem *Hebr. II X. 3.*
ex illo axioma: *Omnis Pontifex ad offerenda dona & victi-*
mas conſtituitur, hanc infert concluſionem: *Unde neceſſum fuit,*
hunc quoque (Christum puta) habere quod offerret. Quæ ar-
gumentatio nullius planè momenti foret, ſi Officium *Christi Sa-*
cerdotale per *potestatem auferendi peccatorum pœnas & procu-*
rationem ſalutis ſubditorum definiendum eſſet. Cura & pote-
ſtas hæc ad *CHRISTI Officium Regium* pertinent: ſicut aliàs à
reatu pœna ſuos liberare, eorumque ſalutem omni ratione procu-
rare, non propriè *Sacerdotum*, ſed *Amicorum, Conjugum, Pa-*
rentum, Patrum familias, Principum, Regum, ac ipſius *DEI* eſt
I. Cor. IX. 9. 1. Pet. V. 7. quorum tamen nemo propterea *Sacer-*
dos dicitur. Ac proinde *Sacerdotium Christi* cum *Regio* ejus mu-
nere *idem* eſſe nequit.

§. 11. (B) Dicitur nos Christus perfectè seu *mavis*, in *perpetuum servare ut Sacerdos* Hebr. VII. 25. Dicitur & nobis ut *Sacerdos in tentationibus auxiliari* cap. II. 18. IV. 16. *quorum*, *utrumque regium est*. Respondeo : Salutis & auxilii *adquisitionem* siue *impetrationem* hic si distingvas ab ejus *applicatione* siue *præstatione actuali*, res omnis in vado erit. Illa humilia-
 tionis, hac exaltationis Domini nostri Jesu Christi adscribi so-
 let. Qui enim ut Sacerdos salutem, & auxilium oblationis suæ
 merito jam acquisitum, *applicari porro rogat* ; Idem, cum fieri
 non possit, ut non exaudiatur, & Rex sit plenissima potestate
 judicandique ἐξουσία à Patre instructus, *efficaciter populo suo sa-*
lutem & auxilium præstat Act. V. 31. Sic duo illa diverso res-
 pectu CHRISTUS, tum *ad DEUM ut Sacerdos*, & ratione *adquisicio-*
nis in statu *humilitatis*; tum *ad nos ut Rex*, & ratione *applicationis*
 in statu *gloriæ* peragit. Nec, in *auxilii & salutis actuali præsta-*
tione Sacerdotium Christi *formaliter* consistere, è locis Scripturæ
 adductis unquam probabit Adversarius. Siquidem in *primo*
 (Hebr. VII. 25.) Apostolus æternum Christi nunc exaltati Sa-
 cerdotium *distinctè* tum à *formâ* tum ab *effectu* suo describens,
 illam in *interpellatione*, hunc in *perfecta servatione* τὸν ἀεὶ ὑπερ-
 χοµένων δι' αὐτὸ τὸ θεῶν expressè constituit. Effectum au-
 tem rei formam esse nemo facile dixerit. In *altero* (Hebr. II. 18.)
 Potentia Christo Sacerdoti non tribuitur *naturalis*, ἐνεργητικὴ
manûs atque *operationis*, sed *moralis*, συµποθητικὴ, *animi* siue
voluntatis. Potest (δύναται) i. e. *aptus, idoneus, facilis, pro-*
clivis redditur ad *succurrendum* : & hoc, ipso actu deinde, nobis
 tentatis (τοῖς περισσοῦς) h. e. *plurimis periculis, ærumnis,*
motibus ad peccandum, persecutionibus, seductionibus &c. vexa-
 tis, veluti *Rex noster* præstat. Sic & in *postremo* (Hebr. IV. 16.)
 CHRISTUS Sacerdos non dicitur (etsi aliàs ut *Rex* dici possit) *mi-*
sericordiam & gratiam ad opportunum auxilium efficienter
nobis præstare, sed *affici sensu infirmitatum*, & sic efficere, ut li-
 ceat nobis *accedere ad thronum gratiæ*, & ut consequamur *mi-*
sericordiam, apud Deum scilicet, ubi ipse Sacerdos *interpellando &*
coram vultu ejus comparendo causam nostram agit.

II.
 ab Effectu
 Sacerdotii
 Hebr. VII.
 25 II. 18.
 IV. 16.

III. §. 12. (C) *Divinus Autor Hebr. III. 1. duo tantum illius*
 ab Includi- *officia commemoravit Propheticum & Sacerdotale*: Considerate,
 one Regni *inquiens*, Apostolum & Pontificem professionis nostræ Jesum
 in Sacerdo- *Christum*: & ita *Sacerdotio Christi Regium ejus munus inclusit.*
 tio, & vice *Nusquam Scriptores S. vel Regnum Christi in Sacerdotio vel Sa-*
 versa, Heb. *cerdotium in ejus regno comprehendunt.* Nec recte *Divinus*
 III. 1. *Autor Hebr. III. 1. sententiæ contrariæ testis allegatur*, utpote
 qui, prætermisso Regis nomine, CHRISTUM vocans *Apostolum,*
ac Pontificem, hoc tantum innuere voluit, ipsum in Ecclesia
 DEI, & *Mosis* partes olim obiisse ut *Apostolum* sive *Prophetam*,
 & *Aaronis* nunc obire ut *Pontificem*. Illas hoc in loco perse-
 qvitur, cum *Mose* CHRISTUM comparans, usque ad *cap. IV. v. 13.*
 Has deinde sibi explicandas sumit, cum *Aarone* ipsum conferens
 à *cap. IV. v. 14.* usque ad *cap. V. v. 5.* *Regium* verò Christi offi-
 cium jam supra exposuerat à *cap. I. v. 2.* ad *cap. II. v. 9.* Nec
 quicquam causæ erat, cur munus hoc *Regium* paulo ante exposi-
 tum hic denuo exponeret *cap. III. 1. & seqq.*

IV. §. 13. (D) *Idem Autor Hebr. V. 5. 6. locum illum Psal-*
 à Regni *mi*: Filius meus es tu, ego hodie genui te, *ad Sacerdotium Christi*
 Christi cū *apertè refert*, & *Pontificiam ei dignitatem hac ratione à DEO*
 ejus Sacer- *concessam docet.* Cum tamen hic locus de Regio Christi munere
 dotio con- *expressè agat, ut ex Hebr. I. 5. Act. XIII. 32. 33. inspectione, nec*
 junctione, *non ipsius Psalmi patet, ubi David, Christi typus, Dei decretum*
 Heb. V. 5. 6 *explicat, quo Rex, post diuturnum exilium, re ipsa fuit constitutus*
& in Solio Regio collocatus. Locus integer ponendus, qui *Hebr.*
V. 4. 5. 6. sic habet: *Neque sibi ipsi quisquam sumit hunc bono-*
rem, sed qui vocatur à Deo sicut & Aaron: Ita & *Christus non*
ipse sibi hunc honorem tribuit, ut fieret Pontifex, sed is qui dixerat
ei: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Sicut & in alio *Psal-*
mo dixit: Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Mel-
chisedeci. Duos hic textus Scripturæ V. T. in eundem finem
 productos esse videmus: Unum ex *Pf. II. 7.* alterum ex *Pf. CX. 4.*
 Et quia utriusque textus verba spectantur ut à Deo Patre ad Fili-
 um dicta sunt, & ejus, qui CHRISTUM ad Sacerdotium vocavit,
 emphaticam *ἐξ ὧν* constituunt; colligimus inde, Apo-
 stolum

stolum hic declarare voluisse, non ipsum CHRISTI Sacerdotium, sed *Ejus ad hoc officium Vocationem à Deo Patre*, qui dixit ipsi: *Filius meus es tu* &c. item: *Tu es Sacerdos in aeternum* &c. Insigniter autem à *Crellio* pervertitur locus Ps. II. qui non, ut ipse fingit, de *Regno Christi cum Sacerdotio conjuncto*, sed *eterna filii DEI ex Substantia Patris Generatione* est intelligendus. Nec alio sensu *Hebr. I. 5.* adductus legitur, siquidem Apostolus ex eo demonstrare voluit de CHRISTO *præstantiam Divinae naturæ*, quæ nulli Angelorum competit, non *potestatis Regiæ*.

§. 14. Falsum etiam est, quod *Apostolus Act. XIII. 32. 33.* *Christo è mortuis resuscitato*, hæc verba: *Filius meus es tu* &c. impleta esse dicat, quasi tùm demum Deus secundum promissa sua Regem dederit populo suo, & Jesum constituerit Dominum, & CHRISTUM, seu quod idem est, *Filium DEI in potentia*. Potius Apostolus resurrectionem Christi à mortuis ex *eterna ejus filiatione*, tali enthymemate inferre voluit: *In CHRISTUM quadrat illud Psalmi: Filius meus es tu* &c. Ergo à mortuis resuscitari debui. Vera consequentiæ ratio est, quia juxta sententiam catholicam, ut *Pater habet vitam in seipso*, sic dedit & *Filio vitam habere in seipso Job. V. 26.* Denique notandum, de solo CHRISTO scriptum esse, cujus hæc verba sunt, *Psalmum*, non de *Davide*, quatenus fuit typus Christi, ut *Crellius* præsupponit. Sunt enim in eo Psalmo, quæ *Davidis Personæ* nullatenus congruunt v. g. *amplitudo regni* v. 8. & *imperata in hunc regem fiducia* v. 12. nec aliæ circumstantiæ eam interpretationem admittunt. Quo argumento & Petrus *Psalmum XVI.* de solo CHRISTO intelligendum probat *Act II. 29. 30. 31.* Frustra ergo *Davidem*, *Crellius* in iis verbis: *Filius meus es tu*, explicare dicit *decretum DEI*, quo ipse Rex, post diuturnum exilium, re ipsa fuit constitutus & in solio regio collocatus. Nam & phrasis, *Ego hodie genui te*, sensum hunc maximè improprium respuit, & tota *συνάφεια* Textus, verbis illis, non ipsum de regia potestate decretum (quod longe aliis verbis, iisque non figuratis v. 8. & 9. demonstratur) sed *hujus decreti fundamentum*, sive rationem, cur

Deus CHRISTUM in regem unxit, & gentes atque fines terræ in possessionem ipsi dedit, explicari ostendit. Quamvis enim hæc verba: *Filius meus es tu, ego hodie genui te*, sensu literalis ac proprio de *eterna Filii Dei generatione* sint exaudienda: non tamen diffitemur, eadem simul continere *omnium Officiorum CHRISTI fundamentum*. De *Sacerdotio* res plana. *Primogenitis* enim vetusto jure aditus ad Sacerdotium in familia Patriarchali Gen. XXVII. 21. XLIX. 14. Exod. XIX. 22. XXIV. 5. Num. VIII. 16. & *Sacerdotibus* V. T. jus ad illud munus ex eo compete-
tebat, quod in vicem primogenitorum assumpti essent, Num. III. 12. 13. Sed CHRISTUS *primogenitus*, imo *unigenitus DEI filius* est. Ipso itaque Nativitatis jure aditum ad Pontificatum habuit non minus quam Pontifices V. T. Ex ista filiatione *Regnum* etiam hac ratione educi posse videtur, quia nempe Deus Regem creaturus nullum potuit convenientius dare, quam *filium, quem heredem omnium constituit* Hebr. I. 1. 2. Sed & convenientissimum erat, ut *proprius DEI filius, ab ipso genitus, qui est in sinu Patris*, arcana ejus ut *Propheta* nobis revelaret, *splendor gloria & character hypostaseos Patris* nos collustraret & veritatem salutarem nobis obsignaret, *sermo Deus* sermones DEI proponeret, *sapientia omnis* nobis sapientia fieret. Hinc tamen minimè sequitur, *Sacerdotium in Regno*, aut *Regnum in officio Prophetico* contineri. Neque eo magis tria hæc munera *rebus & nominibus* distincta in unum protinus coalescunt. Nihil enim sæpius contingit, quam ut quæ longè diversa sunt, aliquod *fundamentum* (quale hoc loco *filiatio CHRISTI eterna* est) commune habeant.

V. §. 15. (E) *Alii Scriptores sacri Sacerdotii Christi nullam expressam faciunt mentionem, sed Regium potius & Propheticum commemorant.* Ut ea non repetamus, quæ ad hanc rationem jam supra Exerc. Apb. III. § 21. p. 57. fusè respondimus, hoc certe Hæreticum fugere non poterat, Spiritum S. pro sua sapientia non *omnia credenda* per *omnes Scriptores* æquè copiosè exposuisse, sed religionis nostræ mysteria ita dispensasse, ut alia per hunc, alia per illum multò luculentius tradiderit. Sufficit, alios

ab Officii
Sacerdota-
lis omissi-
one apud
plerosque
Scripto-
res S.

alijs Scriptores *ea quæ Sacerdotis sunt*, CHRISTO revera tribuisse, licet expressam Sacerdotii CHRISTI mentionem haud fecerint. Quid quod CHRISTUS etiam *ἱερωὺς Sacerdos* nominetur à Davide Ps. CX. 4. & Zacharia cap. VI. 13. Deinde, si vera sunt, quæ paullo post Crellius de *Sacerdotis nomine* scribit (vide sis infra §. 21.) ideo nempe Christum eodem insigniri, ut à DEO altissimo, cui potestate æqualis est, aperte distingvatur, & DEI præ ipso prerogativa atque eminentia indicetur, quæ facile ob tantam Christi præstantiam & gloriam, quæ ipsum DEUS auxit, obscurari, & sic gloria illa, quam in Christo exaltando quæsit, Deo eripi possit: nescio, fane an non valde injurius ipse in Gloriam DEI fuerit, cum hic dicere non erubescat, alios Scriptores Sacros Regnum potius & Propheticum CHRISTI munus commemorasse, omisso Sacerdotali, quo tamen à Deo altissimo, cui aliàs potestate æqualis est, distingvatur.

§. 16. (F) *Sacerdos seu Pontifex appellatur Christus ob VI.*
varias similitudines, quas ipse cum Legali Pontifice habet. Si- à Similitu-
 militudines inter CHRISTUM & Legalem Pontificem non *verba-* dine meta-
les, sed reales; non metaphoricæ, sed ex typo quæ tali *ortas* agno- phorica Sa-
 scimus, indeque necessario antitypum typo suo respondere hoc cerdotii
 modo colligimus: *Cujus typus fuit Legalis Pontifex quæ Ponti-* Christi, cū
fex, ille veri nominis Sacerdos sive Pontifex est. Christi typus Sacerdote
fuit Legalis Pontifex quæ Pontifex. Legalis.
 Christus igitur veri nomi-
 nis Sacerdos sive Pontifex est. Majoris ratio constat. Quod si
 enim *typicus Sacerdos verus* fuit Sacerdos, quomodo *improprie*
ac figurate tantum Sacerdos erit, quem ille referebat, & repræ-
 sentabat? Apostolus sanè à Cap. VII. epist. ad Hebr. ad cap. X.
 usque ex instituto probat, CHRISTUM in ratione Sacerdotii longè
præstantiorem esse Sacerdotibus Legalibus. Atqui metaphoricus
 Sacerdos in ratione Sacerdotii non potest esse perfectior vero
 Sacerdote, cum minus habeat de Sacerdotio quàm verus. Res
 quidem figurata potest aliunde majorem perfectionem habere:
 sed non prout tali nomine significatur & essentialia rei veræ ipsi
 attribuuntur. Tollitur sanè hac ratione ac evertitur tota
 disse-

differentia V. T. si typo, rei significatae proprietate, antitypo vero tantum figura competit.

§ 17. Sed audiamus, quam Crellius hic sibi fingat, *similitudinem*. *Similitudo*, inquit, *potissimum in eo est, quod Christus fuso prius sanguine, caelum, peccatorum nostrorum expiandorum, seu pœnarum, quas peccatis commeriti eramus, auferendarum gratia, fuerit ingressus, & coram Deo apparuerit: Quemadmodum Pontifex Legalis, fuso victimæ sanguine, ingredi in tabernaculum, & ibi coram Deo apparere, peccatorum expiandorum seu reatus ac pœnæ auferendæ causa consueverat. Quia vero Pontifex id præstabat, victimæ casæ sanguinem in conspectum DEI afferendo, eumque certis ritibus offerendo, & sic pro peccatoribus apud Deum, à quo peccatorum remissio proficiscebatur, intercedendo atque interpellando: ideo etiam de Christo, qui instar victimæ casus fuerat, & sanguinem suum fuderat, dicitur, quod in cæleste tabernaculum ingressus seipsum Deo obtulerit, & coram ejus vultu apparens pro nobis interpellat: non quod id proprie loquendo faciat: sed quod, ut diximus, offerenti & interpellanti Pontifici sit similis.*

§. 18. Hæc Crellius & paulo plura, sed cuncta perperam. Nam (1.) Falsa est descriptio *expiationis peccatorum per liberationem à pœna*, sive *ablationem pœnarum, quas peccatis commeriti eramus*. Liberatio à pœna, quam juxta Socinum CHRISTUS per potestatem in exaltatione à Deo acceptam, nunc demum exercet, *Regii*, non *Sacerdotalis muneris* actus est. Ipsam vero *expiationem* Scriptura per ἀθέτησιν τῆς ἀμαρτίας h. e. *profligationem* vel *ablationem ipsius peccati* (quoad reatum culpæ ac pœnæ) *satisfactoriam* Hebr. I X. 26. per καθαρίσµον τῶν ἀμαρτιῶν h. e. *purgationem* vel *purificationem peccatorum* Hebr. I. 3. I. Joh. I. 7. per ἀγιασµὸν τοῦ λαοῦ h. e. *sanctificationem populi* Hebr. XIII. 12. per ἀπολύτρωσιν τῶν ὀφθαλµῶν h. e. *redemptionem pravagationum* Hebr. IX. 15. Eph. I. 7. Col. I. 14. sanguine sive morte Christi factam definit, eique talem peccata expiandi rationem adjudicat, qualem ipsa *victimæ piacularis ratio*

tio propria postulavit. Jam *victimæ* omnes *piaculares* peccata, pro quibus immolabantur, *pæna vicariâ* expiabant; Eadem itaque ratione, h. e. *satisfactione vicaria* nostra per CHRISTUM expiantur, & hoc pacto expiata non imputantur peccata. Falsum etiam (2.) est CHRISTUM, post suum demum in *cæleste tabernaculum ingressum*, nostrorum peccatorum *expiationem peregrisse*. Nam & in terra Sacerdotali officio functus *pro hominibus oravit*, Joh. XVII. 9. Esa. LIII. 12. Luc. XXIII. 34. in terra pro peccatis nostris *victimæ* factus, in mortem pro nobis, in odorem suavitatis traditus est, Eph. V. 2. & nostra peccata *Μὴ τῆς Ἰουδαίας αὐτῆς* per *immolationem* sui non certè in *cælis* factam, profligasse, aboluisse, expiasse dicitur, Heb. IX. 26. Nec (3.) rectè contrarium ex *anniversario Pontificis Legalis in tabernaculum ingressu* Lev. XVI. 14. 15. sqq. colligitur, cum expiatio etiam tribuatur *illis, quæ ingressum in Sanctuarium præcesserunt*, & cum *maclatione* conjungatur ipsa. Ita l. c. v. 6. dicitur: *Et offeret Aaron juven- cum illum peccati, qui fuerit pro se, & expiationem faciet pro se & pro familia sua.* Eadem leguntur v. 11. In *sanctuario* autem non memoratur *expiatio*, nisi ratione *sanguinis in eum delati ac sparsi* v. 18. 27. Tum etiam *extra Sanctuarium* holocaustis pro se & pro populo *expiationem* facere debuit, v. 24. Ut ta- ceam, *expiationem* passim *illis quoque victimis* tribui, *quorum sanguis non inferebatur in sanctuarium*, sed *super altare ad por- tam tentorii conventus spargebatur*. Unde conficitur, etiam CHRISTUM *unica oblatione in cruce peracta* *expiationem* pec- catorum nostrorum propriè consummasse: *intercessionem* verò in *cœlesti Sanctuario*, tantum de *expiatione*, quantum de *obla- tione cruenta* participare, quatenus *utraqve* scilicet *pondus & va- lorem infinitum* precibus istis Sacerdotalibus conciliat. Male porro (4.) confundit Crellius in *ἡγουμένη* æqvè ac in *ἀποδότης* sue similitudinis *Oblationem & Apparitionem* tam *typi* quàm *an- titypi*. Illa enim, à Sacerdote Legali, in templo, per *immolatio- nem victimæ piacularis*; à Pontifice N. T. unico, in ara crucis, per *immolationem sui ipsius*: Hæc ab Aarone velut *typo*, in *penetrati* demum, per *assersionem sanguinis victimæ jam macla- te*; ab antitypo CHRISTO, in *cælis*, per *presentationem cruenti sui*

Idem cum
aliorum Soci-
niano-
rum
sententia
fertur.

testatē à Deo, ut prima causa proficisci innuamus, & Dei prerogativā atq; eminentiā prae Christo significemus, quā facile ob tantam Christi præstantiā & gloriā, quā ipsum Deus auxit, obscurari posset, & sic Deo gloria illa, quā in Christo exaltando quæsit, eripi: quod mors pariter, & cura Christi pro nobis admodum tenera & sollicita, quā expiationē peccatorū nostrorum perficiat, Sacerdotalis magis, quam Regii muneris mentione indicetur. Hæc enim partim falsa, partim nugatoria & nimis lubrica esse, ex antea dictis abunde constat: ubi longe firmiora Sacerdotii Christi fundamenta longeque majorē efficaciam habentia constituimus atq; defendimus. Alibi Socinistæ passim Regno Christi potestatē, Sacerdotio autē voluntatē nos juvandi ac servandi adscribunt, & in eo discrimen qualecunq; ponunt. Sic enim *Autores Catech. Racov. c. XIII de mun. Chr. Sacerd. Q. I. p. 284. Munus Sacerdotale in eo sitū est, quod quemadmodū pro Regio munere potest nobis in omnibus necessitatibus subvenire, ita pro munere Sacerdotali subvenire vult, ac porro subvenit. Et hæc illius subveniendi seu opis afferenda ratio, Sacrificium ejus (& intercessio) appellatur. Idē Smalcus de Divin. Chr. c. XXIII, fol. 134. inculcat: Primum omnium, inquit, considerandum venit per Jesu Christi Sacerdotium nihil aliud significari, quā quod Christus nostri curam gerere velit ac gerat. Et hoc tantum à Regno ejus differt, quod Christus, quatenus Rex est, potest nostri curam gerere, quatenus vero Pontifex, gerere etiam vult & gerit. Sed & hanc Regii ac Sacerdotalis muneris differentiam in Sociniano- rum cerebro natā esse jamdudum observarunt eruditi Theologi. Vide sis Dn. D. Scherzerum Colleg. Anti-Socin. Disp. LII. p. 428. Scriptura enim Christo ut Regi non facultatem solum, sed voluntatem quoq; nos juvandi assignat: *Jehova Rex noster ipse servabit nos*, Esa. XXXIII. 22. Et boni Regis vel Principis, ποιμὴν λαῶν, non tantū est posse servare, sed etiā velle, atq; adeo ipso actu subditos suos juvare. Et hæc de CRELLII Sociniani argutiis, quæ ille RATIONEM COMMUNEM Advocationis CHRISTI nunc exaltati pessundare satagit, dicta sunt.*

Sacrificii, fuit peracta. Vid. supra Exercit. II. Aph. V. §. 7. 8. p. 39. Falsam proinde (5.) *metaphoram* typicæ hujus similitudinis, falsam *improprietatem* Sacerdotii Christi esse oportet. Maxime cum Sacri Scriptores Sacerdotium Christi proprie in *sacrificio expiatorio* h. e. *oblatione corporis & effusione sanguinis ejus* Es. LIII. 10. Eph. V. 2. 1. Pet. II. 24. Hebr. V. 5. 6. 7. 8. II. 3. IX. 11. 12. X. 10. sqq. nec non *intercessione pro nobis* Esa. LIII. 12. Luc. XXIII. 34. Joh. XVII. 9. Rom. II. 34. 1. Joh. II. 2. collocent: Paulus etiam ex Ps. CX. 4. CHRISTUM non quomodocunque Sacerdotem, sed *secundum ordinem Melchisedeci*, oppositè ad *ordinem Aaronicum*, sæpius vocitet, Hebr. V. 6. 10. 20. VII. 1. 10. 11. 15. 17. & quidem *jurejurando* ordinatum v. 21. Sacerdos autem *secundum ordinem veri alicujus Sacerdotis*, est *verus* Sacerdos, non *improprius* aut *metaphoricus*. Fideles improprie Sacerdotes dicti, Apoc. I. 6. V. 10. 6. prorsus *nulli* adscribuntur ordini. CHRISTUS ergo *proprie dictus* Sacerdos per sacrificium proprie sic dictum extitit. Idem & nunc suum in coelo *sanguinem* quoad valorem Deo Patri offerens *verè pro nobis interpellat*, nec tantum *offerenti ac interpellanti Pontifici similis est*.

VII.
a Regii muneris proprietatibus & circumstantiis, unde metaphorica Pontificis appellatio fluxit.

§. 19. (G) *Regii Christi muneris proprietates ac circumstantias metaphorica Pontificis appellatio animis nostris melius, quam Regis nomen proprium insinuat. Regis nomen non indicat, Christum esse hominem, Pontificis indicat. Illud non indicat, eum auctoritatem & potestatem suam ab alio accepisse. Hoc indicat. Illud non indicat, eum sensu miseriarum nostrarum tangi posse, sanguinem suum ad expianda peccata nostra fuisse, peccatores servare, è cælo egressurum esse. Hoc indicat. Hinc ergo factum est, ut Christo nomen Pontificis à Spiritu S. inditum fuerit.* Respondeo, non ideo nomen Pontificis Christo fuisse inditum, quod *proprietates ac circumstantias* Regii Christi muneris melius, quàm *Regis nomen* exprimeret: Sed quia hæ *proprietates ac circumstantie*, quas ad *Regium CHRISTI munus* Crellius perperam & ineptè satis retulit, ad *Officium Christi Sacerdotale* proprie loquendo spectarent. Sacerdotis enim proprie sic dicti est, *hominem* vel *ex hominibus assumptum esse* Hebr. V. 1. Sacerdotis est, à *Deo vocari ut Aaron*, neq. *sibi ipsi honorem & potestatem*.

testatem hanc sumere v. 4. Sacerdotis est, sensum miseriarum populi, è quo assumptus est, tangi & affici posse, Hebr. II. 17. IV. 15. V. 2. Sacerdotis, non Regis est, sanguinem ad expianda peccata hominum effundere, Lev. XVII. 11 Hebr. IX. 22. Sacerdotis est pro peccatis hominum expiandis dona & victimas offerre, & sic peccatores ab eterno exitio servare Hebr. II. 17. V. 1. II. 9 Sacerdotis deniq; , non Regis est, & ingredi Sanctuarium, & egredi ex illo, Lev. XVI. 2. Luc. I. 2. Hebr. IX. 25.

§. 20. (H) *Quicquid à Christo ut Sacerdote expectamus, id ab eo ut Rege proficisci dici potest. Christi Sacerdotis est suos & nostros hostes, ipsum nempe peccatum, mortem & qui mortis habebat imperium, Satanam destruere. At Christus hostes suos ac nostros debellat ut Rex 1. Cor. XV. 24. 25. 26. Phil. III. 21. Christi Sacerdotis est, auxilium iis, qui ad thronum gratiae accedunt, prestare, & afflictis promptè succurrere, Hebr. II. 17. 18. IV. 15. 16. Annon etiam Christi Regis est, populo suo ad thronum ipsius confugienti succurrere, & afflictis opem ferre? Quasi verò duæ vel plures causæ sociæ ad unum eundemq; effectum concurrentes, propterea statim eadem aut sibi mutuò inclusa esse debeant. Christus aliter ut Sacerdos, & Propbeta, aliter ut Rex salutem nostram procurat. Ut Sacerdos, virtute meriti ac satisfactionis suæ, liberationem à peccato, morte & diabolo impetravit. Ut Propbeta, partem hanc Liberationem per annunciationem verbi sui revelat. Ut Rex, infinitæ potentiae suæ robore, ex hostium manibus, quorum servitio subjecti eramus, nos eripit, Hostes ipsos debellat, ac sibi subjicit. Similiter salutem & auxilium nobis ad thronum gratiae accedentibus præstat ut Sacerdos adquirendo, ut Propbeta patefaciendo, ut Rex efficaciter applicando.*

§. 21. *Ex quibus etiam sole meridiano clarius innotescit, frivolum ac nullius ferè momenti esse discrimen inter Regium & Sacerdotale munus ab Adversario in sin. Resp. ad cap. X. Libr. Grot. p. 229. assignatum, quod nempe Regiū munus latius se porrigat, quam Sacerdotale, cū Regis etiam sit punire, Sacerdotis verò tantum peccata populi expiare. Quod Regis appellatione nō exprimam⁹, Christum potest atē remittendi peccata aliunde accepisse, Sacerdotis autē nomine, qui offerre vel interpellare apud aliū dicatur, & hanc potestatem*

IIX.

ab Identita-
te Effectuū
Officii Chri-
sti Regii &
Sacerdota-
lis.

Coronidis
loco exa-
minatur di-
scrimē Re-
gii & Sacer-
dot. mune-
ris a Crellio
assignatū.

testa-

Idem cum
aliorum Soci-
niano-
rum
sententia
fertur.

testatē à Deo, ut prima causa proficisci innuamus, & Dei prerogativā atq; eminentiā prae Christo significemus, quæ facile ob tantam Christi præstantiā & gloriā, quæ ipsum Deus auxit, obscurari posset, & sic Deo gloria illa, quæ in Christo exaltando quæsit, eripi: quod mors pariter, & cura Christi pro nobis admodum tenera & sollicita, quæ expiationē peccatorū nostrorum perficiat, Sacerdotalis magis, quam Regii muneris mentione indicetur. Hæc enim partim falsa, partim nugatoria & nimis lubrica esse, ex antea dictis abunde constat: ubi longe firmiora Sacerdotii Christi fundamenta longeque majorē efficaciam habentia constituimus atq; defendimus. Alibi Socinistæ passim Regno Christi potestatē, Sacerdotio autē voluntatē nos juvandi ac servandi adscribunt, & in eo discrimen qualecunq; ponunt. Sic enim *Autores Catech. Racov. c. XIII de mun. Chr. Sacerd. Q. 1. p. 284. Munus Sacerdotale in eo sitū est, quod quemadmodū pro Regio munere potest nobis in omnibus necessitatibus subvenire, ita pro munere Sacerdotali subvenire vult, ac porro subvenit. Et hæc illius subveniendi seu opis afferenda ratio, Sacrificium ejus (& intercessio) appellatur.* Idē Smalcus de Divin. Chr. c. XXIII, fol. 134. inculcat: *Primum omnium, inqviens, considerandum venit per Jesu Christi Sacerdotium nihil aliud significari, quam quod Christus nostri curam gerere velit ac gerat. Et hoc tantum à Regno ejus differt, quod Christus, quatenus Rex est, potest nostri curam gerere, quatenus vero Pontifex, gerere etiam vult & gerit.* Sed & hanc Regii ac Sacerdotalis muneris differentiam in Sociniano- rum cerebro natā esse jamdudum observarunt eruditi Theologi. Vide sis Dn. D. Scherzerum Colleg. Anti-Socin. Diss. LII. p. 428. Scriptura enim Christo ut Regi non facultatem solum, sed voluntatem quoq; nos juvandi assignat: *Jehova Rex noster ipse servabit nos, Esa. XXXIII. 22.* Et boni Regis vel Principis, ποιμὴν λαῶν, non tantū est posse servare, sed etiā velle, atq; adeo ipso actu subditos suos juvare. Et hæc de CRELLII Sociniani argutiis, quæ ille RATIONEM COMMUNEM Advocationis CHRISTI nunc exaltati pessundare satagit, dicta sunt.

Olearius, Johann,

Dissertationes theol. quas de advocazione Jesu Christi

Lipsia 1688

4 Diss. 2236#Beibd.3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10831689-3

VD17 14:063379V